საქართველოს რესპუბლიკა

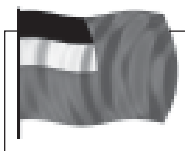

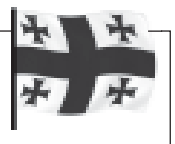

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 2 მარტი, 2007 წელი.

№ 40 (5641)

იმისთანა ჭმინდა საქმეში, როგორიც ბოჭდეული სიფცვაა, ფცეილებით და ჭიჩებით ბუჩთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge | ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika | ფასი 50 თეთრი.

საქართველომ და უკრაინამ მნიშვნელოვანი დოკუმენტები გააფორმეს

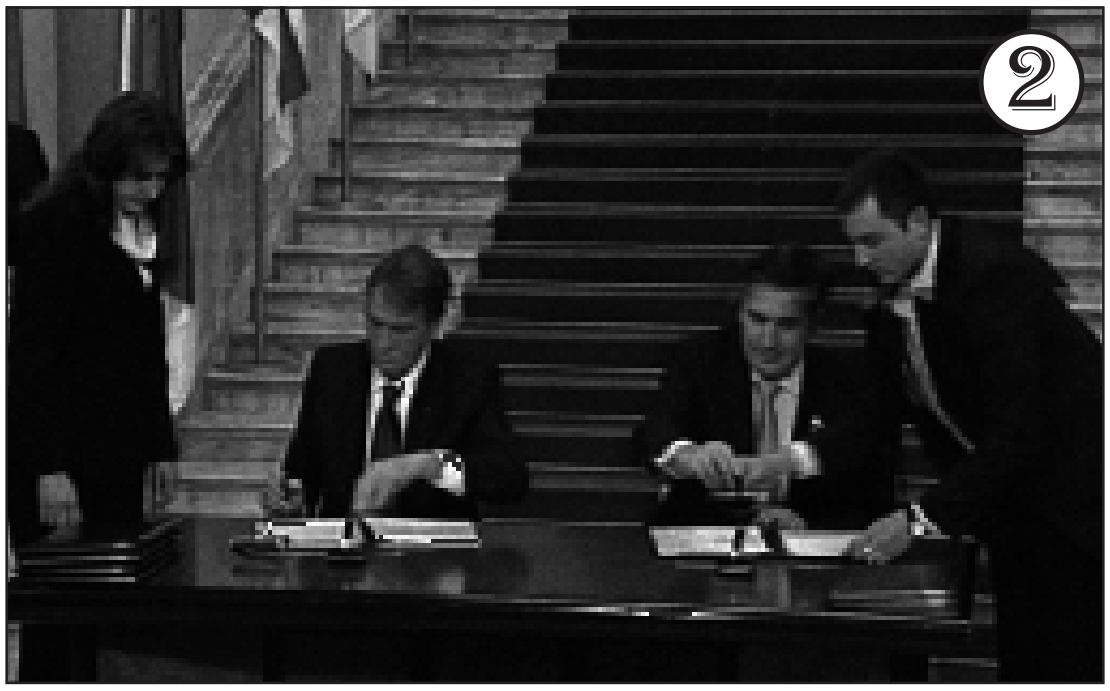

2

მომავალი დედეგისთვის გაზაფხული ვროგლემით დაიწყო

6

განგაში!

რა ბედი ელის ბედიას?

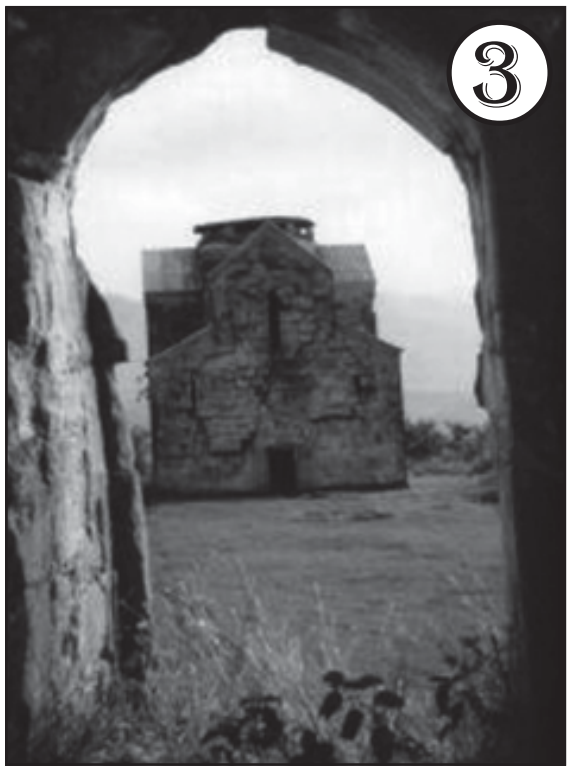

3

გერმანელი უფლისწული

15 თბილისში ცხოვრობს

დისკუსია

ეროვნული მოკრძალება როგორც საქართველოს მოკრძალების ფარვატერი

8-9

საქართველო 1985-2003 წლებში

№ 40. პარასკევი. 2 მარტი. 2007 წელი.

პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა და მისმა უკრაინელმა კოლეგა ვიქტორ იუშჩენკომ ხელი მოაწერეს შეთანხმებას, რომელიც ითვალისწინებს საქართველოსა და უკრაინის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების და უკრაინის მოქალაქეებისთვის გამარტივებული წესით მოქალაქეობის მინიჭებას და შეწყვეტას. ასევე, ითვალისწინებს ორმაგი მოქალაქეობის თავიდან აცილებას.

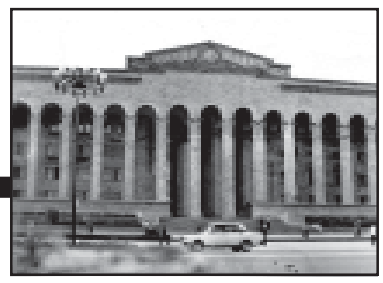

◎ ვიზიტი

საქართველომ და უკრაინამ მნიშვნელოვანი დოკუმენტები გააფორმეს

პარლამენტში უკრაინის პრეზიდენტ ვიქტორ იუშჩენკოს დახვედრის ოფიციალური ცერემონია გაიმართა.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე დარწმუნებულია, რომ რუსი სამშვიდობოების უკრაინული ძალებით ჩანაცვლება საქართველოში კონფლიქტების დარეგულირების საკითხში პოზიტიურ როლს შეასრულებს, – ამის თაობაზე ნინო ბურჯანაძემ უკრაინის პრეზიდენტის ვიქტორ იუშჩენკოს დახვედრის ოფიციალური ცერემონიის შემდეგ განაცხადა.

* * *

პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა და მისმა უკრაინელმა კოლეგა ვიქტორ იუშჩენკომ ხელი მოაწერეს შეთანხმებას, რომელიც ითვალისწინებს საქართველოსა და უკრაინის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების და უკრაინის მოქალაქეებისთვის გამარტივებული წესით მოქალაქეობის მინიჭებას და შეწყვეტას. ასევე, ითვალისწინებს ორმაგი მოქალაქეობის თავიდან აცილებას.

გარდა ამისა, მთავრობებს შორის გაფორმდა შეთანხმება ღვინის, სპირტიანი სასმელისა და მინერალური წყლის გეოგრაფიული აღნიშვნების სამართლებრივი ურთიერთდაცვის შესახებ. ეკონომიკის სამინისტროებს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება სტანდარტიზაციის, მეტროლოგიისა და შესაბამისობის შეფასების სფეროში თანამშრომლობის შესახებ. ხელი მოეწერა ასევე მემორანდუმს შრომის და სოციალური უზრუნველყოფის სფეროში ურთიერთგაგების შესახებ. გარდა ამისა, გაფორმდა შეთანხმება მთავრობებს შორის მეწარმეობის სფეროში თანამშრომლობის თაობაზე.

როგორც ერთობლივ პრესკონფერენციაზე საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა აღნიშნა, საქართველოსა და უკრაინას შორის სავაჭრო ბრუნვა გაიზარდა. მისი ინფორმაციით, 2004 წლის შემდეგ სავაჭრო ბრუნვა ყოველწლიურად 50 პროცენტით იზრდება. პრეზიდენტის განცხადებით, შარშან აღნიშნული მაჩვენებელი გაორმაგდა. რაც შეეხება ღვინის ექსპორტს უკრაინის ბაზარზე, 2006 წელს ეს მაჩვენებელი დაახლოებით სამჯერ გაიზარდა.

თუმცა, მიხეილ სააკაშვილი დარწმუნებულია, რომ უკრაინის ბაზარზე გაცილებით მეტი შესაძლებლობა არსებობს.

უკრაინის პრეზიდენტი ვიქტორ იუშჩენკო დარწმუნებულია, რომ საქართველოსა და უკრაინას შორის ეკონომიკური და სავაჭრო ურთიერთობები კიდევ უფრო გაღრმავდება. მისი მონაცემებით, ვაჭრობიდან მოგებამ ნახევარ მილიონს მიაღწია.

* * *

უკრაინის პრეზიდენტ ვიქტორ იუშჩენკოს განცხადებით, მისთვის სერიოზული საკითხია, თუ როდის და ვინ მოახერხებს საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კონფლიქტების მოგვარებას.

ეს განცხადება იუშჩენკომ დღეს საქართველოს პარლამენტში გამართულ პრესკონფერენციაზე გააკეთა.

უკრაინის პირველი პირი დარწმუნებულია, რომ კონფლიქტების მოგვარება იმაზე უკეთ არავის შეუძლია, ვიდრე კონფლიქტში მონაწილე ორ მხარეს. იუშჩენკოს განცხადებით, მხარეებს შორის დიალოგი ეუთოსა და გაეროს ეგიდით აუცილებლად უნდა გააქტიურდეს.

რაც შეეხება კონფლიქტის ზონებში სამხედრო კონტინგენტის არსებობას, მან აღნიშნა, რომ სამხედრო კონტინგენტის არსებობა კონფლიქტების დარეგულირებას ყოველთვის ართულებს. „ჩვენ მზად ვართ, საქართველოსთან ერთად გამოვიდეთ საერთაშორისო მანდატით, მისიითა და ფუნქციებით, რომელებიც კონფლიქტში მონაწილე ორივე მხარისათვის მისაღები იქნება“, – განაცხადა ვიქტორ იუშჩენკომ. მან ასევე აღნიშნა, რომ საქართველოს ხელისუფლებას კონფლიქტების დარეგულირებასთან დაკავშირებით ძალიან ნათელი და კონკრეტული გეგმა გააჩნია.

რაც შეეხება საქართველოს პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს, მისი განცხადებით, საქართველოს კონფლიქტის ზონებში ახალი გამყოფი ხაზები არ სჭირდება. „როდესაც საუბარია ევროკავშირის დახმარებაზე, ეს ნიშნავს იმას, რომ უნდა მოიძებნოს უფრო რბილი მიდგომა, რათა ხალხებს შორის კონტაქტები აღდგეს. როგორც კანიგალიზმის დაკანონება არ შეიძლება, ისე არ შეიძლება ეთნიკური წმენდისა და გენოციდის დაკანონება. ტერიტორიების დაყოფასა და დაძუცმაცებას, ხალხის გამოყოფასა და მათი ქონების მითვისებას არავინ შეეგუება“, – აღნიშნა სააკაშვილმა.

შეხვედრაზე ერთ-ერთი აქტუალური თემა რუსეთის სამშვიდობო ძალების უკრაინული სამხედრო კონტინგენტით ჩანაცვლების საკითხი იყო.

ინტერპრესნიუსი

◎ კანონმდებლები

გუშინ პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტში ტრანსპორტის მარეგულირებელი კომისიის გაუქმების თაობაზე პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივის განხილვა დაიწყო. კანონპროექტთა პაკეტი პარლამენტში 22 თებერვალს შევიდა.

ცნობილია, რომ პრეზიდენტმა გააუქმა ტრანსპორტის მარეგულირებელი ეროვნული კომისია და, ასევე, მკვეთრად გააკრიტიკა ის კანონი, რომელიც პარლამენტმა მარეგულირებელ კომისიებთან დაკავშირებით მიიღო. პრეზიდენტმა აღნიშნა, რომ პარლამენტს ეს კანონი მაშინ „გაეპარა“, როცა საკანონმდებლო ორგანო სხვა რეფორმატორულ კანონებს ილებდა. კანონპროექტი ტრანსპორტის მარეგულირებელი კომისიის საქვეუწყებო დაწესებულებად გარდაქმნას და ეკონომიკის სამინისტროსადმი მის დაქვემდებარებას გულისხმობს. ალტერნატიული წინადადება აქვს ოპოზიციას.

„ჩვენ ვთხოვთ პარლამენტს, რომ არა მხოლოდ, ტრანსპორტის სფეროში გაუქმდეს რეგულირების გადასახადი, რაც, სხვათა შორის, ამ სფეროში ყველაზე ნაკლებია, არამედ გაუქმდეს კომუნიკაციებისა და ენერგეტიკის სფეროშიც, სადაც გადასახადი ძალზე დიდია, თუნდაც ის „ლეგენდარული“ 15 000-ლარიანი ხელფასები ვთქვათ“, – აცხადებს კახა კუკავა.

უმრავლესობა ოპონენტების ამ წინადადებას არ იზიარებს. საპარლამენტო უმრავლესობის წევრები განმარტავენ, რომ ტრანსპორტის მარეგულირებელი კომისიის შექმნა თავის დროზე შეცდომა იყო, ხოლო სხვა მარეგულირებლები რეფორმის შედეგად შეიქმნა და ამის თაობაზე ოპოზიციამ კი არა, ეკონომიკის ექსპერტებმა უნდა იმსჯელონ. ოპოზიცია კი ირწმუნება, რომ რეგულირების გადასახადი ნებისმიერ სფეროში, განსაკუთრებით კი, ტელეკომუნიკაციებისა და ენერგეტიკის სფეროში, იმდენად გაუმართლებელია, რომ ამის მიხვედრას ეკონომიკის დარგის ექსპერტობა სულაც არ სჭირდება.

სჭირდება თუ არა ოპოზიციას ექსპერტობა?

საქართველოში თერთმეტი ახალი პროფ-სასწავლებელი იხსნება. იქნება სახელოგოსასწავლებლებიც. კანონპროექტს „პროფესიული სასწავლებლების შესახებ“ გუშინ პარლამენტის განათლებისა და მეცნიერების კომიტეტი მეორე მოსმენით განიხილავდა. კანონში შესატან ცვლილებებზე განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო მუშაობდა. ჩართული იყვნენ აგრეთვე, ევროპელი ექსპერტები, საქართველოს მეწარმეთა სხვადასხვა ასოციაცია.

კანონპროექტის მიხედვით, უმაღლესი პროფესიული განათლება სამწლიანი იქნება. თუ რომელიმე კურსდამთავრებული მოინდომებს, რომ სწავლა, ვთქვათ, უნივერსიტეტში განაგრძოს, ის ერთიან ეროვნულ გამოცდებს ჩააბარებს და ბაკალავრიატის მესამე ან მეოთხე კურსზე ჩაირიცხება.

სახელოგო სასწავლებლები კი, ძირითადად, სკოლადამთავრებული ახალგაზრდებისთვისაა გათვალისწინებული. თუ მოსწავლეები მეცხრე კლასის შემდეგ სახელოგო სასწავლებლებში ისწავლიან, მათ მერე ნებისმიერ დროს შეეძლებათ, სწავლა გაგრძელონ მეათე კლასში, იმიტომ, რომ მოსწავლეებს ვუჩერები ენახებათ, ან შეეძლებათ ექსტერნად ჩაბარონ. თუ მოსწავლე მოინურვებს პროფესიული ან აკადემიური უმაღლესი განათლება მიიღოს, მას აუცილებლად უნდა ჰქონდეს სკოლის ატესტატი.

სადღეისოდ არსებულ საშუალო პროფესიული სასწავლებლებს, ე.წ. ტექნიკუმებს ახალი კანონის შესაბამისად, სტატუსს მკვეთრად გაეზრდებათ. ყველა, ვინც ტექნიკუმში სწავლობს და ატესტატი აქვს მიღებული, ეს განათლება უმაღლეს პროფესიულ განათლებად ჩაეთვლება. **კანონპროექტის ავტორები აღნიშნავენ, რომ ტექნიკუმების სტატუსის მკვეთრად გაზრდა გულისხმობს იმას, რომ ტექნიკუმი უმაღლესი განათლების ერთ-ერთი სახე ხდება. პროფგანათლების თერთმეტივე ცენტრში სწავლა სექტემბერში დაიწყება.**

მზია გელენავა

◎ რადიკალური ოპოზიცია

რა უნდათ ქართველ ქრისტიანებს ავღანეთში?!

ნათელაშვილის თქმით, სააკაშვილს ეს ძალაუფლების შესანარჩუნებლად სჭირდება...

საქართველოს ისტორია უკვე მერამდენედ გამეორდა. ჩვენს ქვეყანას მუდმივად და ყოველი მხრიდან უტევდა მტერი, ზოგჯერ ჩვენზე გატონოგდნენ, მაგრამ, ამის მიუხედავად, საქართველო ნიკოფსიიდან დარუბანდამდეც ყოფილა გადაჭიმული. გევრჯერ უბრძოლიათ ქართველ ვაჟკაცებს იძულებით უცხო მიწაზე უცხო თესლთათვის დამპყრობლურ ომებში. საუკუნეების მანძილზე საქართველო ვისთვის და რატომ იღებდა ამხელა მსხვერპლს? პასუხი ერთია – დამპყრობლის გულის მოსაგებად.

დღევანდელ საქართველოშიც ასე ხდება, როცა ჩვენ საკუთარი „დროებით დაკარგული“ ტერიტორიები დასაბრუნებელი გვაქვს და „სხვის ომში“ კი ვიბრძვით. რატომ და რისთვის? ზესახელმწიფოებისგან მადლიერების სიტყვები და ზოგი შელავათი რომ მივიღოთ?

ცოტა ხნის წინათ ვარაუდი გამოითქვა, საქართველო უახლეს მომავალში ქართველ ჯარისკაცთა სამხედრო დანაყოფის ავღანეთში გაგზავნას გეგმავს. აქამდე კი ჩვენი ჯარისკაცები კოსოვოსა და ერაყში „ამყარებდნენ მშვიდობას“.

გუშინ სწორედ ამ საკითხს მიუძღვნა პრესკონფერენცია ლეიბორისტული პარტიის ლიდერმა შალვა ნათელაშვილმა და, როგორც ყოველთვის, მწვავედ გამოხატა თავისი პოზიცია. მკაცრად გააკრიტიკა საქართველოს პრეზიდენტი და დაგმო მისი განზრახვა:

„ბრიუსელში ყოფნისას საქართველოს პრეზიდენტმა კიდევ ერთხელ ჩაიდინა ეროვნული ღალატის აქტი, როდესაც მან საკუთარი ინიციატივით, ისე, რომ ამას არავინ ავალებდა, გამოთქვა სურვილი, გააგზავნოს ავღანეთში ქართული სამხედრო კონტინგენტი, იმისათვის, რომ ჩვენი ბიჭების ცხედრებით მოიფინოს ავღანეთის მიწა. ამას ხელისუფლების შენარჩუნების პათოლოგიური სიყვარული და სურვილი ჰქვია. რომ გაავტიონ პარტნიორები, გააყალბებაც, ძალადობაც, დიქტატორობაც... არ შეიძლება, როდესაც მთელი მსოფლიო, ამერიკის კონგრესისა და აშშ-ის მმართველი პარტია იბრძვიან იმისათვის, რომ მალე დამთავრდეს ეს სისხლისმღვრელი საშინელი ომები ავღანეთშიც და ერაყშიც, გამოდიოდე ასეთი პროვოკაციული ინიციატივებით, თანაც ისე, რომ ამას არც არავინ გთხოვდეს და არც არავინ გავალებდეს.“

ლეიბორისტთა ლიდერი ეწინააღმდეგება ავღანეთში ქართული სამშვიდობო კონტინგენტის გაგზავნას. მით უფრო, რომ მიაჩნია, რომ საქართველო სამშვიდობო ოპერაციებში ამგვარი მონაწილეობაზე ძალიან დაზარალდება და შედეგი სავალალო იქნება.

„ერაყში 900 ქართველი ჯარისკაცია, რადგანაც საქართველო ანტიტერორისტული კოალიციის წევრი ქვეყანაა, ეს კიდევ სამართლებრივად შეიძლება გავიგოთ. მაგრამ ავღანეთში ნატოს სამხედრო ოპერაცია ტარდება. ნატოს წევრი კი საქართველო ჯერ არ გამხდარა. თუ ასეთი მეთოდებით აპირებს მიხეილ სააკაშვილი ნატოში გაწევრიანებას, ალბათ, ყველგან გაგზავნის ქართველ ჯარისკაცებს სომალში, საუდის არაბეთში, ინდონეზიაში... ამით შეინარჩუნებს ძალაუფლებას ჩვენი სისხლით, ჩვენი ხორცით. რა უნდა? რომ ჩვენი ბიჭები იქიდან „ცინკის“ დახურული კუბოებით ჩამოგვიტანონ? ღმერთმა ეს დღე ნუ დააყენოს“, – დაასკვნა შალვა ნათელაშვილმა.

მაია ხორგუაშვილი

№ 40. პარასკევი, 2 მარტი, 2007 წელი.

◎ აქტუალური თემა

კანონში ცვლილებებმა კოგა დავითაშვილს პირი მოსწმინდა

პროექტი „სამყურაშვილის სიზმრებიდან“ გათავისუფლდა

მმართველმა პარტიამ და ოპოზიციამ სტრასბურგში, ევროპელი ექსპერტების დახმარებით, კონსენსუსს მიაღწიეს – „პოლიტიკური გაერთიანების შესახებ“ კანონში ისეთი ცვლილებები შევიდა, ორივე მხარე კმაყოფილი დარჩა.

შეგახსენებთ – კანონში ცვლილებების შეტანა მას შემდეგ გადაწყდა, რაც ოპოზიციონერმა დეპუტატმა კოგა დავითაშვილმა კერძო პირისგან 20 000 ლარის „შემოწირულობა“ მიიღო. უმრავლესობის წევრი რატი სამყურაშვილი ახალი ინიციატივით სწორედ 2006 წლის დეკემბერში, დავითაშვილთან დაკავშირებული სკანდალის შემდეგ გამოვიდა.

სამყურაშვილის საკანონმდებლო ინიციატივის მიხედვით, პარტიებისთვის 120 ლარზე მეტი თანხის გადახდის შემთხვევაში დამფინანსებელს დეკლარაცია უნდა შეევსო და საკუთარი შემოსავლების წყაროები მიეთითებინა. ოპოზიციამ მმართველი პარტიის ეს ინიციატივა წინასაარჩევნოდ ოპოზიციის მიმართ გამიზნულ შეზღუდვად მიიჩნია. თუმცა, იმავე ცვლილებების თანახმად, მოგებსენებათ, არჩევნებში გამარჯვებული პარტიის დაფინანსება მილიონ ორასი ათასი ლარით იზრდება და ეს ადგილობრივ არჩევნებში გამარჯვებულ პოლიტიკურ პარტიებზეც გავრცელდება.

უმრავლესობის ინიციატივა სტრასბურგში ნაწილობრივ მოიწონეს, საბოლოოდ კი, როგორც მოგებსენებათ, ორივე მხარისთვის ხელსაყრელი ვარიანტი მიიღეს. სტრასბურგში მიღწეული შეთანხმების მიხედვით, კერძო პირი 30 000 ლარის ფარგლებში ნებისმიერი პოლიტიკური ორგანიზაციის დაფინანსებას შეძლებს. ამ შემთხვევაში შემოსავლების წყაროების მითითება საჭირო არ იქნება. ამას მხოლოდ პირადობის დამადასტურებელი საბუთი დასჭირდება. თუმცა, დამფინანსებლის ვინაობა საიდუმლო არ უნდა იყოს. ახალი მოდელის მიხედვით, ქართულ მხარეს ევროპელმა ექსპერტებმა რომ შესთავაზეს, მაღალი და დაბალი ელექტორატის მქონე პარტიები თანაბარ პირობებში იქნებიან. მაგალითად, ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სამმილიონ ნახევარი ლარიდან ნაციონალური მოძრაობა 51 პროცენტს მიიღებს, ხოლო ის პარტიები, რომლებმაც 4-პროცენტიანი ბარიერი გადალახეს, დანარჩენ 49 პროცენტს გაინაწილებენ.

მმართველი პარტია აცხადებს, რომ მიესალმებიან მათი პოლიტიკური ოპონენტების დაფინანსების გაზრდას. თქვეს, ნებისმიერ პოლიტიკურ ძალას უნდა ჰქონდეს სერიოზული კონკურენციის შესაძლებლობაო. იმედი გვაქვს, აგგვარ კონკურენციაში მაინც გავიმარჯვებთო.

ოპოზიციას კი განსაკუთრებით ის ახარებს, რომ პროექტი „რატი სამყურაშვილის სიზმრებისგან“ გათავისუფლდა. თუმცა, არის საკითხი, რომელზეც შეთანხმება ვერ მოხერხდა. ოპოზიცია მოითხოვს, ცვლილებები ძალაში ამა წლის ივნისიდან შევიდეს, უმრავლესობა კი მის ამოქმედებას მომავალ საარჩევნო წლიდან ვარაუდობს.

ოპოზიცია ეჭვობს, რომ ცვლილებების ამოქმედების შეყოვნება მმართველ პარტიას ხელს აძლევს, თვითონ კი ამით მხოლოდ დაზარალდებიან. თუმცა, დაეჭვების მიზეზებს მაინცდამაინც დამაჯერებლად ვერ ასახელებენ.

მზია გელენავა

◎ ინფორმაცია

დევნილებმა საპროტესტო აქცია გამართეს

ქუთაისში, სასტუმრო „მთის გრილში“ კომპაქტურად ჩასახლებულმა დევნილებმა გუშინ საპროტესტო აქცია გამართეს.

აქციის მონაწილეთა განცხადებით, ხელისუფლება მათ თანხების დაბრუნებას უკანონოდ თხოვს. საქმე ეხება 2002-2005 წლებში დევნილებისთვის დარიგებულ 12-ლარიან დახმარებას, რომელსაც ისინი აფხაზეთის ომში მონაწილისა და მათთან გათანაბრებული პირების სტატუსით ილებდნენ. საპენსიო ფონდის გადაწყვეტილებით კი, დევნილები თანხას არასწორად ილებდნენ.

პროკურატურამ უკვე აღძრა სისხლის სამართლის საქმე 270 დევნილზე, რომლებიც ქუთაისში ცხოვრობენ. ალნიშნულ ფაქტზე გამოძიებამ ერთ-ერთი მათგანი ვიტალი გავაშელი უკვე დააკავა, რომელსაც გირაოს სახით 3000 ლარის გადახდა აქვს შეფარდებული.

ინტერპრესნიუსი

◎ განგაში!

რა ბედი ელის ბედიას?

აფხაზეთში ზოგადქართული ეკლესიის წინააღმდეგ!

რა ბედი ელის კულტურულ მემკვიდრეობას აფხაზეთში დარა უნდა მოვიმოქმედოთ მის გადასარჩენად? – ამ საკითხზე იმსჯელეს აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს ფრაქციის „დემოკრატიული რეფორმებისათვის“ გაფართოებულ სხდომაზე.

სხდომას ესწრებოდნენ მეცნიერები, ხელოვნებათმცოდნეები, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები, კონსულტანტები, ვინც საქმის არსში ყველაზე უკეთ ერკვევა.

ითქვა, რომ აფხაზეთი ქართულ-აფხაზური კულტურული მემკვიდრეობის ადგილია და დღეს ეს მემკვიდრეობა თვალსა და ხელს შუა გვიძრახა. იმის გამო, რომ აფხაზეთში ქართველ სპეციალისტებს შესვლა ეკრძალებათ, იქ არსებული ქართული ისტორიული ძეგლების შესახებ რეალურად თითქმის არაფერია ცნობილი. აგრესიულმა დილეტანტიზმმა კულტურაში, რელიგიასა და სულიერებაშიც იჩინა თავი და ამ თემაზე ხმის ამოულებლობა აღარ შეიძლება – ასეთი იყო აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის თემურ მჭავიას აზრი. მან განაცხადა, რომ საჭიროა სულიერების პოლიტიკის რანგში განხილვა. სხვა გზა აღარ დარჩა, რადგან, ილორის ტაძრის სარესტავრაციო სამუშაოების შემდეგ, გულმოდგინედ ცდილობენ ქართული კვალის გაძრობას.

აფხაზეთის ტერიტორიაზე სულ 11 ეკლესია და ორი მონასტერი მოქმედებს. არც ერთ ეკლესიაში პროფესიული რესტავრაცია არ დაწყებულა. 90-იანი წლების მერე ბედიაც უპატრონოდა მიტოვებული. ბაბრატ მეფის ფრესკა დაზიანებულია, კედელს, თურმე, ჭურვის ნამსხვრევი ეტყობა, მაგრამ შესაძლოა ვიღაცამ გულმოდგინეთაც ამოჩიჩქნა... ტაძარში წყალი ჩამოდის და ჩვენი დიდებული ხუროთმოძღვრების ნიმუში ნელ-ნელა ნადგურდება. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის მოადგილის სალომე კაპანაძის აზრით, რუსეთი აპირებს ახალი ათონისთვის განსაკუთრებული სტატუსის მინიჭებას, ხოლო ბესლეთზე თამარის ხიდის მიდამოები რუს მონაზვნებს შეუსყიდიათ. ცოტა ხნის წინათ ინტერნეტში კამანის ქართული ეკლესიის ნანგრევებზე ხის მორებით აშენებული რუსული ეკლესია უნახავთ და ამის გამო პროტესტი გამოუთქვამთ... ასე ნადგურდება ქართული ისტორიული ძეგლები აფხაზეთში.

სალომე კაპანაძემ სხდომაზე ერთ მნიშვნელოვან ფაქტზე გააამახვილა ყურადღება: ჩაფიქრებულია ქართულ-ინგლისურ-რუსულ, ასევე, აფხაზურენაზე შედგენილი, მალალ პოლიგრაფიულ დონეზე შესრულებული ალბომის გამოცემა. ალბომს ერქმევა „აფხაზეთის კულტურული მემკვიდრეობა“. ალბომში შევა აფხაზეთის მატერიალური კულტურის ძეგლების – ეკლესია-მონასტრების ფოტოები, ხატწერისა და ჭედური ხელოვნების ნიმუშები, წარწერები, ასევე საუკუნის წინანდელი ფოტოებიც: **„ალბომი განკუთვნილია, უწინარესად, უცხოელებისთვის, ამით აფხაზეთის ტერიტორიაზე ქართველთა აბორიგენობა კიდევ ერთხელ დადასტურდება“,** – განაცხადა სალომე კაპანაძემ. მან იქვე დასძინა, რომ ხელთ ჩავარდნია მოსკოვში გამოცემული ნინო ძიაშვილის ალბომი, რომელიც უნიკალურ ფოტომასალას ეფუძნება. საგულისხმოა, თუნდაც კამახომ უსახსროების გამო გამოფენას ვერ მართავს“...

შეხვედრაზე, ამ სასიამოვნოსიახლეების გარდა, არაერთ პროგლემაზეც იმსჯელეს. არქეოლოგმა მალხაზ ბარამიძემ გაიხსენა, რამდენიმე წლის წინათ, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სპეციალისტებით დაკომპლექტებული იუნესკოს ჯგუფის მოვლინება აფხაზეთში. მათ ორი დღის განმავლობაში უნახავთ ბედიაც, მოქვიც, ბესლეთის ხიდიც... **„სამწუხაროდ, როდესაც იუნესკოს სპეციალისტებმა ამ ხიდის ფოტოს ურათი მაჩვენეს, მასზე აუცილებლად უნდა ყოფილიყო ქართული წარწერა. სახტად დავრჩი – ეს წარწერა არ ჩანდა. აფხაზებმა ისინი სულ სხვა ხიდთან მიიყვანეს“,** – თქვა მალხაზ ბარამიძემ.

მეცნიერმა შეკრებილთ კიდევ ერთხელ შეახსენა, რომ ძეგლებს სამი საერთაშორისო კონვენცია იცავს: ჰაგის, რომისა და ამსტერდამის. ყველა კონვენციაში ყურადღება გამახვილებულია კულტურის გენოციდზე, რომლის ხელყოფაც სისხლის სამართლის დანაშაულია და ისჯება. ასე გადარჩენილა ყოფილი იუგოსლავიის ქალაქი დუბროვნიკი. ქალაქ-მუზეუმის სტატუსის გამო, იუნესკოს ერთმა გაცხადებამ მას ომი და ნგრევა აცილა.

„აუცილებელია კულტურის გენოციდის საერთაშორისო სტატუსით ჩვენც ვისარგებლოთ. მოვითხოვოთ იუნესკოს სპეციალისტების ჩამოსვლა, აფხაზეთში სამუშაოების განახლებისთვის“, – დასასკვნა მალხაზ ბარამიძემ.

მეცნიერმა ყურადღება საკანონმდებლო გზაზეც გააამახვილა, რომელიც კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის თვალსაზრისით, თურმე კატასტროფულ მდგომარეობაშია: **„რუსეთს აფხაზეთში მუშაობა ყოველთვის უნდოდა, მაგრამ ვერ შემოდიოდნენ, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის უნებართვოდ ისინი ფეხს ვერ ადგამდნენ. ახლა რუსები თავის უფლად შედიან იქ, გათხრებსაც აწარმოებენ, რესტავრირებას უტარებენ ძეგლებს, საქართველოს არაფერს ეკითხებიან. ჩვენ ამას პროტესტით უნდა ვუპასუხოთ – თუკი რუსეთი ცნობს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას, მაშინ კეთილი ინებოს და ჩვენი კანონმდებლობაც ცნოს. უნდა დაჩქარდეს კულტურული მემკვიდრეობის კანონის მიღება და აფხაზეთის პროგლემა გამორჩეულად გავითვალისწინოთ“...**

თემურ მჭავიამ ყველა საკითხი გულდასმით შეაჯერა, რომ კანონმდებლობასაც მიხედავენ და საერთაშორისო ასპარეზზეც გაახმიანებენ აფხაზეთის კულტურული მემკვიდრეობის ხელყოფის ფაქტებს.

ამაღლების ტაძრის დეკანოზმა მამა ბიძინამ საპატრიარქოსთან ერთობლივი გეგმის შემუშავებას მიაპყრო შეკრებილთა ყურადღება, რათა სამომავლოდ ეროვნული პროექტები განხორციელდეს. ყველა ასეთ საქმეში საპატრიარქო თქვენს გვერდით იგულეთო.

აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატმა გერმანე ფაცაციამ პროფესორ ჯემალ გამახარიას ღვაწლზე ილაპარაკა. მისი წიგნები თემაზე „აფხაზეთი და მართლმადიდებლობა“ აუცილებლად სახელმწიფოს ჯილდოზე უნდა წარვადგინოთო, აღნიშნა. იქვე სინანულით დასძინა, ეს წიგნები რუსულად და ინგლისურად უნდა გვეთარგმნა. ზარები უნდა დავარისხოთო, განაცხადა გერმანე ფაცაციამ, აფხაზეთი რუსეთისაგან მესამედაა ანექსირებული, რის შედეგადაც ზოგადქართული კულტურა ნადგურდებაო, ის კულტურა, რომელიც უძველესი ქრისტიანობის ხანიდან იწყება, აფხაზეთში სამმა მოციქულმა იქადაგა: ანდრიამ, სვიმონმა და მატთათამ... ეს არის არსებითიო.

სხდომას ესწრებოდა თეა შარია, ვინც მარტოდმარტო შეალწია აფხაზეთში და ილორი და ბედია მოინახულა: **„ილორი შორიდან თეთრად მოჩანს. კედლები უკვე შეუღებიათ. იქ არანაირი ქართული კვალი აღარ ჩანს. შიგნით კი, იატაკზე საბაგაზანოს ფილებია დაგებული. მამა ვასილმა შიდა ინტერიერის ნახვის საშუალება არ მომცა, მხოლოდ გარედან გადავიღე სურათები.**

6 წლის ვიყავი, ილორში რომ მოვინათლე, ხის სანათლავიც მახსოვს, რომელიც ახლა ვეღარ ვნახე. გუმგათი ხარაჩოებშია, მაგრამ ტაძარი ბავშვობიდრო-ინდელ ილორს სულ არ ჰგავს“...

თეა შარიამ ბედიაზეც ილაპარაკა. ამ ტაძარსაც სჭირდება ყურადღება, აუცილებელია სახალხო დიპლომატიის გზით ოჩამჩირელ ახალგაზრდობასთან დაახლოვება. მჯერა, ისინი ჩვენსკენ შემოგრუნდებიან და ძეგლებსაც ყურადღებას მიაქცევენო.

გატონმა ნუგზარ მგალობლიშვილმა სხდომაზე თითქოს ყველას გულისნადები გაამხილა: **„ძეგლთან მისვლის, მონახულების, შესწავლის ყველანაირი საშუალება არსებობს, თუნდაც საერთაშორისო ორგანიზაციების, თუნდაც მეგობრების საშუალებით. ეს პროგლემა არ არის. პროგლემა ერთია – როცა საძმე ცუდადაა, მერელა ვიწყებთ ფუსფუსს, ვიმართლებთ თავს, ვამტკიცებთ რაღაცეებს, როცა შეგვიძლია შეტევაზე გადავიდეთ და ეს შეტევა გამართლებულია, რადგან, სიყალბისა და სიცრუის მაგივრად, სიმართლეს ეფუძნება... ვერ გაგვიცნობიერებია, რომ ომის ვითარებაში ვიმყოფებით“...**

მაგრამ ნათქვამია, სჯობს გვიანო. აფხაზეთის უმაღლესი საბჭო, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის თვალსაზრისით, მრავალ წამოწყებას გეგმავს.

თამარ შაიშმელაშვილი

კამანის ეკლესიის ნანგრევებზე რუსული „იზბა“ დგას

განათლება

ხომ შეეძლება, უბრალოდ, წინა კლასებისგან ინათხოვროს, ან ბიბლიოთეკიდან გამოიტანოს?! სწორედ ამიტომ იცვლება ავტორი (ფრიად დამაფიძრებელია ავტორის ანაზღაურებაც – წიგნის ღირებულების 7%ძ. ძალიან საინტერესოა ის გრიფები, რაც არა მარტო სახელმძღვანელოებს, თურმე რვეულებსაც აქვთ, ერთ-ერთი ასეთი რვეული, რომლის შეძენაც სავალდებულოა, 12 ლარი ღირს (რვეული 12 ლარი!ძ და „რუხაძის რვეული“ ჰქვია

◎ აკი, გადავარდაო...

კორუფციული ჯაჭვი: ჯანაშია - „მოლარე“ - ლომაია

ყველა ოჯახი, ვისაც სასკოლო ასაკის გავშვი ჰყავს, სექტემბერში სახელმძღვანელოების შეძენის ორმაგი პრობლემის წინაშე დგება: პირველი და ყველაზე მთავარი – საშინელი სიძვირე, მეორე კი – პედაგოგის არჩევანი რამდენიმე ვარიანტიდან.

აღნიშნული პრობლემები ყველასთვის ცნობილია. ყველაზე საინტერესოა ეს სქემა, პოლიტიკური ორგანიზაცია „ქართული დასის“ თავმჯდომარემ ჯონდი გაღათურიამ ამასწინანდელ გრიფინგზე რომ განმარტა.

ეს, რა ძვირებს კარნათლებს

სახელმდოგრ: განათლების სამინისტროში არის სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრი, მას გატონი სიმონ ჯანაშია ხელმძღვანელობს. ამ ცენტრს ექვემდებარება სახელმძღვანელოებისა და პროგრამების ჯგუფი, რომელსაც ისევ და ისევ... გატონი სიმონ ჯანაშია კურატორობს. გატონი სიმონი „თანამშრომლობს“ გამომცემლობებთან. ისინი არჩევენ ავტორს, ბეჭდავენ ამ ავტორის მიერ შექმნილ სახელმძღვანელოს და ზემოთ ნახსენებ ჯგუფს წარუდგენენ, ის კი შემდგომ ამ სახელმძღვანელოს ან „მწვანეს“ უნთებს, ან „წითელს“.

იმისათვის, რომ „მწვანე აინთოს“ მხოლოდ წიგნის კარგად გაფორმება არ კმარა, რადგანაც დადგენილია სტანდარტები, რასაც ყველა ავტორი თუ გამომცემელი ემორჩილება. ეს სტანდარტები ძალიან იშვიათად, ანუ დროის მოთხოვნების შესაბამისად იცვლება. ესე იგი, განათლების სამინისტროს მიერ ყოველ წელს სახელმძღვანელოთა, ანუ ავტორთა შეცვლა სულაც არაა აუცილებელი, რადგანაც სტანდარტი არ იცვლება, ამიტომ არც ავტორის, ანუ სახელმძღვანელოს შეცვლაა საჭირო. მაგრამ მაშინ როგორღა გინდა აიძულო მშობელი, რომ სულ ცოტა 150-200 ლარი გადაიხადოს ახალ წიგნებში?! ხომ შეეძლება, უბრალოდ, წინა კლასებისგან ინათხოვროს, ან ბიბლიოთეკიდან გამოიტანოს?! სწორედ ამიტომ იცვლება ავტორი (ფრიად დამაფიძრებელია ავტორის ანაზღაურებაც – წიგნის ღირებულების 7%ძ. ძალიან საინტერესოა ის გრიფები, რაც არა მარტო სახელმძღვანელოებს, თურმე რვეულებსაც აქვთ, ერთ-ერთი ასეთი რვეული, რომლის შეძენაც სავალდებულოა, 12 ლარი ღირს (რვეული 12 ლარი!ძ და „რუხაძის რვეული“ ჰქვია.

„ქართულ დასში“ გამართულ პრესკონფერენციაზე ისიც ითქვა, რომ სახელმძღვანელოებიდან შეთოსული თანხები, გატონ სიმონ ჯანაშიას მეშვეობით – ვინმე „მოლარესთან“ იკრიბება, ხოლო შემდეგ – გატონ მინისტრთან. ეს თანხები იმდენად დიდია, რომ „სახელმძღვანელოებისა და პროგრამების“ ჯგუფის ხელმძღვანელობა გატონმა ჯანაშიამ ვერავის ანდო. უფუალოდ „მოლარის“ ვინაობას, გატონი ჯონდი კი კიდევ რამდენიმე კორუფციული სქემის გახსნის შემდეგ დაასახელებს.

სოფო დანელია

◎ ინფორმაცია

მრიცხველებს განზრახ აზიანებენ

მიმდინარე წლის თებერვალში ქუთაისსა და სამტრედიაში ჩატარებული შემოწმების შედეგად ენერგოკომპანიამ მომხმარებლების მიერ ელექტროენერგიის დატაცებისა და ინდივიდუალური მრიცხველების განზრახ დაზიანების 136 ფაქტი გამოავლინა და აღკვეთა.

შემოწმების შედეგად ქ. ქუთაისის სხვადასხვა უბანში აღმოჩენილი იქნა ინდივიდუალური მრიცხველის განზრახ დაზიანების 93 ფაქტი. ელექტრონულ მოწყობილობაში ხელოვნური ჩარევის შედეგად აბონენტის აღრიცხვის კვანძი რეალურად მოხმარებულ ელექტროენერგიის რაოდენობაზე გაცილებით ნაკლებს აღრიცხავდა. შემოწმების პროცესში ასევე გამოვლენილი იქნა არალეგალურად გადაყვანილი ხაზებით ელექტროენერგიის დატაცების ფაქტები. ანალოგიური შემოწმების შემდეგ ენერგოკომპანიის მიერ ქ. სამტრედიაში გამოვლენილი იქნა 32 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტი.

ყველა აღმოჩენილ ფაქტზე ენერგოკომპანიის თანამშრომლების მიერ შედგენილი იქნა სამართალდარღვევის ოქმები, რომლებიც განსახილველად სასამართლოს გადაეცა. „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის“ მიხედვით ელექტროენერგიის დატაცებისთვის გათვალისწინებული ჯარიმა, პირველ შემთხვევაში 600 ლარია, ხოლო დანაშაულის განმეორების შემთხვევაში – 1200 ლარს აღწევს. გარდა ამისა, მომხმარებელს დაერიცხება მის მიერ დატაცებული ელექტროენერგიის საფასური.

იქევსკში მოკლული გაბედავას ცხედარი გაქრა

რუსეთში, ქალაქ იქევსკის ციხეში მოკლული რომან გაბედავას ცხედარი ვერ იპოვნეს. გაბედავას მშობლები აცხადებენ, რომ ცხედარი იმ მოტივით გაუჩინარდა, რომ იქევსკის პოლიციას ჩადენილი დანაშაული დაემალა.

გაბედავას მშობლები რუსეთში საქართველოს საკონსულოს დახმარების თხოვნით მიმართავენ. მშობლები საკონსულოს ცხედრის მოძიებასა და საქართველოში გადმოსვენებას სთხოვენ.

რაც შეეხება რომან გაბედავას ძმას, რომელიც ასევე დაკარგულად ითვლებოდა, გამოჩნდა. გაბედავები გალის რაიონიდან არიან და დევნილის სტატუსით ზუგდიდში ცხოვრობენ.

ჯი-ეიბ-ენი

◎ პრობლემა

კომპიუტერი წიგნს ვერ შეცვლის

ნუ ჩამოვაცილებთ ბიბლიოთეკებს ევროპისკენ მიმავალ გზას

ბიბლიოთეკები მხოლოდ საბიბლიოთეკო საქმის წარმოებისა და ბიბლიოთეკართა დასაქმებისათვის არსებული სახელმწიფო დაწესებულებები როდია. ბიბლიოთეკებს ყოველთვის დიდი ადგილი ეკავათ ჩვენი ქვეყნის კულტურული, სამეცნიერო-საგანმანათლებლო და საინფორმაციო ინფრასტრუქტურაში.

მესამე ათასწლეულის ბიბლიოთეკების ფუნქციები მკვეთრად განსხვავდება წინა საუკუნეებში ბიბლიოთეკების წინაშე არსებული ამოცანებისგან. თანამედროვე ბიბლიოთეკები, ისევე როგორც ცივილიზებული ქვეყნების საბიბლიოთეკო ცენტრები, დიდ როლს ასრულებენ დემოკრატიული სახელმწიფოს ალმძენებლობისა და ყოველმხრივ ინფორმირებული მოქალაქის ჩამოყალიბების საქმეში.

საბიბლიოთეკო ქსელი: რა მემკვიდრეობა დაგვრჩა – საბჭოთა კავშირის დაშლის პერიოდისთვის საქართველოში ითვლიდნენ სხვადასხვა უწყებისა და ტიპის 8000-მდე ბიბლიოთეკას. საბიბლიოთეკო დარგში დასაქმებული იყო 11.000-მდე თანამშრომელი. საბიბლიოთეკო ქსელი იმართებოდა ერთ ცენტრში შემუშავებული დეკლარაციებითა და ნორმატიული აქტებით; მართვა ატარებდა წმინდა ვერტიკალურ ხასიათს.

დამოუკიდებლობის მოპოვების პირველსავე წლებში ნათელი გახდა, რომ ჩვენი ხელისუფლება ამდენ ბიბლიოთეკას ვერ შეინახავდა და არც იყო საჭირო. საბიბლიოთეკო დარგის მართვისა და დაფინანსების დეცენტრალიზაციამ და ამ სფეროში ნორმატიულ-იურიდიული აქტების უძონლობამ გამოიწვია თვითმმართველობის ორგანოების არაერთმნიშვნელოვანი მიდგომა კულტურის ამ დაწესებულებებისადმი; დაიწყო რაიონებში მოქმედი ბიბლიოთეკების მასობრივი დახურვა, შეერთება, გამსხვილება. ამას დაემატა საგოქალაქო დაპირისპირების რაიონებში ბიბლიოთეკებში ფონდების განადგურება, ხელყოფა.

ბიბლიოთეკები და ადგილობრივი თვითმმართველობა. კანონი საბიბლიოთეკო საქმის შესახებ 1996 წ. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს ავალებს „უზრუნველყონ საბიბლიოთეკო ქსელის ორგანიზება რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური პირობების, მოსახლეობის რაოდენობის, მისი განსახლებისა და საინფორმაციო მოთხოვნილებათა შესაბამისად“ (მუხლი 21ძ. რეგიონებში მოქმედი ბიბლიოთეკები განიხილება როგორც ადგილობრივი თვითმმართველობის სუბიექტები, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოსახლეობის საბიბლიოთეკო და საინფორმაციო მომსახურებას.

საბიბლიოთეკო ქსელის მოწყობის საკითხებზე შემუშავებულია საერთაშორისო საბიბლიოთეკო დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების (IFLAძ და იუნესკოს რეკომენდაციები (2001ძ, სადაც განსაზღვრულია საჯარო ბიბლიოთეკების განთავსების პარამეტრები და აუცილებელი კრიტერიუმები. საქართველოს რაიონების აბსოლუტურ უმრავლესობაში შენარჩუნებული საერთაშორისო რეკომენდაციების მოთხოვნები; ევროსაბჭოს კულტურის კომიტეტმა 1999 წელს შეიმუშავა რეკომენდაციები „საბიბლიოთეკო კანონმდებლობა და პოლიტიკა ევროპაში“. საერთაშორისო ხასიათის ნორმატიულ აქტებთან მიახლოება გვერნილად შეუწყობს ხელს საბიბლიოთეკო პოლიტიკის გამტარებელ სახელმწიფო სტრუქტურებს ცივილიზებული ფორმით ააგონ რეგიონალური საბიბლიოთეკო ქსელი. საბოლოო ჯამში ყველაფერი მაინც მიდის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობამდე. ადგილობრივი ხელისუფლების ზოგიერთი მოხელე, თანამდებობის პირი აცხადებს: რა დროს ბიბლიოთეკაა, კომპიუტერები შემოდის, აბ: ბიბლიოთეკებში არავინ არ შედის, დავხურავთ, წიგნს ვინღა კითხულობს და ა. შ.

ასეთი მიდგომა ავტორიტეტს ულახავს ბიბლიოთეკებს და საკუთრივ განმცხადებელს. აქ შეიძლება ჩამოგვთვალა ის რაიონები, სადაც მაქსიმალურად შეინარჩუნეს საბიბლიოთეკო დაწესებულებები და ბიბლიოთეკარებს ხელფასებიც მოუმატეს. ვიმეორებთ, ესენია რაიონების აბსოლუტური უმრავლესობა. არა გვგონია, რომელიმე საღად მოაზროვნე თანამდებობის პირმა მხარი დაუჭიროს ახალციხის სახელმწიფო მოხელეთა მიდგომას საბიბლიოთეკო ქსელისადმი („საქართველოს რესპუბლიკა, 30.01.07“ქ ალიარებული და დაკანონებული ჭეშმარიტებაა – ბიბლიოთეკებს სახელმწიფო ინახავს, მათი უკუგება არ შეიძლება განიზომოს ეკონომიკური ბერკეტებით.

რამდენი ბიბლიოთეკა უნდა შეინახოს ადგილობრივმა ხელისუფლებამ? – იმდენი, რამდენიც აუცილებელია მოსახლეობის საბიბლიოთეკო მომსახურებისათვის. არსებობს გარკვეული ნორმები, სტანდარტები, რეკომენდაციები, რომელთაც ანგარიში უნდა გაეწიოს, მთავარი მაინც მოსახლეობის, მკითხველი საზოგადოების ინტერესების გათვალისწინებაა. ეს გარემოება მხედველობაში უნდა მიიღონ იმ რაიონების ხელმძღვანელებმა, რომლებიც ყოველგვარი ნორმატიული აქტების გარეშე წერენ საბიბლიოთეკო ქსელის დემონტაჟის სცენარს. ცალკე გამოკვლევასა და ანალიზს საჭიროებს პრობლემა – რამდენი დასახლებული პუნქტი, სოფელი, დაბა დაგვრჩა ბიბლიოთეკისა და სკოლის გარეშე? ბიბლიოთეკების ამოღება ეროვნული კულტურული მემკვიდრეობის კონტექსტიდან იწვევს ერის სულიერ დასახიჩრებას, და ერთიც, იქ, სადაც ბიბლიოთეკებს ხელალებით, მოსახლეობის ინტერესების საზიანოდ დაჭიზარავთ, შემდგომში მოგვიწევს ციხეების აშენება.

წიგნი და კომპიუტერი. კომპიუტერული ტექნოლოგიების დანერგვამ ბიბლიოთეკებში დაარჩარა ინფორმაციის ძიება, მიღება, შენახვა, ხელმისაწვდომობა. თანამედროვე ბიბლიოთეკა წარმოუდგენელია კომპიუტერული ტექნიკის გარეშე. ბიბლიოთეკებში ორგანიზებული დოკუმენტების მონაცემთა ბაზების შექმნა საშუალებას გვაძლევს ხელმისაწვდომი გავხადოთ იგი შორეული მკითხველისათვის. საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში პირველი კომპიუტერი 1989 წელს დაიდგა, დღეისათვის მათი რაოდენობა 160-ს აჭარბებს. ამ ბიბლიოთეკის სრული ავტომატიზაციისათვის ალბათ კიდევ ერთი ამდენია საჭირო. აქვე იქმნება ელექტრონული ბიბლიოთეკა. 1990-იანი წლების შემდეგ კომპიუტერულმა ტექნიკამ შეაღწია საქართველოს საბიბლიოთეკო ქსელში. ამჟამად კომპიუტერულ ტექნიკას იყენებენ ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის, ზუგდიდის, გორის, ხაშურის, გურჯაანის, ბოლნისის, რუსთავის, სილნაღის მთავარი ბიბლიოთეკები. კომპიუტერული მომსახურების სიკეთე უკვე იგრძნო მკითხველმა საზოგადოებამ. საქართველოში 30-მდე დიდი სამეცნიერო ბიბლიოთეკა, სამეცნიერო დაწესებულებები, არასამთავრობო ორგანიზაციები და ზოგი უმაღლესი სასწავლებელი კომპიუტერული ტექნიკის საშუალებით 10 ათასამდე სახელწოდების ინგლისურენოვან ჟურნალებსა და 2000-მდე სახელწოდების რუსულენოვან გაზეთს იყენებს. ამ ელექტრონული რესურსების გამოყენებას ხელმძღვანელობს საქართველოს საბიბლიოთეკო ასოციაცია. თბილისში და აქ მითითებულ რაიონებში არსებული კომპიუტერების 90 პროცენტი შეძენილია არასაბუჯეტო სახსრებით – შემოწირულობებით, საერთაშორისო ფონდებში გრანტების მოპოვების გზით. ასეთი მოკრძალებული მაჩვენებლების შემდეგ შეიძლება დავასკვნათ, რომ საქართველოს ბიბლიოთეკებში ახლა იდგამს ფეხს კომპიუტერული ტექნიკა. ამდენად, წიგნს, ინფორმაციის ტრადიციულ წყაროებს არ დაუკარგავთ და არც არასოდეს დაკარგავენ თავიანთ დანიშნულებასა და ღირებულებას. კომპიუტერი ვერ შეცვლის წიგნს.

გურამ თაყნიაშვილი,
საქართველოს საბიბლიოთეკო ასოციაციის აღმასრულებელი დირექტორი

დღევანდელობა

● თეზ-ის საწინაალმდეგოდ მთავარი არგუმენტია ის, რომ თითქოს იგი გამოიწვევს რეგიონის ცენტრალური ხელისუფლების მართვიდან გამოთიშვას, რაც აბსურდულია, რადგანაც თეზ-ის საკოორდინაციო საბჭოს წევრებს ამტკიცებს პრეზიდენტი – ეკონომიკური ბლოკის ყველა მინისტრი და ა.შ. საერთოდ კი, პროცესს მოაწესრიგებს კანონი თეზ-ის შესახებ

◎ სიახლის მოლოდინში

ფოთის შესანიშნავ გეოპოლიტიკურ მდგომარეობაზე საუბარი მკრეხელობაა. იგი სამართლიანად ითვლებოდა ძვეყნის ეკონომიკის ლოკომოტივად. სწორედ აქ გაჭრა ფანჯარა ევროპისკენ დიდმა ნიკოლაძემ და სათავე დაუდო „აბრეშუმის გზის“ განახლებას. ძალაძი მაშინ საიმპერატორო მმართველობაში მოიაზრებოდა (თუმცა, მაზრაც იყო და გუბერნიებიც). ფოთის სტატუს ზე დღესაც მიდის მსჯელობა, იძნება თუ არა იგი ფედერალური ძალაძი, ამას დრო გვიჩვენებს.

მთავარი ისაა, რომ საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ფოთის, როგორც ევრაზიის ფორპოსტის, შემდგომი გაფართოებისთვის დგამს პირველ ნაბიჯებს თავის უფალი ეკონომიკური ზონის ჩამოყალიბების თვალსაზრისით. ბარე 20 წელია მიდის დავა, მაგრამ რეალურად ეს საკითხი ახლა გადაწყდა.

ალსანიშნავია ისიც, რომ ფოთი და ნავსადგური ნ.ნიკოლაძის დროს ფუნქციონირებდა როგორც ერთიანი, ინტეგრირებული ორგანიზმი (ახლა ვერ გაიგებ, რომელი რომლისთვისაა ინფრასტრუქტურაძ, ამჟამად კი იგი განიხილება როგორც რიგითი საბიუჯეტო ორგანიზაცია, ნავსადგურმა უარი თქვა საფეხურთო და სანიჩბოსნო კლუბების დაფინანსებაზე. ერთი დღეს აღარ არსებობს, მეორე–სულს ღაფავს. ეს ხდება ლეგენდარული პაიჭაძისა და ოლიმპიური ჩემპიონის კრატასიუკის ძალაძი, რომელიც ლამაზა სოფელს დაემგავსოს. სხვას რომ თავი დავანებოთ, ნავსადგურში მისასვლელი გზა მალე, თუ ასე გაგრძელდა, მიუვალი გახდება, მაგრამ ფოთელები იმედით უყურებენ მომავალს ამ სიახლეების გამო. ხაზგასასმელია ისიც, რომ გატონი პრეზიდენტის დუბაიში ვიზიტიდან რამდენიმე დღის შემდეგ ცნობილი კომპანიის „დუბაი-პოლტის“ წარმომადგენლები პარლამენტის ვიცე-სპიკერის ჯემალ ინაიშვილის ხელმძღვანელობით ფოთს ეწვიენენ.

ნავსადგურის უფროსმა ლაშა ახალაძემ სტუმრებს მეურნეობა დათვალიერებინა, გააცნო ახალი პორტის მშენებლობის პარამეტრები, მოგაცემთა გაზა. 700 მილიონი დოლარი მართლაც დიდი თანხაა ამ საძმიანობისთვის, თანაც ეს სიახლე მთლიანად ძალაძზე თუ გავრცელდა (და არ დარჩა „პორტო-ფრანკოდ“ძ, მაშინ მართლაც ეფველება აძაურობას. ალსანიშნავია ისიც, რომ ამ კომპანიას ამ საძმის დიდი გამოცდილება აქვს – დუბაი კარგა ხანია მსოფლიო ოაზისად იძცა.

თავის უფალი ეკონომიკური ზონის ჩამოყალიბებასთან დაკავშირებით არის სხვადასხვა მოსაზრებები და ეს არცაა გასაკვირი, რამეთუ სიახლეებს მუდამ ახლავს წინააღმდეგობები. ზოგიც იმას ამბობს, რომ მთელი საქართველო უნდა იყოს თავის უფალი ეკონომიკური ზონა, ზოგიც პირიქით – ჯერ ერთ რეგიონში მოვსინჯოთო და ა.შ. ალბათ, ინტერესმოკლებული არ იქნება იმის გაგება, თურას ფიქრობენ ამ საკითხთან დაკავშირებით თავად ფოთელები. ამის თაობაზე ვესაუბრეთ გატონ ჯუმბერ კეფულარიას, რომელიც წლების განმავლობაში იყო ძალაძ ფოთის საკრებულოს ჯერ საზღვაო ნავსადგურის, შემდეგ ეკონომიკურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარე, ამჟამად კი კავშირის „ადამიანთა უფლებათა დაცვის და ანტიკორუფციული საზოგადოების“ თავმჯდომარის მოადგილეა.

ახალი გზა, რომელსაც უნდა დავადგეთ

რას მოგვიტანს ფოთში თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ჩამოყალიბება?

– გატონო ჯუმბერ, იძნება მოკლედ მიმოიხილოთ თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ისტორია.

– თავისუფალი ეკონომიკური ზონის – თეზ-ის იდეა იშვა აღორძინების ეპოქაში, როგორც ეკონომიკური აღმავლობის ბერკეტი. 1595 წელს იტალიის ხელისუფლებამ ძ.გენუას „პორტო-ფრანკოს“ (თავისუფალი პორტისძ სტატუსი მიანიჭა. შემდეგ ეს პროგრესული ეკონომიკური მეთოდი გადაილეს ფრანგებმა – 1668 წელს მარსელში შემოიღეს „პორტო-ფრანკო“. 1727 წელს კი უკვე გერმანიაში, ჰამბურგში დაარსდა „პორტო-ფრანკო“.

თეზ-ის ფუნქციონირების გამოცდილება არსებობს ქ.ბათუმშიც. ბათუმი 1878-1886 წლებში „პორტო-ფრანკოდ“ იყო გამოცხადებული. ამ პერიოდში მკვეთრად გაიზარდა იმპორტ-ექსპორტი. უნდა აღინიშნოს, რომ საქონლის ექსპორტი თითქმის 4,5-ჯერ აღემატებოდა იმპორტს – კერძოდ იმპორტი შეადგენდა 1 500 000 ფრანკს მაშინ, როდესაც ექსპორტმა 6 500 000 ფრანკს გადააჭარბა. „პორტო-ფრანკოს“ არსებობამ ბათუმში თავისი კვალი დატოვა: 1886 წელს ამოქმედდა ბათუმი-სამტრედიის რკინიგზის მონაკვეთი. იგი შეუერთდა ფოთი-თბილისის რკინიგზის მაგისტრალს, რომელიც 1872 წლიდან ფუნქციონირებდა. ბათუმი ბაძმ ნავთობის პირველი ექსპორტიორი გახდა. იმ პერიოდში ამუშავდა როტშილდის, ნობელის და მანთაშევის ძარხნები, აიგო 305 კაპიტალური შენობა. იმავე პერიოდში ბათუმში 13 უცხო ქვეყნის საკონსულო ფუნქციონირებდა, აშენდა ფაბრიკები და სასტუმროები.

მერე მეფის რუსეთმა „პორტო-ფრანკო“ გააუქმა.

თეზ-ის მოწყობის მცდელობა დაფიქსირებულია ფოთშიც 1980-იან წლებში ფოთის ტერიტორიულ-დარგთაშორისი ექსპერიმენტული გაერთიანების ინიციატივით. უცხოური გამოცდილების გაზიარებითა და მოწვეული სპეციალისტების მონაწილეობით მომზადდა კიდეც პროექტი ფოთის პორტში თეზ-ის შესახებ. შემდეგ ეს იდეა რომელილაც ინსტანციაში დაიბლოკა. 1995 წელს კვლავ გაჩნდა შანსი, მაგრამ ამჯერ, როგორც ვხედავთ, დღემდე ღიად რჩება. ამავე პერიოდში კი მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში ამოქმედდა ასობით თეზი, მათ შორის დუბაის თეზიც, 1979 წელს.

– რას გვეტყოდით „აბრეშუმის გზისა“ და თავისუფალი ეკონომიკური ზონის პარამეტრებზე და რა სიკეთეს უნდა ველოდეთ ამ უკანასკნელის ფორცებისგან?

– აბრეშუმის გზის ცენტრალური მიმართულება, რომელიც საქართველოზე გადის (არსებობს აბრეშუმის გზის ჩრდილოეთისა და სამხრეთის მიმართულებებიც რუსეთისა და ირანის გასლეთიძ, ამიერკავკასიისა და შუა აზიის ქვეყნებისათვის უახლოესი გასასვლელია ევროპისკენ, მისი საკვანძო ელემენტი კი ქალაქ ფოთის პორტია. აბრეშუმის გზის ცენტრალური მიმართულების თანამედროვე სახელწოდებაა: ევრო-კავკასია-ცენტრალური აზიის სატრანსპორტო დერეფანი (TRACECAძ.

რაც შეეხება თეზ-ს, მისი ამოქმედება შექმნის კეთილსასურველ საინვესტიციო გარემოს უცხოელი ბიზნესმენებისთვის და უცხოური ინვესტიციების პირდაპირი მოზიდვის რეგიონალური ეკონომიკის მსოფლიო ეკონომიკაში ინტეგრირების შესაძლებლობას.

– რა ფუტურიზმი ელოდება ფოთს, თეზ-ის შექმნის თანამდევი პროცესია სოციალური მიზნების განხორციელება:

– რეგიონალური განვითარების დაჩქარება.

– მოსახლეობის დასაქმების ზრდა, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა.

– მსოფლიო სტანდარტების დონეზე მასალაკვალიფიციური სამუშაო ძალის მომზადება.

– მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილება მაღალხარისხოვანი საქონლით.

– უცხოური ტექნოლოგიების ზრდა.

– ზონაში არსებული ინფრასტრუქტურის სრულყოფა მსოფლიო სტანდარტების დონეზე.

– ქვეყნისა და რეგიონის ბიუჯეტში სავალუტო შემოსავლებისა და, შესაბამისად, ერთ სულ მოსახლეზე საბიუჯეტო დანახარჯების ზრდა.

ჩვენს ქვეყანაში და ასევე მის ფარგლებს გარეთ უკანასკნელ პერიოდში განვითარებული მოვლენები (რუსეთში უკვე მუშაობენ თეზ-ები, მხოლოდ კრასნოდარის მხარეში 2007 წელს დაგეგმილია ოთხი თეზ-ის იმაზე მიუთითებს, რომ ფოთის მოსახლეობა ქვეყნის ახალი რეფორმისტული ხელისუფლების წყალობით სერიოზულ დივიდენდებს მიიღებს.

– რა ფაქტორები განაპირობებს თეზ-ის შექმნას და რა სახით შეიძლება ჩამოყალიბდეს იგი?

– ამისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს რეგიონის გეოპოლიტიკურ მდგომარეობას. ამ მხრივ გუნებრივად უნიკალური მდებარეობა აქვს ფოთის ნავსადგურს, რომლის მეშვეობითაც იგზავნება (ჯერჯერობით მცირე მოცულობით ტვირთები უმოკლესი გზით ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებში.

„აბრეშუმის გზის“ და ამჟამად TRACECA-ად ცნობილი კორიდორის სრული დატვირთვისათვის თეზ-ის მეშვეობით გამარტივებული საბაჟო და საბანკო სახადოვალდებულებები მიმზიდველ საინვესტიციო გარემოს შექმნის უცხოელი და ქვეყნის შიგნით არსებული ინვესტიციებისათვის.

თავისუფალ ეკონომიკურ ზონებს განეკუთვნება:

– თავისუფალი სავაჭრო ზონა,

– საექსპორტო წარმოების ზონა,

– სამეცნიერო-ტექნიკური პარკი.

თავისუფალი სავაჭრო ზონა ორიენტირებულია ტვირთების გატარებაზე: ტრანზიტი და ექსპორტ-იმპორტი.

საექსპორტო წარმოების ზონა ორიენტირებულია წარმოებისა და საექსპორტო პოტენციალის განვითარებაზე.

სამეცნიერო-ტექნიკური პარკი ორიენტირებულია ფუნდამენტური და გამოყენებითი გამოკვლევების სტიმულირებაზე და ეროვნული ეკონომიკისათვის გადაცემაზე.

ჩვენს ქვეყანაში განვითარებული მოვლენებიდან გამომდინარე უახლოეს პერიოდში გახდება ცნობილი, თუ რა სახით ჩამოყალიბდება თეზი TRACECA-ს დერეფნის საკვანძო მონაკვეთზე ფოთში.

– გატონო ჯუმბერ, მოწინააღმდეგეები საქართველოში ადრეც იყვნენ და ამჟამადაც მოიპოვებიან. ეს გუნებრივია, რადგან ყოველივე ახალს და მოწინავე იდეას აზრთა სხვადასხვაობა ახლავს. რა არგუმენტები მოჰყავთ საამისოდ?

– თეზ-ის საწინააღმდეგოდ მთავარი არგუმენტია ის, რომ თითქოს იგი გამოიწვევს რეგიონის ცენტრალური ხელისუფლების მართვიდან გამოთიშვას, რაც აბსურდულია, რადგანაც თეზ-ის საკოორდინაციო საბჭოს წევრებს ამტკიცებს პრეზიდენტი – ეკონომიკური ბლოკის ყველა მინისტრი და ა.შ. საერთოდ კი, პროცესს მოაწესრიგებს კანონი თეზ-ის შესახებ.

გარდა ამისა, გაისმის ხმები კორუფციის და კრიმინალური ძალების შესაძლო გააქტიურების შესახებ: ეს ხმები, უმეტესწილად, იმ ძალებიდან (ან მათი დაკვეთითძ გაისმის, რომლებიც წინა ხელისუფლების დროს ოლიგარქიული სქემებით უცხოეთის თეზ-ებში ფულის გადაძარცვითიყვნენ დაკავებულნი.

ესაუბრა
ზურაბ აბრალავა,
„სრ“ საკ.კორ.

◎ სამეგრელოს მხარე

განათლების სისტემას რეფორმა აუცილებლად სჭირდებოდა

დროთა სვლის შესაბამისად ნებისმიერი სისტემა რეფორმას საჭიროებს, რადგან გუნებაში მუდმივი და უცვლელი არაფერი რჩება. ყველასათვის გასაგებია, რომ არც განათლების საბჭოური მანქანა დარჩებოდა იდეალური და ხელუხლებელი. ცხოვრებამ ცხადყო, რომ იგი ძირფესვიანი ცვლილებას ითხოვდა, მისთვის ე. წ. კოსმეტიკური რემონტი, როგორც იტყვიან, წყლის ნაყვა იქნებოდა. ამიტომ, ამ რეფორმას ძართული საზოგადოება ვითარც მზეს ისე ელოდა.

ქვეყნის მასშტაბით დაწყებული განათლების სისტემის რადიკალური რეფორმა ზუგდიდშიც, როგორც წესი, თავისი ჰლუს-მინუსით ხორციელდება.

ამის შესახებ გვესაუბრება ზუგდიდის განათლების რეს ურს-ცენტრის უფროსი აზა ჯოჯუა.

– ზუგდიდის სინამდვილეში, როგორ ხორციელდება ქვეყნის მასშტაბით დაწყებული განათლების ძველი, საბჭოური სისტემის სრული დემონტაჟი?

– ზუგდიდში, ისევე, როგორც მთელ საქართველოში, წარმატებით ხორციელდება განათლების რადიკალური რეფორმა, ანუ ცვლილება სრულყოფილი ფორმისაკენ. ყოველივე ეს ძალიან დიდ ძალისხმევას საჭიროებს და წინაალმდეგობებით არის ალსავსე, მაგრამ საზოგადოება ცდილობს გააცნობიეროს, რომ განათლების სისტემის ყველა ასპექტის გარდაქმნა საჭიროდა შეუქცევადი პროცესია, თუმცა საბჭოური ცნობიერების დემონტაჟი ადვილი არ არის.

– რა შთაბეჭდილება დატოვა თქვენზე რეგიონის საუზარო სკოლებში ჩატარებულმა თვითმმართველობის პირველმა არჩევნებმა და რა კრიტერიუმებით აფასებთ მის შედეგს?

– ეს არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სიახლე, რაც სკოლებში განხორციელდა. ვერ ვიტყვი, რომ საზოგადოებას ბოლომდე აქვს გაცნობიერებული ამ არჩევნების უდიდესი მნიშვნელობა, მაგრამ დასაწყისისთვის შეიძლება დადებითად შეფასდეს.

– თავისი დანიშნულებით სამეურვეო საბჭო სკოლის თვითმმართველობის უმაღლესი ორგანო, ამიტომ საინტერესოა, რა გონისა და ავტორიტეტის ადამიანები მოხვდნენ მის შემადგენლობაში?

– ეს მათი თავის უფალი არჩევანი იყო და, შესაბამისად, პასუხისმგებლობაც ამომრჩეველს ეკისრება.

– სკოლების ცხოვრებაში ახალი ეპოქა, ფაქტობრივად, შარშან სექტემბრიდან დაიწყო, მაგრამ გადამწყვეტი ეტაპი დღე-დღეზე დაიწყება, როცა სამეურვეო საბჭოები სკოლის დირექტორებს აირჩევენ. თქვენი პროგნოზით დღევანდელი დირექტორების რამდენი ნაწილი შეინარჩუნებს სავარძელს?

– ამის პროგნოზირება საკმაოდ რთულია, ვინაიდან საბოლოო შედეგამდე რამდენიმე მნიშვნელოვანი ეტაპია გასავლელი.

– სასკოლო რეფორმასთან დაკავშირებით აზრთა სიმრავლეა. სხვათა შორის, თქვენ, როგორც მშობელი და პედაგოგი, რას ფიქრობთ?

– ყველა ერთხმად აღიარებს, რომ სკოლის რეფორმა სასიცოცხლო მნიშვნელობისაა, რომ ეს არის დროის აუცილებელი მოთხოვნა.

– საძართველოს პრეზიდენტის პროგრამა სკოლების ალმშენებლობას ითვალისწინებს, რაც აუცილებლად უნდა განხორციელდეს ცხოვრებაში. ამ პროგრამის შესაბამისად რა გაკეთდება ზუგდიდში?

– ჩვენთან სამ საუზარო სკოლაში სრული სარეაბილიტაციოსამუშაოები ჩატარდა, ხოლო რვა სკოლა ნაწილობრივ შეკეთდა. მომავალი სასწავლო წლისთვის ეს პროცესი უფრო მასშტაბურ ხასიათს მიიღებს.

– როგორც ცნობილია, დირექტორთა კანდიდატების შესარჩევ კონკურსში მონაწილეობის უფლება აქვს პედაგოგიური განათლების არმქონე პირებსაც, მაშინ, როგორ უნდა ალვიძვთ გამოთქმა: „პური მეპურემ უნდა გამოაცხოს“?

– სკოლის დირექტორების ფუნქციები და როლი სკოლის ცხოვრებაში რადიკალურად არის შეცვლილი. ახალი დირექტორი, პირველ რიგში, კარგი მენეჯერი უნდა იყოს. ამის აუცილებელი პირობა ნამდვილად არ არის პედაგოგიური განათლება. ასე რომ, ამ შემთხვევაშიც ქალაქში რჩება წინააღმდეგობა ხანგრძლივ გამოცდილებიანი ადამიანების ინსტიტუტის ფარგლებში.

კარგია, რომ რეგიონში განათლების სისტემის რადიკალური რეფორმის პროცესი სულ უფრო ძალას იკრებს, მაგრამ რა შედეგით დამთავრდება, ამას მომავალი გვიჩვენებს. „წიწილებს შემოდგომაზე ითვლიან“.

ესაუბრა
ოდიკ ძუხილავა,
„სრ“ საკ. კორ.

ხელისუფლება შეშფოთებული უნდა იყოს, რომ საქართველო მომაკვდავი ქვეყნების სიაშია შეტანილი, მაგრამ... პირიქით, შვიდ და მეტშვილიან დედებს შემწეობის თანახმად მხოლოდ 35 ლარი განუსაზღვრეს, გააუქმეს უფასო მშობიაროების ე. წ. ვაუჩერი. იმის მაგივრად, რომ ყოველ დაბადებულ ბავშვზე რაღაც თანხა დაწესდეს

◎ ინფორმაცია

„სახალხო ბანკმა“ კვლავ იმარჯვა

„სახალხო ბანკმა“ სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სახელმწიფოსაგენტოს მიერ გამოცხადებულ ტენდერში გაიმარჯვა.

როგორც ბანკიდან იტყობინებიან, ტენდერის პირობების თანახმად, „სახალხო ბანკი“ მომსახურებას გაუწევს „სოციალური დახმარებების“ 2007 წლის სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებული ფულადი დახმარებების გაცემას.

სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სახელმწიფო საგენტოს უფროსის ლევან ფერაძის თქმით, „სახალხო ბანკს“ ფილიალების ყველაზე ფართო ქსელი აქვს, ფილიალები გახსნილია ისეთ ადგილებშიც, როგორც კოდორის ხეობა და ცხინვალის რეგიონი.

გამარჯვებული სტუდენტები დაჯილდოვეს

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში ტელეკომპანია „იმედის“ გადაცემა „ეტალონში“ გამარჯვებულ ხუთ სტუდენტს „ვიზა“ პლასტიკური ბარათები გადასცეს.

თბილისისა და ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტების სტუდენტების მიხეილ გასილაიას, გიორგი ქორიძის, ვაჟა გვარამისა და დავით ანთაძის საბანკო ანგარიშებზე უკვე დარიცხულია მოპოვებული სტიპენდია, რომელიც ყოველთვიურად 100 ლარს შეადგენს.

როგორც გადაცემა „ეტალონის“ წამყვანმა გოჩა ტყეშელაშვილმა განაცხადა, სპონსორების მოძიებაში მას დიდი დახმარება ჯანდაცვის მინისტრმა ლადო ჭიპაშვილმა გაუწია.

„ეს სტიპენდია სტიმულს მისცემს სტუდენტებს, მეტ წარმატებას მიაღწიონ ცხოვრებაში“, – აღნიშნა თავის მხრივ ლადო ჭიპაშვილმა.

ტყეშელაშვილმა ერთ-ერთ გამარჯვებულს, იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტს ნინო ჯოჯუას, უზენაეს სასამართლოში სტაჟირებისა და შემდგომი დასაქმების მიზნით, უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კოტე კუბლაშვილთან რეკომენდაციის გაწევა აღუთქვა.

ინტერპრესნიუსი

მშვიდობით, მოფრიალე სარეცხო

თბილისის მერიის ზედამხედველობის სამსახური დედაქალაქის ცენტრალურ მაგისტრალებსა და ტურისტული თავშეყრის ადგილებში სარეცხის გასაფენი მოწყობილობის აღებას იწყებს.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის თანახმად თბილისის ცენტრალურ ქუჩებზე სარეცხის გაფენა იკრძალება.

როგორც ზედამხედველობის სამსახურში განაცხადეს, სარეცხის გასაფენი ჯოხების აღება აეროპორტის ტრასიდან დაიწყება.

თბილისის მერია ერთოთახიან ბინებში მცხოვრებ სოციალურად დაუცველ ოჯახებს სარეცხის საშრობ სპეციალურ აპარატურას საჩუქრად გადასცემს.

ჯი-ეიჩ-ენი

◎ საით მივდივართ?

მომავალი დედებისთვის გაზაფხული პრობლემით დაიწყო

ხელისუფლება, რომელიც ცოტა ხნის წინათ უფასო მშობიაროებითა და 200-ლარიანი ე. წ. ვაუჩერებით იწონებდა თავს, 2007 წლის მარტიდან სხვა ხმაზე მღერის: მშობიაროება უფასო აღარ იქნება და შელავათით მხოლოდ ქალების უმცირესი რაოდენობა ისარგებლებს.

პრობლემაში უკეთ გასარკვევად, წმინდა იოანიმესა და ანას სახელობის სამშობიარო სახლს ვესტუმრე. აი, რა გვითხრა სამშობიარო სახლის გენერალურმა დირექტორმა, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა, საქართველოს საპატრიარქოს ჯანდაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარემ, ილუმენმა ადამ-ვახტანგ ახალაძემ:

– ეს საკითხი ჯერ კიდევ იხილება, თუმცა, სოციალური დაზღვევის ერთიანი ფონდიდან ამის თაობაზე ოფიციალური შეტყობინება უკვე მივიღეთ. ჩვენი წარმომადგენელი ესწრებოდა თათბირს ამ ფონდში, სადაც გამოცხადდა, რომ ე. წ. ვაუჩერი, რომელიც უზრუნველყოფდა უფასო მშობიაროებას, ანუ სახელმწიფოთავის დროზე ილებდა მშობიაროების დაფინანსებას 200 ლარის ფარგლებში, 28 თებერვლის ღამის 12 საათიდან აღარ იმოქმედებდა. რჩება მხოლოდ უფროთა პროგრამა. ალბათ, ჯანდაცვის მესვეურები დააკონკრეტებენ, რამდენ ქალს მოიცავს უმწეოთა პროგრამა. წინასწარი გათვლებით, ეს მშობიარეთა ქალზე მცირე რაოდენობაა და დაახლოებით 1700 მშობიარეს გულისხმობს. მაგრამ სულ 45 ათასი მშობიარეა?

ყველა მშობიარე, ვინც ფიქრობდა, რომ დახმარება სჭირდებოდა და საამისო სახსრები არ ჰქონდა, ქალთა კონსულტაციას აკითხავდა, იქ ალრიცხვაზე ადიოდა და მეთვალყურეობის ქვეშ იმყოფებოდა. ორსულობის მეოთხე თვიდან შეეძლო მშვიდად ყოფილიყო: სახელმწიფო ნამდვილად ზრუნავდა მის მატერიალურ უზრუნველყოფაზე. ქალბატონების მხოლოდ მცირე ნაწილი მიმართავდა ე. წ. ფასიან მშობიაროებას, სადაც განსხვავებული პირობებია. ცხადია, ვგულისხმობ, მხოლოდ კომფორტს, თორემ სამედიცინო მომსახურების ხარისხი იგივეა.

მამა ადამის აზრით, უფასო მშობიაროება დემოგრაფიული ვითარების გაუმჯობესებისთვის ძალზე კარგი სტიმული იყო. – მატერიალურ დონეზეა იმრძოლოდა. ეს იყო სახელმწიფოს ზრუნვის არაჩვეულებრივი გამოხატულება. შესაბამისად, ყველაფერი საწინააღმდეგო ახლავს თან ამ გადაწყვეტილებას. ვფიქრობ, უნდა დაისვას შეკითხვა, როგორია ამ დადგენილების ეკონომიკური, სოციალური და პრაგნოსტული ეფექტი?

ამ შეკითხვაზე იმ ექსპერტებმა უნდა გვიპასუხონ, რომელთაც ეს გადაწყვეტილება მიიღეს. ჩვენ კი ვფიქრობთ, რომ მანამდე მართებული პოლიტიკა ტარდებოდა, მით უფრო, უფასო დახმარებაში რამდენიმე გამოკვლევა შევიდა, რის გამოც 200-დან 230 ლარამდე გაიზარდა შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობა. ეს არის B ჰეპატიტის პროფილაქტიკა ახალშობილებში.

მამა ადამი ფიქრობს, რომ საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის გადაწყვეტილება ნაჩქარევია. უამრავ ორსულ ქალბატონს ე. წ. ვაუჩერი, რომლის ვადა 1 ივლისამდეა, უკვე აღებული აქვს. თუ 1 მარტიდან ეს შელავათი აღარ იმოქმედებს, მათ ქალზე მცირე დრო დაუტოვეს სახსრების მოსაძიებლად: „ქალიან გაგვიჭირდა ამის ახსნა ორსული ქალბატონებისთვის. უფასო მშობიაროების იმედით უამრავმა ქალბატონმა მოგვაკითხა. ყველაზე დიდი პრობლემა ის უნდოდლოგაა, რომელიც ამ დღეებში მათ დაეუფლათ, და იგრძნეს, რომ ჩვენ ველარ დავეხმარებით...

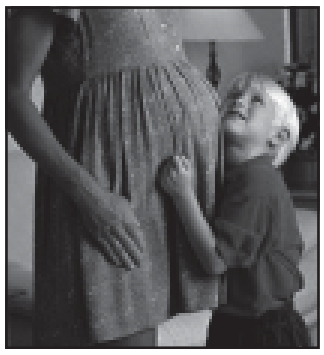

წმინდა იოანიმესა და ანას სახელობის სამშობიაროსახლის დირექტორი გულდაწყვეტით ამბობს, რომ მომავალი დედებისთვის ეს გაზაფხული პრობლემებით დაიწყო, რომ მხოლოდ საზოგადოებრიობის მცირე ნაწილია დაზღვეული. ყველაზე კარგად სასულიერო პირმა იცის გაჭირვებულის გულისნადები. გაჭირვება კი სწორედ საშუალო ფენას დაუწვა ძმიმე ტვირთად.

იგივეს ფიქრობს არასამთავრობო ორგანიზაციის „ქალადობისგან დაცვის ეროვნული ქსელის“ წარმომადგენელი მაია თავაძე. მისი აზრით, უფასო მშობიაროების გაუქმებით ყველაზე მეტად აბსოლუტურად დაუცველი და უსახსროდ დარჩენილი საშუალო ფენა დაზარალდება.

„ქალადობისგან დაცვის ეროვნულ ქსელს“ რეგიონულ კომიტეტებთან და კრიზისულ ცენტრებთან ერთად თავშესაფარიც აქვს, რომელმაც სამი წლის განმავლობაში 90-მდე ქალი და ბავშვი შეიფარა, უიმედოებს და სასოწარკვეთილებს ფსიქოლოგიურად და მატერიალურად დაეხმარა და ცხოვრებისკენ შემოაბრუნა.

წმინდა იოანიმესა და ანას სამშობიარო სახლში ამ თავშესაფრიდან სამმა გოგონამ იმშობიარა. – თავშესაფარში გვყავს კიდევ ერთი ორსული, გათუმიდან. იქ ჩვენი კომიტეტი ჩაერთო საქმეში. ექიმმა მოგვცა საჭირო საბუთები ვაუჩერის ასაღებად, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ასეთი შელავათი აღარ არსებობს და მშობიაროების ფასი 455 ლარია გადასახდელი. ვიწყებთ ზრუნვას ამ თანხის მოსაძიებლად. დახმარებისთვის, ალბათ, საპატრიარქოს მივმართავთ, მით უფრო, რომ ეს გოგონა საპატრიარქოს თხოვნით მოვიდა თავშესაფარში, – ამბობენ ისინი.

მაია თავაძეც ასევე ორსული ქალბატონებიც, ასე ნაჩქარევად, საკითხის საფუძვლიანად შეუსწავლელად უფასო მშობიაროების გაუქმებას მიუღებლად მიიჩნევს. მით უფრო, რომ ეს გადაწყვეტილება საამიანოსაზოგადოების გვერდის ავლით მიუღიათ. დაფიქრდა ვინმე, მშობიაროების გარდა, რამდენი რამ სჭირდება დედას, მათ უმრავლესობას ხომ კვების დეფიციტის გამო ნივთიერებათა ცვლა ერღვევა, ანდა, მატერიალურად ხელმოკლე ოჯახმა რამდენი რამ უნდა მოიკლოს ახალდაბადებულისთვის... და რაოდენ მძიმეა, როცა რთული სოციალური ვითარების ფონზე მშობიაროების გადასახადიც ოჯახს აწვება კისერზე.

2006 წლის მონაცემებით, საქართველოში სილატაკის ზღვარს ქვემოთ მოსახლეობის 52 პროცენტი ცხოვრობს. სილატაკის ზღვარს გადაცილებულ ადამიანთა რაოდენობა კი არ მცირდება, არამედ იზრდება.

მამა ადამი ეჭვობს, რომ ყველა გაჭირვებული უმწეოთა პროგრამაში ვერ მოხვდება. – უამრავი ასეთი ხელმოკლე ადამიანი ვიცი, ვინც პროგრამაში ვერ მოხვდა. მოსახლეობა ამ თვალსაზრისით სათანადოდ განათლებული არ არის. თვით ნებადართული ვაუჩერის თაობაზეც კი მათ არ იცოდნენ. როგორ გაიგებდნენ ამის შესახებ, თუკი არც ტელევიზორი და არც რადიო არ უნდა ჰქონდეთ? თუნდაც შორეულ სოფლებში. ჩვენთან პანკისის ხეობიდან, საინგილოდან ჩამოდიან და თავშესაფარს გვთხოვენ. მრავალმა მათგანმა არაფერი იცის უმწეოთა პროგრამის თაობაზე, – ამბობს იგი.

საქართველოს საპატრიარქოს ჯანდაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარემ გაიხსენა საერთაშორისო პროგრამა, ე. წ. ათასწლეულის მიზნები, რომელიც ჯანმრთელობის სოციალურ დაცვას პრიორიტეტად ალიარებდა, უმთავრესია დედათა და ახალშობილთა სიკვდილიანობის მაჩვენებლის შემცირება: – ეს მაჩვენებლები ჩვენთან საკმარისად მაღალია და ვერც ერთ ევროპულ ქვეყანას ვერ ვუტოლდებით.

ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროში კი რეფორმის შედეგად ყველა სამმართველო და, მათ შორის, დედათა და ბავშვთა სამმართველოც გაუქმდა, რომელიც უშუალოდ კურირებდა ამ საკითხს.

სამწუხაროდ, მინისტრის ერთ-ერთმა მრჩეველმა ქალბატონმა თავი აარიდა ამ თემაზე ჟურნალისტთან საუბარს. შიშის გამო, თორემ უარი სხვა ვერაფრით აიხსნება. არადა, პროგლემა იმდენად მწვავეა, ხმა ყველამ უნდა ამოიღოს. ქვეყნის მოსახლეობა ყოველწლიურად შემზარავად იკლებს. მძიმე სოციალური ვითარების გამო, ძართველი ქალები იძულებული არიან, ორსულობის ხელოვნურად შეწყვეტას მიმართონ. მესამე შვილს თითქმის აღარ აჩენენ.

ხელისუფლება შეშფოთებული უნდა იყოს, რომ საქართველო მომაკვდავი ქვეყნების სიაშია შეტანილი, მაგრამ... პირიქით, შვიდ და მეტშვილიან დედებს შემწეობის თანახმად მხოლოდ 35 ლარი განუსაზღვრეს, გააუქმეს უფასო მშობიაროების ე. წ. ვაუჩერი. იმის მაგივრად, რომ ყოველ დაბადებულ ბავშვზე რაღაც თანხა დაწესდეს.

აფხაზეთში ახალშობილის დაბადება უზრუნველყოფილია ფულადი კომპენსაციით – 3500-4 000 რუსული რუბლით. ფეხმძიმე ქალებისთვის ყოველთვიური დახმარება კი 300 რუსული რუბლია.

თავად რუსეთში მეორე ბავშვის გაჩენისთვის სახელმწიფო ოჯახს 250 ათას რუბლს უხდის. აი, ასე ზრუნავენ დემოგრაფიული ვითარების გაუმჯობესებაზე აფხაზეთსა და რუსეთში. ჩვენ? ჩვენ აქ რა ღმერთი გაგვიწყრა? საით მივდივართ? ვინ უნდა უპატრონოს საქართველოს მომავალს?

თამარ შაიშმელაშვილი

◎ მრუდე სამართალი

ოთხი ავტოავარია ჯაჭვიცვალა, დაჭაქანებული კი არავინაა

გასული წლის 9 აგვისტოს გორის რაიონის სოფელ შავშვებთან დიდი სიჩქარით მომავალი „ბმვ“ „06“ მარკის „ჟიგულს“ დაეჯახა. შეჯახება იმდენად ძლიერი აღმოჩნდა, რომ „06“ 34 მეტრის მანძილზე გადავარდა. ავტოავარიის შედეგად „06“-ის ოთხი მგზავრი, საჭესთან მჯდომი დავით საათაშვილი, მისი დეგი გულო ხაგელაშვილი და მანანა წკრიალაშვილი, აგრეთვე 9 წლის ნიკა ხაგელაშვილი ადგილზევე გარდაიცვალნენ. მძიმე სახის დაზიანებები მიიღეს მანქანაში მყოფმა კიდევ ორმა პირმა, მას შემდეგ რვა თვე გავიდა, მაგრამ ბრალი არავისთვის წაუყენებიათ.

საქმის გამომძიებელმა ხათუნა თაყაძემ ექსპერტიზის ჩატარება ზაქარია თეთრაძეს დაავალა. მისი დასკვნის მიხედვით ავტოავარიამდე „06“ 26 კმ/სთ-ის სიჩქარით მოძრაობდა. რასაც კატეგორიულად უარყოფს დაზარალებულის მხარე. გარდაცვლილის ახლობლების განმარტებით, თვითმხილველი გოგატიშვილის ჩვენებით, ვიდრე „06“ ცენტრალურ გზაზე გამოვიდოდა, გადასახვევთან შეჩერდა და დაელოდა ტრასის განთავისუფლებას. მძღოლმა დავით ხაგელაშვილმა მხოლოდ ამის შემდეგ დაძრა მანქანა. ამ დროს მოპირდაპირე მხრიდან დიდი სიჩქარით მომავალმა „ბმვ“-გადმოკვეთა ღერძულა ხაზი და „06“-ს დაეჯახა. მოწმის განმარტებით, ავარიის შემდეგ ორივე მანქანასთან ხალხი შეიკრიბა, „ბმვ“-ს სპიდომეტრის ქანქარა გაჩერებული იყო 180-სა და 200 კმ/სთ-ს შორის.

დაზარალებული მხარე ითხოვდა „ბმვ“-ს დალუქვას, რაც სამართალდამცავებმა არ გააკეთეს. მოთხოვნის მიუხედავად, არ ჩატარებულა „ბმვ“-ს მძღოლის სიფხიზლე-სიმთვრალეზე ექსპერტიზა, საქმე შეგნებულად ჭიანურდება. გარდაცვლილთა ახლობლებმა გაარკვიეს, რომ პროკურატურის გამომძიებლები ცდილობენ ყალბი ჩვენებების საფუძველზე ძირეულად შეცვალონ პირველადი მოკვლევის მასალები. სამართალდამცველები ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა საქმე ისე წარმოაჩინონ, თითქოს იმ ტრაგიკულ დღეს საჭესთან იჯდა დავით ბაძრაძე და არა მერაბ გოგიაშვილი. ოთხი ახლობლის დაკარგვით გამწარებული ნათესავები აცხადებენ, რომ გოგიაშვილისათვის პროკურატურა ხელის დაფარებას ცდილობს – ამის მიზეზი კი მისი სამხარეო ადმინისტრაციის მალალჩინოსანის ნათესაობაა. გარდაცვლილი ახლობლების ეჭვს ისიც აძლიერებს, რომ გამომძიებამ მოწმე გოგატიშვილის ჩვენებები არ გითვალისწინა. ეს გადაწყვეტილება კი იმით გაამყარეს, რომ გოგატიშვილი დაინტერესებულ პირად ჩათვალეს.

დაზარალებულთა მხარის პროტესტზე პროკურატურა აცხადებს, რომ გამომძიება კანონის ყველა ნორმის დაცვითა და ობიექტურად მიმდინარეობს. პროკურორები იმასაც ამბობენ, გამომძიების პროცესში კი გამოკვეთილა „ბმვ“-ს მძღოლის ბრალეულობის საკითხიო.

საინტერესოა, რომ ავტოსაგზაო შემთხვევის მოზდენისთანავე „ბმვ“-ს მძღოლი არ დაუკავებიათ. მის დაკავებაზე არც მთელი გამომძიების პროცესში უფიქრიათ.

ზაზა ბილიხოძე

მსოფლიო ლიტერატურა

ოდეს ძე ღვთისა დედამიწაზე ჩამოვიდა, თან სიყვარული მოგვიტანა. მაგრამ ადამიანთ სიყვარული უმსხვერპლოდ და უტანჯველად არ ესმით, და ამიტომაც მალე ჯვარს აცვეს იესო. სხვაგვარად არცვინ ირწმუნებდა იმ სიყვარულს, ქრისტემ თან რომ მოგვიტანა, რამეთუ ადამიანები მიჩვეულნი არიან ტანჯვას თავიანთი ყოველდღიური ვნებებისა გამო

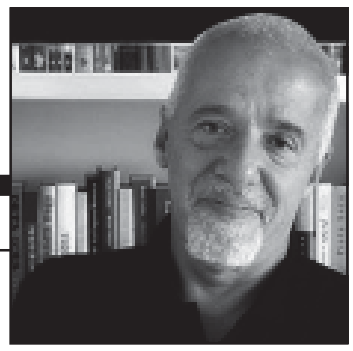

◎ ჩვენი ბიბლიოთეკა

— როცა ოცნებაზე ხელს ვიღებთ და სიმშვიდეში ვივანებთ, — განაგრძო ცოტა ხნის შემდეგ პეტრუსმა, — წყნარი ცხოვრების მოკლე ჟამი გვიდგება. მაგრამ მერე ერთიანად დახოცილი ოცნებები ლპობასა და ხრწნას იწყებენ, მთელ არსებობას გვიშხამავენ და გვიწამლავენ. თავდაპირველად ჯერ ახლობლების მიმართ ვხდებით სასტიკნი, შემდეგ კი საკუთარი თავის მიმართაც. დიახაც მაშინ უჩნდებათ ადამიანთ ათასგვარი სულიერი და ხორციელი სატკივარი. ჩვენს სილაჩრეს სწორედ იმ ამბავთან მივყავართ, რასაც ვერიდებოდით, როცა ბრძოლაზე ხელს ვიღებდით, — გულგატეხილობასთან და მარცხთან მივყავართ. ხოლო შემდგომ, ერთ მშვენიერ დღეს, დამპალ ოცნებათა სიმყრალე პირდაპირ აუტანელი ხდება, სულს გვიხუთავს და სიკვდილს გვანატრებინებს, სიკვდილს, რომელიც ერთხელ და სამუდამოდ გვიხსნის ჩვენი თავდაჯერებულობისაგან, ჩვენი საქმეებისაგან და კვირა საღამოების მომაკვდინებელი სიმშვიდისაგან.

აწ დარწმუნებული ვიყავი, რომ ნამდვილად ვხედავდი ანგელოზს, და ყური ველარ მივადევნე, რასაც პეტრუსი ამბობდა. მან, ჩანს, იგრძნო ეს ჩემი უგულისყურობა, რამეთუ კეფიდან თითი ამაღო და დადუმდა. მოჩვენებამ კიდევ რამდენიმე ხანს გასტანა და გაქრა. იმის ადგილას კვლავ სამრეკლო გაჩნდა.

მცირე ხანს ორივენი ვდუმდით. პეტრუსმა თუთუნი დაგრიხა და გააბოლა. მე ხალთაგუდიდან ღვინიანი ბოთლი ამოვიღე და მოვიყუდე. ღვინო თბილი იყო, თუმცა თავისი გემო არ დაჰკარგოდა.

— რა მოიხილე? — მკითხა პეტრუსმა.

ანგელოზის ამბავი ვუთხარი. თანაც დავუზუსტე, როგორც კი თვალებს დავახამხამებდი ხოლმე, მოჩვენება უმალ ქრებოდა-მეთქი.

— შენც უნდა ისწავლო სამართლიანი ომი. ცხოვრების ასავალ-დასავალი უკვე არ გეშლება, თუ აგტეხა, იცი, როგორც უნდა მოიქცე, არცრა გამოწვევასაც არ გაექცევი, ფათერაკებისთვისაც მზადა ხარ, ოღონდ ზებუნებრივის აღიარება ჯერ კიდევ არა გწადს.

პეტრუსმა თავისი ტავარჯუხიდან წვრილმანი რაღაც ამოიღო და გამომიწოდა. ოქროს ქინძისთავი იყო!

— ეს ბებიაჩემის ნაჩუქარია. RAM ორდენში სუყველა ბრძენკაცს ჰქონდა მსგავსი წვრილმანი რამ. ამას „სისასტიკის წვერი“ ჰქვია. შპილზე პირველად რომ მოიხილე ანგელოზი, თვალებს არ უჯერებდი, ვინაიდან ის ისეთი რამ იყო, რასაც მიჩვეული არა ხარ. ცამყარის შენეულ სურათში ეკლესია ეკლესიაა, მოჩვენებანი კი მხოლოდ იმის შემდეგ ჩნდებიან, ტრადიციის წესჩვეულებანი რომ აღგაგზნებენ.

არა, ეგრე არ არის-მეთქი, სიტყვა გავუტრიზავე, ჩემი მოჩვენება იქნებ სულაც იმან გამოიწვია, რაკი კეფასა და კისერს შუა განსაზღვრულ წერტილში თითს მაჭერდი-მეთქი.

— სწორი ხარ, მაგრამ ეგ არაფერს არ ცვლის. ფაქტი ის არის, რომ შენ უარყავი მოჩვენება. ფელიცია აკვიტინელსაც, ალბათ, მსგავსი რამ მოეჩვენა, და მთელი თავისი სიცოცხლე იმას შესწირა. რასაც ის სჩადიოდა, საბოლოოდ ყოველივე სიყვარულის მოქმედება იყო. იგივე მოსდის სუყოველ ადამიანს დღენიადაგ: ჩვენ მუდამ ვიცით, რომელია ყოვლის უფრო უკეთესი გზა, მაგრამ ყველაზე ჩვეულს მივდევთ.

პეტრუსმა გზა განაგრძო, და მეც უკან ავედევნე. ოქროს ქინძისთავი, რომელიც ხელში მეჭირა, მზის სხივებზე ელავდა.

— ჩვენი ოცნების გადარჩენის ერთადერთი ხერხი საკუთარი თავის მიმართ სულგრძელობის გამოჩენაა. თვითგვემის სულ მცირე ცდაც კი უცილობლად უნდა ჩავახშოთ! და რათა ვიგრძნოთ, რა სასტიკნი ვართ საკუთარი თავის მიმართ, სულიერი ტანჯვა-წამების განცდის სუყოველი ცდა — სულერთია, რამე დანაშაულით იქნება გამოწვეული ეს სულიერი ტანჯვა-წამება, სირცხვილით, გაუბედაობით, თუ სილაჩრით — ფიზიკურ ტკივილად უნდა ვაქციოთ. სულიერი ტკივილის ფიზიკურ ტკივილად გადაქცევისას იმის ცხადად დანახვის შესაძლებლობა გვეძლევა, თუ რარიგ გვვნებს და გვაზნევს სულიერი ტკივილი.

და პეტრუსმა სისასტიკის სავარჯიშო შემასწავლა.

„სისასტიკის“ სავარჯიშო

ყოველთვის, როგორც კი თავში ისეთი რამ მოგვა, რაც საკუთარ თავზე ცუდს გაფიქრებინებს, — გინდ ეჭვიანობა იყოს, გინდ საკუთარი თავის სიბრალული, შური, ანუ მწუხარება სხვისა კეთილსა ზედა, სიძულვილი და ასე შემდეგ, — ადექი და:

სალოკი თითის ფრჩხილი ცერის ძირა ნუნაში შეისე და მანამ აჭირე, სანამ ძლიერ ტკივილს არ იგრძნობ. მთელი გულისყური იმ ტკივილზე გადაიტანე: ის შენი სულიერი ტანჯვა-წამების შესატყვისი იქნება. სავარჯიშოს შესრულება მხოლოდ მაშინ შეწყვიტე, როცა ავი აზრები შეგეშვებიან.

ეს იმდენჯერ გაიმეორე, რამდენჯერაც აუცილებელი გახდება, სანამ მსგავსი აზრები თავს არ დაგანებებენ (თუნდაც ამისათვის კვლავ და კვლავ მოგიხდეს ფრჩხილის მთელი ძალით დაჭერა). დროთა განმავლობაში მტანჯველი აზრები სულ უფრო იშვიათად შეგაწუხებენ და ბოლოს და ბოლოს მთლად გაქრებიან, მაგრამ ვიდრე არ გამქრალან, სავარჯიშო უეჭველად უნდა შეასრულო, როგორც კი საჭიროებას იგრძნობ.

ძველად ამისთვის ოქროს ქინძისთავს იყენებდნენ, — თქვა მან. — ჩვენს დროში კი ყველაფერი შეიცვალა, ზუსტად ისევე, როგორც სანტიაგოს გზის გარემო პეიზაჟი.

პეტრუსი მართალი იყო. ახლა, როცა მთებიდან დავეშვით, ზემოდან რაც ვაკიანად ჩანდა, ღადირი, ანუ გორაკთა წარზიდული სერი გამოდგა, პირდაპირ ჩვენ ცხვირწინ აღმართული.

— გაიხსენე, როდის იყავი დღეს შენი თავის მიმართ სასტიკი, და შეუდექი ამ ვარჯიშს.

ვცადე გახსენება, მაგრამ ვერცრა წამომაგონდა.

— მუდამ ეგრეა. სწორედ მაშინ ვხდებით კეთილნი საკუთარი თავის მიმართ, როცა სიმკაცრეა საჭირო.

უცებ გამახსენდა, როგორ მოვინათლე თავი ჩერჩეტად, როცა დავინახე, რომ ის მანძილი, რომელიც მე რის ვაივაგლახით ავიარე შენდობის წვერამდე, ტურისტებს მანქანებით არხეინად ამოევლოთ. და გულისხმას ჩავხვდი, მოვსაზრე, რომ უსამართლოდ და სასტიკად მოვექეცი ჩემს თავს: ტურისტები ხომ უბრალოდ გასართობად და მზის მოსაკიდებლად ეძებდნენ ადგილს, მე კი ჩემს მახვილს დავეძებდი. რასაკვირველია, იმწუთას მართლაც ჩერჩეტად ვიგრძენი თავი, მაგრამ სინამდვილეში სულაც არ ვიყავი შტერი და ჩერჩეტი. ფრჩხილი ძალდაძალ შევასე ცერის ძირა ნუნას, და მწვავე ტკივილი ვიგრძენი. იმისდა მიხედვით, რარიგადაც გულისყური გადამქონდა ტკივილზე, შესაბამისად თანდათან ის შეგრძნებაც მინელდებოდა, რომ ჩერჩეტი ვიყავი.

პეტრუსს წვლილად, დოსტოღრივ ჩავუწიგნე ეს ჩემი ამბავი, მან პასუხად გაიცინა, მაგრამ სიტყვა არ დაუძრავს.

იმ საღამოს ფრიად მოხერხებულ სასტუმროში გავჩერდით ერთ პატარა სოფელში, სადაც ის ეკლესია იდგა, რომლის სამრეკლოც შორიდან დავინახე. ნავახშმევს, საჭმელს უფრო კარგად მოვინელებთო, სოფლის შუკა-შუკა გასეირნება გადავწყვიტეთ.

— საკუთარი თავის ვნების მრავალ ხერხს შორის ყველაზე მტკივნეული ის არის, სიყვარულს რაც ეხება. რატომღაც მუდამ გვაწვალებს ის ამბავი, თუ ვისმე არ ვუყვარვართ, ანდა თუ ვინმემ მიგვატოვა, ან, პირიქით, თუ ვინმე გადაგვეკიდა და თავს არ გვანებებს. თუ მარტონი ვრჩებით, ახლა სიმარტოვე გვაწვალებს და გვტანჯავს, თუ ვქორწინდებით, ცოლქმრობას უმალ მონობად ვაქცევთ. საშინელებაა, საშინელება! — ბრაზიანად წარმოთქვა პეტრუსმა.

მალე იმ მოედნამდე მივედით, სადაც ის ეკლესია იდგა, რომელიც გზიდან თვალში მომხვდა. პატარა ეკლესია იყო, უბრალოდ ნაგები, არავითარი ხუროთმოძღვრული ზედმეტობის ნიშანწყალი არ ეტყობოდა. სამრეკლოს შპილი თითქოს ცას მიბჯენოდა. იქნებ ანგელოზი კიდევ დავინახო-მეთქი, თვალი გავაფაციცე, მაგრამ არაფერი არ გამომივიდა.

პეტრუსი ჯვარს უმზერდა, და მომეჩვენა — ეგ ნამდვილად ხედავს-მეთქი ანგელოზს, მერე უცებ ხმა ამოიღო, და მივხვდი, რომ ვცდებოდი.

— ოდეს ძე ღვთისა დედამიწაზე ჩამოვიდა, თან სიყვარული მოგვიტანა. მაგრამ ადამიანთ სიყვარული უმსხვერპლოდ და უტანჯველად არ ესმით, და ამიტომაც მალე ჯვარს აცვეს იესო. სხვაგვარად არცვინ ირწმუნებდა იმ სიყვარულს, ქრისტემ თან რომ მოგვიტანა, რამეთუ ადამიანები მიჩვეულნი არიან ტანჯვას თავიანთი ყოველდღიური ვნებებისა გამო.

პეტრუსი გაშტერებული უცქეროდა სამრეკლოს წვერზე აღმართულ ჯვარს. თვალები უბრწყინავდნენ, და ვიგრძენი: რაღაცით იყო აღფრთოვანებული. ეგების, თუმცა მთლად დარწმუნებული არ ვიყავი, იმ სიყვარულით, რომლის გამოც ამდენს მიამბობდა.

— განგებულება ღვთაებრივი დიდებისა ეგზომ ბრძნული იყო! — წარმოთქვა მან, და უკაცრიელი მოედანიც დაბგერდა, თითქოს დაეთანხმაო. — როდესაც პონტოელმა პილატემ ხალხს არჩევნის მოხდენა შესთავაზა, მან სინამდვილეში არცრა არჩევანი არ დაუტოვა სამსჯავროზე თავშეყრილთ. მან ხალხის წინაშე ორნი გამოიყვანა: ერთი გაშოლტილი იყო და ძლივს იდგა ფეხზე, ხოლო მეორე, ბარაბა, როგორც ავაზაკს შეეფერება, ყინჩად თავაწეული გაჯგიმულიყო. ღმერთმა უწყოდა, რომ ხალხი სუსტის სიკვდილს ირჩევდა, რათა ზეციერს ამგვარად დაემტკიცებინა თავისი სიყვარული.

— მაგრამ, იმისდა მიუხედავად, ხალხი ვის აირჩევდა, სულერთია, ჯვარზე მაინც ძე ღვთისა უნდა გაეკრათ, — აგრე გაასრულა თავისი სათქმელი პეტრუსმა.

მაცნე-მაუწყებელი

— ესქ მებობირია, სად სანტიაგოს მიმავალი გზანი თავს იყრიან მრავლად.

პუენტე-დე-ლა-რეინას დილის კისკასზედ მივადექით — ქალაქის ეს სახელწოდება იმ აღალმის ცოკოლზე, ანუ ზეძირკველზე იყო ამოჭრეთილი, რომელიც შუა საუკუნეების დროინდელ სამოსელში გამოწყობილ ლოცვადმავალს — პილიგრიმს წარმოსახავდა: თავზე სამკუთხა ქუდი ეხურა, მხრებზე კაპიუშონიანი ლაბადა ესხა, კალთებში ნიჟარებჩაკერებული, ხელთ არგანი ეპყრა. ეს ძეგლი იმ უდიდესი, ოღონდ აწ თითქმის დავიწყებული ლოცვადმავლობის პატივისცემის ნიშნად იყო დადგმული, მე და პეტრუსი ერთად რომ ვაღორძინებდით.

წინა ღამე ერთ-ერთ მონასტერში გავატარეთ, რომლისნაირიც ბევრი დგას მთელი გზის გასწვრივ. მნათემ, პირმღიმარობით მოგვიკითხა თუ არა, გაგვაფრთხილა, სააბატოში დუმილის აღთქმას ვიცავთო. ერთმა ახალგაზრდა ტაბლისმიმგებელმა, ანუ მასპინძელმა ბერმა ცალ-ცალკე სენაკები მიგვიჩინა, სადაც მხოლოდ ის ნივთები მოიძებებოდა, რაც აუცილებლად საჭიროა: კაბიჩა, ანუ ერთგვარი ხის საწოლი, ძველი, მაგრამ გაქათქათებული ზეწრებით გაწყობილი, წყლიანი ტაკუკი, ანუ სურა, და პატარა ტაშტი, ხელ-პირის დასაბანად. არც არავითარი წყალსადენის ონკანი იქ არ იყო და არც არავითარი ცხელი წყალი, გარედან კარზე სამონასტრო ტრაპეზის განრიგი ეკიდა.

დათქმულ დროს სატრაპეზოში ჩავედით. დუმილის აღთქმისა გამო მონაზონები ერთმანეთში მხოლოდ და მხოლოდ მზერის წყალობით ურთიერთობდნენ, და მომეჩვენა, რომ თვალები სუყველას უფრო მეტად უბრწყინავდათ, ვიდრე ჩვეულებრივ ადამიანთ. ვიწრო ტაბლებზე უკვე დაელაგებინათ საზრდელი. ჩვენ მიხაკისფერსამოსლიან მონაზონთა გვერდით დავსხედით. პეტრუსი მოპირდაპირედ დაგებულ ტაბლასთან მოხვდა და იქიდან მანიშნა თავისი გასაჭირი, და უმალ მივხვდი, რისი გაგებინებაც სურდა: კვდებოდა, ისე უნდოდა მოწევა, მაგრამ როგორც ჩანდა, დილამდე ვერას გახდებოდა. იგივე მელოდა მეც, და მთელი ძალით კარგა ღრმად შევირჭე სალოკის ფრჩხილი ცერის ძირა ნუნაში. არ მინდოდა, რომ ეგზომ ამაღლებული გარემოება საკუთარი თავის მიმართ სისასტიკის გამოვლენით ჩამეშხამებინა.

ვახშმად ბოსტნეულის შეჭამანდი, თევზი, პური და ღვინო მოიღეს. პურის გატეხამდე ლოცვა აღავლინეს, და ჩვენც შევუერთდით, მონაზონთა კვალდაკვალ ვიმეორებდით სიტყვებს. მერე, სანამ ჩვენ ვტაბლობდით, ანუ ვჭამდით, ერთ-ერთი მონაზონი კორინთელთა მიმართ წმ. პავლეს წერილს კითხულობდა:

— არამედ სოფლის უმეცარნი ამოარჩია ღმერთმა, რათა შეერცხვინა ბრძენკაცნი, და სოფლის უძლურნი ამოარჩია ღმერთმა, რათა შეერცხვინა ძლიერნი, — მაღლად სუსტი ხმით წარმოთქვამდა მონაზონი. — ჩვენ უგუნურნი ვართ ქრისტეს გულისთვის... და გავხდით განახვეტი სოფლისა, ყველაფრის ნაგავი დღესაქომამდე... რადგან ღვთის სასუფეველი არის არა სიტყვაში, არამედ ძალაში.

წმ. პავლეს შეგონებანი მთელი ვახშმის მანძილზე გაისმოდა და სატრაპეზოს შიშველი კედლები თითქოს ბანს აძლევდნენ.

პუენტე-დე-ლა-რეინაში რომ შევდიოდით, მე და პეტრუსი სწორედ ბერებთან გატარებულ წინა ღამეზე ვმსჯელობდით. ვაღიარე, რომ მალულად გავაბოლე ჩემს სენაკში და შიშს ვყავდი ატანილი, ემანდ მონასტრის ბინადართაგან ვინმემ სიგარეტის ბოლის სუნი არ იკრასმეთქი. პეტრუსმა მხოლოდ გაიცინა — და ვეჭვობ, რომ ისიც ჩემსავით მოიქცა თავის სენაკში განმხოლოებული.

— წმ. იოანე ნათლისმცემელი უდაბნოში განმარტოვდა, ხოლო ქრისტე ცოდვილთა შორის ქადაგებდა და მთელი ცხოვრება ხიზნობდა, — წამოიწყო პეტრუსმა. — მეც ეს გზა მგონია უპირატესი.

და მართლაც, უდაბნოში გატარებული დროის გარდა, იესო მუდამ ხალხში ტრიალებდა.

— იმისი პირველი სასწაული ვიღაცის სულის ცხონება, სნეულთა განკურნება და ეშმაკის განკვეთა კი არ ყოფილა, არამედ წყლის თავანკარა ღვინოდ გადაქცევა იყო, რაც იმ უბრალო მიზეზისა გამო მოახდინა, რომ მასპინძელთ ღვინო შემოაკლდათ.

ამის თქმა იყო და პეტრუსი ეგრევე შედგა. ეს იმდენად მოულოდნელი იყო, შევცბი და ადგილზევე გავშეშდი. ხიდის ყურთან ვიდექით, რომელ ხიდსაც თავისი სახელი დაენათლებინა მთელი დაბა-ქალაქისათვის. პეტრუსი წინ გზას არ უყურებდა, მდინარის პირას ორი პატარა ბიჭი ბურთს რომ აგორებდა, იმათ არ აცილებდა მზერას. ბიჭები რვა-ათი წლისანი იქნებოდნენ, ეტყობოდათ, რომ ვერც გვამჩნევდნენ. ხიდზე ასვლის მაგივრად პეტრუსი რატომღაც ნაპირისკენ დაეშვა და ბიჭებთან მივიდა. მე, როგორც ყოველთვის, ახლაც უკან ავედევნე, ხმამოუღებლად მივყვებოდი, არცრა მიკითხავს.

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა
(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი
იხ. „სრ“ № 32-39.

№ 40. პარასკევი, 2 მარტი, 2007 წელი.

№ 40. პარასკევი, 2 მარტი, 2007 წელი.

● დისიდენტურ-სამართლებრივი მოძრაობის ეროვნული მოძრაობით გაუკულმართებების ექსპერიმენტი ედუარდ შევარდნაძეს უკვე ჩატარებული ჰქონდა 70-იანი წლების ბოლოს, დისიდენტური მოძრაობის დაწყებიდან ორიოდე წელიწადში

◎ რა გზა გამოვიარეთ

XX საუკუნის 70-იანი და 80-იანი წლების „ეროვნული მოძრაობის“ როგორც ტრადიციული ქართული ეროვნული მოძრაობისაგან განსხვავებული და საბჭოთა დისიდენტურ-სამართლებრივი მოძრაობის ფარვატერის არსის გასაგებად, უპირველეს ყოვლისა, დისიდენტურ-სამართლებრივი მოძრაობის არსში უნდა გავერკვეთ.

დისიდენტურ-სამართლებრივი მოძრაობის არსი საბჭოთა კავშირის როგორც უსამართლო პოლიტიკური რეჟიმის სამართლებრივ სახელმწიფოდ გარდაქმნის მცდელობაში მდგომარეობდა. საბჭოთა სისტემა თავიდანვე გაყალბებული იყო ლენინის მიერ ძალაუფლების საბჭოების ნაცვლად („მთელი ძალაუფლება საბჭოებს“ძ, მისი ბოლშევიკური უზურპირებით და ერთპარტიული დიქტატურის დამყარებით. სამართლებრივი ბრძოლის მიზანი ამ ხარვეზის გასწორებასა და საბჭოებისათვის (უზენაესი საბჭოსა თუ პარლამენტისათვისძ კონსტიტუციური უფლებამოსილების აღდგენასაც გულისხმობდა. კონსტიტუციის სათანადო მუხლების თანახმად კი, მოკავშირე რესპუბლიკა, საჭიროების შემთხვევაში,კავშირიდან თავისუფალი გასვლის უფლების რეალიზებასაც და, მაშასადამე, ყველა სოციალური და ეროვნული პრობლემის სამართლებრივად და მშვიდობიანად გადაწყვეტას შეძლებდა.ეს პერსპექტივა აღსასრულს მოასწავებდა პარტიული ნომენკლატურისათვის, მათი ტოტალიტარული ძალაუფლებისა და კორუფციის უფლების დაკარგვის თვალსაზრისით. მათ შეშფოთებას უფრო ის ამძაფრებდა, რომ დისიდენტურ მოძრაობას ნორმალური ადამიანების საგიჟეთებში ჩაყრითა და ჩვეული რეპრესიებით ველარ უმკლავდებოდნენ, რადგან მას მხარს უჭერდნენ დასავლეთის ოფიციალური წრეები და მსოფლიო საზოგადოებრიობა, რომლებისთვისაც უკვე იძულებული იყვნენ ანგარიში გაეწიათ. და აქ გაიელვა პოლიტბიუროს ყველაზე „ახლებურად მოაზროვნე“ წევრის „უკვდავმა“ იდეამ: სამართლებრივი მოძრაობისათვის „ეროვნული მოძრაობები“ დაეპირისპირებინათ.

ეს „გენიალური“ იდეა უეჭველად ქართველის თავში უნდა დაბადებულიყო: ეროვნულ საკითხებში ხომ იმთავითვე ქართველები იყვნენ კომპეტენტურნი. სტალინის კომპეტენცია კონსტრუქციას ისახავდა მიზნად. „ახლებურად მოაზროვნე“ ქართველის კომპეტენციის მიზანი კი, რა თქმა უნდა, დესტრუქცია იქნებოდა. დესტრუქციის თვალსაზრისით, ჩვენი თანამემამულის იდეა მართლაც გენიალური იყო: საბჭოთა კავშირის ინტერნაციონალურ და სოციალურ უფლებათა მონოლითს უკეთესად ვერაფრით დაანგრევდი. თუმცა დანგრევამდე ჯერ შორს იყო. წინ იყო 1989 წლის 9 აპრილის სისხლისღვრა, „მხედრიონისა“ და „გვარდიის“ ავტომატიანი განდეგის თარეში, კარგი თუ ცუდი, კანონიერი(ხალხის მიერ არჩეულიძ ხელისუფლების დანაშაულებრივი პუტჩი, ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა, ადამიანების დაყაჩაღება, გატაცება, ხალხის გაძარცვა-გატყავება, დაუსჯელობის სინდრომი, მართული ქაოსი და ათასი უგედურება, მაგრამ, „ახლებურად მოაზროვნე“ ქართველის აზრით, – რა სამწუხაროა, რომ თავში მოსულ ყველა სისაძაგლეს აზრი ჰქვია, – ყველა საშუალებას ამართლებდა ნათელი მიზანი: ფაქტობრივად მიტაცებული „სახელმწიფო ქონების“ დაკანონება და ხალხის სრული და საბოლოო ექსპროპრიაცია, მისი უსახსროდ და უშელავათოდ დატოვება.

ისტორიკოს ვახტანგ გურულის მართებული აზრით, „საბჭოთა სისტემის დემონტაჟისა და საბჭოთა კავშირის დაშლის კარგად გააზრებული სცენარის მიხედვით, საბჭოთა კავშირის მესაფლავე ეროვნული მოძრაობა უნდა ყოფილიყო“.

უძართველებოდ რა გადაწყდებოდა და, დაიგეგმა: საბჭოთა სახელმწიფოს დანგრევა საქართველოს „ეროვნული მოძრაობით“ დაწყებულიყო.

ამ თვალსაზრისით, დაზუსტებას საჭიროებს ზემოხსენებული სარედაქციო წერილის ავტორთა აზრი, თითქოს „საქართველოს სწრაფვა დამოუკიდებლობისაკენ სერიოზულ პრობლემას უქმნიდა გარდაქმნის იდეოლოგებს“, ან თითქოს „მოსკოვში აუკარად შეცდნენ. 1989 წლის 9 აპრილის ტრაგედიამ დააჩქარა ქართული ეროვნული მოძრაობის რადიკალიზაცია“.

სერიოზულ პრობლემას უქმნიდა ძველებურად მოაზროვნე ნომენკლატებს და ისინი მართლაც შეცდნენ, მაგრამ „ახლებურად მოაზროვნენი“ თავიანთ გეგმას ახორციელებდნენ და წარმატებას ზეიმობდნენ. რაც შეეხება რადიკალიზაციას, იგი კრემლის „ეროვნული მოძრაობის“ გეგმაზომიერი მეთოდი იყო: ვინ დაგანებებს, ეროვნული მოძრაობის სახელით, ეწინააღმდეგო ეროვნულ ინტერესებს, რადიკალიზმისა და ექსტრემიზმის გარეშე?!

დისიდენტურ-სამართლებრივი მოძრაობის ეროვნული მოძრაობით გაუკულმართებების ექსპერიმენტი ედუარდ შევარდნაძეს უკვე ჩატარებული ჰქონდა 70-იანი წლების ბოლოს, დისიდენტური მოძრაობის დაწყებიდან ორიოდე წელიწადში. 1978 წლის აპრილში, საქართველოს ჰელსინკის ადამიანის უფლებების დაცვის ჯგუფის (ზვიად გამსახურდია, ვიქტორ რცხილაძე, გეგო გეჟუაშვილი და სხვ.ძ შეძლეს ეროვნული სულის ჭეშმარიტ გამომხატველ ქართველ ინტელიგენციას, არამედ „ცრუ“ თუ „ფსევდოინტელიგენციად“ და „კრემლის აგენტებად“ აცხადებდნენ მას და საეჭვოდ ნაშოვნი იარაღის მუძარით საშუალებას არ აძლევდნენ (ტრიბუნაზე არ უშვებდნენ, მიკროფონს ხელიდან სტაცებდნენ და ა.შ.ძ, ხალხი გონივრული და გააზრებული მოქმედებისაკენ შეეგონებინათ. თვითმარქვია ლიდერთა ექსტრემისტული მოქმედება იმხანად გაუმართლებელი უპასუხისმგებლობა იყო ერის წინაშე, მით უმეტეს, თუ, როგორც პროფესორ ავთანდილ სონღულაშვილს სჯერა, „იმის საშიშროებასაც კი ხედავდნენ, ვინმე შოვინისტს, შესაძლოა, ვაგონების ახალი პარტიაც კი გამოეგზავნა ქართველთა გასასახლებლად“ (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ № 30, 2007 წ. 16ძ.

არადა, საჩქარო არაფერი იყო. დასავლეთის „ადამიანის უფლებების“ პოლიტიკურ წნეხსა და საკუთარი საზოგადოების შიგნით გაღვივებული „სამართალდამცველობის“ დისიდენტურ მოძრაობას შორის მოქცეული, მორალურ-პოლიტიკურად გაკოტრებული საბჭოთა რეჟიმი იძულებული იყო, ლიბერალიზაციის გზას დასდგომოდა: უკვე გამოცხადებული იყო „გლასნოსტი“, დაშვებული იყო დემონსტრაციების უფლება. ასეთ სიტუაციაში ხალხის მხრიდან ექსტრემიზმის გამოვლინებას ლიბერალიზაციის პროცესის შეჩერება და „ვაგონების სინდრომის“ გამოწვევაც შეეძლო.

1989 წლის 9 აპრილის სისხლიანი აქცია და 10 აპრილს გამოცხადებული საგანგებო მდგომარეობა ამის ფიქრისათვის საფუძველს იძლეოდა. მართალია, „ეროვნული მოძრაობის“ ლიდერთა ოთხეული, გატონი ავთანდილისავე აზრის საწინააღმდეგოდ, ვერავითარ საშიშროებასაც ვერ ხედავდა, რაც, შესაძლოა, იმით იყო გამოწვეული, რომ განსაკუთრებით ინფორმირებული გახლდნენ, ამაზე ხომ არ მეტყველებს 9 აპრილის სისხლიანი აქციიდან მათი უსისხლოდ თავის დაღწევის საკვირველი ფაქტიც!, მაგრამ ხალხი და ინტელიგენცია ამ ინფორმირებულობას მოკლებული იყო.

გარდა ამისა, ქართველ „სამართალდამცველთა“ უეცარი ფერისცვალება „ეროვნულდამცველებად“ არ „ივჯდა“ დროის სულისკვეთებაშიც. დღის წესრიგში იდგა საბჭოთა რეჟიმის სრული ლიბერალიზაცია, ადამიანის უფლებების დაცვა, საზღვრების გახსნა და საერთოდ საბჭოთა კავშირის სამართლებრივ სახელმწიფოდ გადაქცევის ამოცანა და არა ეროვნული პრობლემები. საბჭოთა კავშირის სამართლებრივ სახელმწიფოდ გადაქცევა მშვიდობიანად მოხსნიდა ეროვნულ პრობლემებსაც, თვით საბჭოთა რესპუბლიკების გამოყოფამდე, თუ სამართლებრიობის პირობებში ეს კიდევ საჭირო გახდებოდა, რადგან იგი გათვალისწინებული იყო საბჭოთა კონსტიტუციით. ამიტომ ამგვარად მერაბ მამარდაშვილი, „სახელმწიფო სათამაშო კონსტრუქტორი არ არის, რომ დაშალო და ააწყო, მას განვითარება სჭირდება,საჭირო, გარკვეული პერიოდი რუს ხალხთან ერთად ვიაროთო“. ეროვნული პრობლემებით შეზღუდვა ღალატს ნიშნავდა საერთო საკავშირო სამართლებრივი ბრძოლის მიმართ. ამის გამო საყვედურობდნენ რუსი დისიდენტები ქართველ კოლეგებს. მით უმეტეს, რომ ეროვნული პრობლემები საქართველოში გადაუდებელი სულაც არ იყო.

წერილი ევროპიდან

ეროვნული მოძრაობა როგორც სამართლებრივი მოძრაობის ფარვატერი

ანალიზის ცდა

„საქართველოს რესპუბლიკის“ ფურცლებზე 2 თებერვალს დაწყებული დისკუსია, ანუ დავა-პაექრობა, როგორც ჩანს, არა მარტო ძალას იკრებს, არამედ საზღვრებსაც იფართოებს. ამ დღეებში ბელგიის მოქალაქემ ომარ ხახაშვილმა ინტერნეტით მოგვაწოდა თავისი სადისკუსიო წერილი, რომელსაც, სარედაქციო დაპირების თანახმად, უცვლელად ვბეჭდავთ.

რედაქციის თხოვნით გატონმა ომარმა ინტერნეტითვე გაგვაცნო თავისი პიროვნება. მან 1962 წელს დაამთავრა თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა ინსტიტუტი. მუშაობდა მთარგმნელად მალის რესპუბლიკაში (აფრიკაძ, შემდეგ ეწოდა ლიტერატურულ-მთარგმნელობით საქმიანობას.

90-იან წლებში იგი პერიოდულად აქვეყნებდა წერილებს აქტუალურ პოლიტიკურ თემებზე („მამული“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „ერთობა“, „კავკასიონი“ძ. 1995 წლიდან ომარ ხახაშვილი ცხოვრობს ბელგიაში, არის ბელგიის მოქალაქე, მაგრამ, როგორც თვითონ წერს, „კვლავ ალელვებს სამშობლოს ბედი და ამის გამოხატულებაა ეს წერილიც“.

აქვე გთავაზობთ სადისკუსიო ფოსტის მცირე მიმოხილვასაც.

გიწვევთ სამშობლოს ბედზე მოფიქრალ ყველა მოაზროვნე ადამიანს

ჩვენი უახლოესი უტყუარი წარსული: წლები, მოვლენები, ადამიანები

დისკუსიის თემაა: „საქართველო 1985–2003 წლებში“

ბენის კვალდაკვალ, დიდი ფაციფუცი ატყდა თბილისის უნივერსიტეტსა და საშუალო სკოლებში, საიდანაც, საქართველოს ცეკას მითითებით, პროფესორ-მასწავლებლებმა სამიტინგოდ გამოყარეს სტუდენტები და მოსწავლეები, „ქართული ენის უფლებების“ (!ძ დასაცავად.

„საქართველოს რესპუბლიკის“ ფურცლებზე 2 თებერვალს დაწყებული დისკუსია, ანუ დავა-პაექრობა, როგორც ჩანს, არა მარტო ძალას იკრებს, არამედ საზღვრებსაც იფართოებს. ამ დღეებში ბელგიის მოქალაქემ ომარ ხახაშვილმა ინტერნეტით მოგვაწოდა თავისი სადისკუსიო წერილი, რომელსაც, სარედაქციო დაპირების თანახმად, უცვლელად ვბეჭდავთ.

ბენის კვალდაკვალ, დიდი ფაციფუცი ატყდა თბილისის უნივერსიტეტსა და საშუალო სკოლებში, საიდანაც, საქართველოს ცეკას მითითებით, პროფესორ-მასწავლებლებმა სამიტინგოდ გამოყარეს სტუდენტები და მოსწავლეები, „ქართული ენის უფლებების“ (!ძ დასაცავად.

დისკუსია

მკითხველთა ნაწილი ზვიად გამსახურდიას ოპოზიციას ძვეყნის მოღალატეებად მიიჩნევს, ნაწილი კი თვლის, რომ ოპოზიციის უმრავლესობა ეროვნულ-კრიტიკული სულისკვეთებით იყო გამსჭვალული და სწორი სახელმწიფოებრივი აზროვნებით ხასიათდებოდა, მხოლოდ მცირე ნაწილი იყო დანაშაულებრივ კავშირში რუსეთის სპეცსამსახურებთან

◎ რა გზა გამოვიარეთ

დიდი ილია ავტონომიაზე ოცნებობდა, როცა ძართულს „ძალლის ენას“ უწოდებდნენ და მასზე სწავლება იკრძალებოდა. ჩვენ კი უკვე ეროვნული რესპუბლიკა გვქონდა, აყვავებული კულტურითა და მეცნიერებით. იძნებ ეკონომიკურად გვჩაგრავდნენ? რუსეთიდან გამოგზავნილი ყველანაირი პროდუქტითა და ნაწარმით დატვირთული ვაგონების დაცლას ვერ ავუდიოდით, რუსები კი საძართველოში ჩამოდიოდნენ პროდუქტების საყიდლად. ეროვნული პრობლემების მძებნელი ამერიკელი სოვეტოლოგებისავე დასკვნებით, საბჭოთა რესპუბლიკები კოლონიებს არ წარმოადგენდნენ. კოლონიებს, როგორც წესი, მეტროპოლიები ძარცვავენ, აქ კი მეტროპოლია ეძარცვინებოდა კოლონიებს. ტერიტორიული მთლიანობაც ხელშეუხებელი გვქონდა. სწორედ „ეროვნულდამცველ“ ლიდერთა პროვოკაციული ეთნორიტორიკა უძმნიდა საფრთხეს მის ერთიანობას. აშკარა იყო, რომ ეს ებრეთ წოდებული „ეროვნული მოძრაობა“ ერთსა და იმავე დროს ანტისამართლებრივი და ანტიეროვნული ძალის მიერ იყო წაძეზებული, არა მარტო საბჭოთა კავშირის, არამედ აგრეთვე საძართველოს, სამართლებრიობის პერსპექტივის დასანგრევად.

„ეროვნული მოძრაობის“ პირველი გენერალური რეპეტიცია მოეწყო 1988 წლის ნოემბერში, როდესაც მეტი წაძეზებისათვის მშვიდობიანად დამთავრდა. 1989 წლის 9 აპრილი უკვე ნამდვილი სპექტაკლი იყო, რამაც საბოლოოდ მოსწყვიტა ძართველი საზოგადოება საკავშირო სამართლებრივი ამოცანებისაგან და, ეროვნული დამოუკიდებლობის იდეით გამსჭვალული, „ეროვნული მოძრაობის“ ლიდერთა, უფრო სწორად, ყველაზე ცნობილი ლიდერის ზვიად გამსახურდიას გარშემო დარაზმა. მაგრამ ყოველივე ეს საკმარისი არ იყო მისი გაპრეზიდენტებისათვის. ვერ ისევ საბჭოთა რეჟიმი მძვინვარებდა და ხალხის განწყობა არაფერს ნიშნავდა. მით უმეტეს, რომ „ეროვნულ მოძრაობას“ ზემდგომი რეჟისორი ჰყავდა და მასზე იყო დამოკიდებული, ვის გააპრეზიდენტებდა. მან, ჩანს, გამსახურდიაზე შეაჩერა არჩევანი.

ერთადერთი, ვისაც ხელეწიფებოდა ეს, კრემლის კორიდორებს გაშინაურებული და მთავარი დესტრუქტორის მარჯვენა ხელი გატონი ედუარდი უნდა ყოფილიყო. მან იცოდა, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ მოსკოვში ველარ იმინისტრებდა და, ადრე თუ გვიან, საძართველოში დაბრუნება მოუწევდა. ამიტომ ნებაყოფლობით გადადგომა არჩია, თავისი თანამემამულე გავშვების ნიჩბებით დახოცვის „პროტესტის ნიშნად“, იმ იმედით, რომ საძართველოს კიდევ მოევლინებოდა „მხსნელად“. მაგრამ იცოდა, რომ საძართველოში მშვიდობიანი გზით გახელისუფლებას ველარ შეძლებდა, საჭირო იყო რაღაც საშინელი კატაკლიზმების მოწყობა, რომ ძართველებს თვითონ მოეწვიათ.

მას ევჯერა, რომ გამსახურდიასა და სხვა ლიდერების „ექსტრემისტული“ და „ნაცისტური“ იმივჯი საკუთარ „რესპექტაბელობაში“ დაეხმარებოდა და საძართველოში განმათავისუფლებლის მანტიით ჩამოსვლას გაუადვილებდა, რაც, ყოველ შემთხვევაში, პირველ დღეებში, კიდეც მოახერხა. „ლიდერები“, შეგნებულად თუ შეუგნებლად, მის გეგმას ასრულებდნენ. ამით აიხსნებოდა ხაზგასმული „ნაციონალიზმითა“ და „ექსტრემიზმით“ მათი უცნაური თვითდისკრედიტაცია. დიდი ჭკუა არ სჭირდებოდა იმის მიხვედრას, რომ ეს საზიანო იყო მათი საკუთარი იმივჯისათვის და ძვეყნის ერთიანობისთვისაც. ცხადი იყო, ისინი იმისი „რესპექტაბელობისათვის“ ირჯებოდნენ, ვინც მათ შემდეგ უნდა მოსულიყო.

„სამხედრო საბჭოს“ მიერ „პროვინციული ფაშიზმისათვის“ პუტჩის მოწყობას გაგებით მოეკიდებოდა მოსახლეობის შეგნებული ნაწილი, განსაკუთრებით ინტელიგენცია, რომელიც, მისივე წაძეზებით, განაწყენებული ჰყავდა გამსახურდიას, რაც მის „მოწვევას“ (თითქოს იმის გარდა, საძართველოში კაცი აღარ მოიძებნებოდა!) გააადვილებდა.

ზვიად გამსახურდია, ცნობილი მწერლის შვილი და თვითონაც მწერალი კაცი, დიდი მამის პატარა შვილობის გამო „ეროვნული მოღვაწეობის“ კომპლექსს კი ამჟღავნებდა, მაგრამ გუნებით არც ისეთი ექსტრემისტი, ნაციონალისტი და ინტელიგენციამოძულე ყოფილა, როგორადაც, ვილაცის დაკვეთით (სხვაგვარად აუხსნელია მისი აშკარა თვითდისკრედიტაციაძ, თავს აჩვენებდა. ამ დაკვეთის ფარული აზრი (რასაც, სამწუხაროდ, ვერ ხვდებოდა გატონი ზვიადი, არადა როგორ სჭირდებოდა მასაც და მის საპრეზიდენტოსაც მისი კეთილი იმივჯი!ძ, ალბათ, ის იყო, რომ მისი ძალადური დამხობის გარეშე, ამ თვითდისკრედიტაციის დამკვეთი, საძართველოში პრეზიდენტად ჩამოსვლას ვერ ელირსებოდა.

მოვიდა, არეული ძვეყანა კიდევ უფრო აურდაურია, თავისზე უარესი ამრევი დაგვიტოვა და 450-ლარიან პენსიაზე გავიდა. მაგრამ გავიდა კი? კიდევ ხომ არ გრძელდება ეს თავგზააბნეული და თავგზისამბნევი „ოდისეა“?მაშ რა რჯის ყოფილ „სამართალდამცველ“ ვიძტორ რცხილაძეს, უკვე განსვენებული გატონი ზვიადის უზომო ძრახვით, ირიბი დითირამბები მიუძღვნას გატონ ედუარდს? გატონი ვიძტორი თავის წიგნში – „ბორუტება, მისი ნილგები და მისი გამოვლინებები საძართველოში“ – ბორუტების სათავეს გამსახურდიაში ხედავს:

„რომ არ ყოფილიყო ზვიად გამსახურდია, არ იძნებოდა ედუარდ შევარდნაძე, და რომ არ ყოფილიყო ედუარდ შევარდნაძე, არ იძნებოდა მიხეილ სააკაშვილი“.

რამდენად უფრო მარტივი იძნებოდა ეთქვა: რომ არ ყოფილიყო ედუარდ შევარდნაძე, არ იძნებოდნენ არც ზვიად გამსახურდია და არც მიხეილ სააკაშვილი, ხოლო თუ იძნებოდნენ, ისეთები არ იძნებოდნენ, როგორიც იყო პირველი და როგორიც არის მეორე. სამწუხაროდ, მიხეილ სააკაშვილიც, ზვიად გამსახურდიას მსგავსად, იმის მეტს არას აკეთებს, რომ მოგვანატროს შევარდნაძე.

ომარ ხახაშვილი,
ბელგიის მოქალაქე.

◎ სარედაქციო ფოსტა

დისკუსიამ დიდი ინტერესი გამოიწვია. რედაქციაში შემოსული მასალა ცხადყოფს, რომ დისკუსიის დაწყება სავსებით გამართლებულია. პრაქტიკულად დისკუსიაში ჩაებნენ ყველა თაობისა და პროფესიის ადამიანები, მათი უმრავლესობა მონაწილე და თვითმხილველია. ცხადია, ჩვენ ყოველი მათგანის აზრი გვაინტერესებს, თუმცა გაზეთის ფურცლებს პირველ რიგში პროფესიონალ ისტორიკოსებს, ასევე პოლიტოლოგებს, ფსიქოლოგებს, იურისტებს, ეკონომისტებს, ფილოსოფოსებს, სოციოლოგებს დავუთმოთ.

სადღეისოდ რედაქციაში შემოსული მასალის ანალიზი ასეთ სურათს იძლევა.

პაექრობა ძალას იკრებს

მკითხველთა ერთი ნაწილი თვლის, რომ საბჭოთა პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ და იდეოლოგიურ სისტემას დიდი პერსპექტივა გააჩნდა, მაგრამ იგი დასავლური სამყაროს ძირგამომთხრელი საქმიანობის (შეთქმულებისძ შედეგად დაინგრა. მეორე ნაწილი მიიჩნევს, რომ საბჭოთა სისტემა უპერსპექტივო იყო და იგი ადრე თუ გვიან მაინც მოისპობოდა. მკითხველთა მცირე ნაწილის აზრით, შესაძლებელი იყო საბჭოთა სისტემის გარდაქმნა და მისი ამ გზით შენარჩუნება. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ აზრთა სხვადასხვაობაა საბჭოთა კავშირის შენარჩუნების თაობაზეც. მკითხველთა ერთ ნაწილს მიაჩნია, რომ ახალი სამოკავშირეო ხელშეკრულების დადება გამართლებული იყო, მეორე ნაწილი კი კატეგორიული ტონით ამტკიცებს: საბჭოთა კავშირი ბორუტების იმპერია იყო და იგი აუცილებლად უნდა დაშლილიყო. აზრთა დაპირისპირებაა მიხეილ გორბაჩოვის შეფასებისას. ნაწილი თვლის, რომ მიხეილ გორბაჩოვი დასავლურმა სამყარომ ბრმა იარაღად გამოიყენა, ნაწილი კი მიიჩნევს, რომ მიხეილ გორბაჩოვი შეგნებულად ახორციელებდა საბჭოთა სისტემისა და საბჭოთა კავშირის დაშლის იმ გეგმას, რომელიც მისივე მონაწილეობით დასავლურმა სამყარომ შეიმუშავა. მკითხველთა ნაწილი ედუარდ შევარდნაძეს დასავლური სამყაროს გეგმის რეალიზებაში, მიხეილ გორბაჩოვთან ერთად, მთავარ ფიგურად მიიჩნევს, ნაწილს კი ედუარდ შევარდნაძის როლი გაზვიადებულად ეჩვენება და მას მთელ ამ პროცესში უმნიშვნელო ფიგურად ხედავს.

აზრთა სხვადასხვაობაა საძართველოში მიმდინარე ეროვნული მოძრაობის შეფასებისას. მკითხველთა დიდი ნაწილი მიიჩნევს, რომ საბჭოთა კავშირში დაწყებულმა „გარდაქმნამ“ (1985 წ.ძ ხელი შეუწყო ეროვნული მოძრაობის გაძლიერებას. მეორე ნაწილის აზრით, „გარდაქმნამ“ განაპირობა არა ეროვნული მოძრაობის აღმავლობა, არამედ პოლიტიკურ პარტიათა და გაერთიანებათა ბრძოლა ხელისუფლებისათვის. მათი აზრით, ეროვნული მოძრაობა არც არსებულა, მიმდინარეობდა ბრძოლა ხელისუფლებისათვის.

მკითხველთა დიდ ნაწილს ეჭვიც არ ეპარება იმაში, რომ მე-20 საუკუნის 80-იანი წლების მეორე ნახევრიდან ნამდვილად დაიწყო ეროვნული მოძრაობის ამაღლება. თუმცა ერთ აზრზე არც ამ შეხედულების დამცველები დგანან. მათი ნაწილი მიიჩნევს, რომ როგორც მთლიანად „გარდაქმნა“, ისე ძართული ეროვნული მოძრაობაც მართული იყო, განხეთქილება ეროვნულ მოძრაობაში ასევე გარე ძალის მიერ იყო ინსპირირებული.

1990 წლის ოქტომბრის მრავალპარტიული არჩევნებიც აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს. მკითხველის დიდი ნაწილი მიიჩნევს, რომ არჩევნების შედეგები სრულიად კანონზომიერი იყო. მეორე ნაწილის აზრით კი იმხანად ძართული საზოგადოება ეიფორიაში იმყოფებოდა და სწორი არჩევანი ვერ მოახდინა.

მრავალპარტიული არჩევნების შედეგად ხელისუფლების სათავეში მოსული საძართველოს ხელისუფლებისა და პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას მოღვაწეობის შეფასებისას, როგორც ჩანს, ყველაზე მძაფრი მსჯელობის საგანი გახდება. ვჯერჯერობით მკითხველთა აზრი სამადაა გაყოფილი. მხოლოდ დადებითი და მხოლოდ უარყოფითი შეფასების გვერდით გამოიკვეთა ასეთი აზრი: საქართველოს ახალი ხელისუფლებისა და პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას მოღვაწეობის პერიოდში მოპოვებული იქნა მნიშვნელოვანი წარმატებები, თუმცა ადგილი ჰქონდა სერიოზულ ჩავარდნებს, შეცდომათა ნაწილს ხელისუფლება და პრეზიდენტი თავიდან ვერ აიცილებდა, ნაწილის თავიდან აცილება კი შესაძლებელი იყო.

მკითხველთა ნაწილი ზვიად გამსახურდიას ოპოზიციას ძვეყნის მოღალატეებად მიიჩნევს, ნაწილი კი თვლის, რომ ოპოზიციის უმრავლესობა ეროვნულ-კრიტიკული სულისკვეთებით იყო გამსჭვალული და სწორი სახელმწიფოებრივი აზროვნებით ხასიათდებოდა, მხოლოდ მცირე ნაწილი იყო დანაშაულებრივ კავშირში რუსეთის სპეცსამსახურებთან.

მკითხველთა აბსოლუტური უმრავლესობა ფიქრობს, რომ აფხაზი და ოსი სეპარატისტების გამოსვლები მოსკოვის მიერ ინსპირირებულია და რომ სეპარატიზმის აღმოცენებისათვის საძართველოში პირობები არ არსებობდა. მკითხველთა მცირე ნაწილი თვლის, რომ აფხაზური სეპარატიზმის აღმოცენებას შეუწყვეს ხელი იოსებ სტალინმა, ლავრენტი ბერიამ და ზვიად გამსახურდიამ.

1991 წლის დეკემბრისა და 1992 წლის იანვრის მოვლენების შეფასებისას მკითხველი ასეთ ცნებებს გვთავაზობს: „სამხედრო გადატრიალება“, „სამხედრო პუტჩი“, „ანტიკონსტიტუციური სახელმწიფო გადატრიალება“, „სახალხო რევოლუცია“, „რევოლუცია“, თითქმის არავინ არ უარყოფს რუსეთის როლს საძართველოს ხელისუფლების დამხობაში.

მკითხველი 1992 წლის იანვრის შემდეგ პერიოდს უწოდებს „სამოქალაქო ომს“, „რუსეთის ინტერვენციას“ ან ორივეს ერთად. მკითხველთა მცირე ნაწილი მიიჩნევს, რომ არ ყოფილა არც სამოქალაქო ომი და არც რუსეთის ინტერვენცია.

ცხარედ, ხშირად თავშეუკავებლად მსჯელობს მკითხველი პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას მოღვაწეობის შეფასებისას. დაპირისპირება ამ შემთხვევაში, შეიძლება თქმა, კულმინაციას აღწევს. იგივე ითქმის ედუარდ შევარდნაძის მოღვაწეობის შეფასების შესახებაც.

ედუარდ შევარდნაძის მიერ ყარსის ხელშეკრულების (1921 წ.ძ ვადის გაგრძელებაში მკითხველი ვერავითარ გამართლებას ვერ ხედავს და ამ მოვლენას ე. შევარდნაძის ხელისუფლებას დიდ შეცდომად უთვლის.

რედაქციაში შემოსული მასალების გაცნობა ცხადყოფს, რომ დიდი და ცხარე მსჯელობის საგანი გახდება აფხაზეთის თემატიკა.

მკითხველთა გამოხმაურების ანალიზი გვიჩვენებს, რომ ჯერჯერობით ობიექტურ განსჯას სჭარბობს ემოციები უმნიშვნელოვანესი მოვლენების შესახებ. ძირითადად წარმოდგენილია ორი, რადიკალურად განსხვავებული შეხედულება. ვიმედოვნებთ, რომ დისკუსიის პროცესში ემოციები ადგილს დაუთმობს მიუკერძოებელ მსჯელობას.

დისკუსიას უძღვებიან ისტორიკოსი ვახტანგ გურული, პოლიტოლოგი მალხაზ მაცაბერიძე და ჟურნალისტი გურამ გოგიაშვილი.

● „პრეტენზია საქართველოს ტერიტორიაზე, ქართული მიწების, მათ შორის კულტურული, ისტორიული ძეგლების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების უკანონო მითვისება, უაღრესად ნეგატიურ გავლენას მოახდენს საქართველო-აზერბაიჯანის ურთიერთობაზე“, – აღნიშნა ლევან გუდაძემ

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

რუსი სამშვიდობოელები მთლად ნეიტრალურები არ არიან

ბრიუსელში ვიზიტის დროს საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ორ მიზანს მიაღწია. ჯერ ერთი, ევროპას აცნობა, რომ არსებობს სამხრეთ ოსეთის დე ფაქტო ხელისუფლების კონტროლს დაუქვემდებარებელი ალტერნატიული მთავრობა, რომელიც, სააკაშვილის თქმით,

სარგებლობს ავტორიტეტით ოსებსა და ქართველებს შორის, ხოლო მსოფლიოს საზოგადოებრიობისთვის უფრო მეტად ცნობილი პრეზიდენტი ედუარდ კოკოითი არის „თვითმარქვია და იგი მხოლოდ ცხინვალსა და მის მიდამოებს აკონტროლებს“.

ეს მარტივი სვლა იყო – ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგებაში შუამავალ მხარეებს სააკაშვილმა, პრინციპში, შესთავაზა მოლაპარაკების ფორმატის შეცვლა და მასში პროქართულად განწყობილი მხარის ჩაბმა, რათა იგი დაუპირისპირდეს და გარკვეულწილად გაანეიტრალოს სამხრეთ ოსეთის საზოგადოების იმ ნაწილის სეპარატისტული მისწრაფებები, რომელთა ლიდერადაც გვევლინება კოკოითი.

მიხეილ სააკაშვილის მეორე მიზანი იყო კონფლიქტის ზონებში რუსეთის სამშვიდობო კონტინგენტის შეცვლა. „არ არის გამორიცხული, რომ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში ჩავიდნენ ევროკავშირის „ცისფერჩაჩქნიანები“. ასეთი დახმარების გაწევისთვის შესაძლებლობაც არის და მზადყოფნაც. ეს სამშვიდობო მისიებსაც ეხება. მაგრამ მათ უნდა ჰქონდეთ მკაფიოდ დასახული და მისაღწევი მიზანი“, – ასე თარგმნა საგარეო პოლიტიკასა და უშიშროების საკითხებში ევროკავშირის უმაღლესი კომისრის ხავიერ სოლანას მიერ ერთოგლივ პრესკონფერენციაზე გაკეთებული განცხადება თბილისის ტელეკომპანიამ „იმედმა“, რომელმაც გადასცა ეს სიუჟეტი.

ამაში ეჭვი შეიძლება შეგვეპაროს იმიტომ, რომ ამ ბოლო ხანებში დასავლელი პოლიტიკოსების სხვადასხვა შინაარსის გამონათქვამებს თბილისი მისთვის სასარგებლო ინტერპრეტაციას უკეთებს. მაგალითად, ბრიუსელს არ დაუდასტურებია ქართველი ლიდერების სიტყვები იმის თაობაზე, რომ საქართველო, როგორც ნატოს გენერალურმა მდივანმა აღნიშნა, ალიანსის წევრი 2009 წლისთვის გახდება.

სააკაშვილი ბრიუსელიდან კიდევ ერთი თხოვნის დაკმაყოფილებაზე თავაზიანი უარით გამოისტუმრეს. საქმე ეხება ევროკავშირთან სავიზო რეჟიმის გამარტივებას და თავისუფალი ვაჭრობის შემოღებას. ევროკომისიის წარმომადგენელმა ჟოზე მანუელ გაროზუმ, რომელიც დადებითად გამოეხმაურა საქართველოში მიმდინარე რეფორმებს, საკმაოდ გუნდოვნად შენიშნა, რომ ევროკავშირი მხარს უჭერს საქართველოს მაქსიმალურ ინტეგრაციას ევროპის ეკონომიკურ სივრცეში, თუმცა არ დაუსახელებია საინტეგრაციო პროცესების დაწყების პირობითი ვადები.

როცა პრეზიდენტი სააკაშვილი გელგიაში აწარმოებდა მოლაპარაკებას, თბილისში გაიმართა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის გელა გეჟუაშვილის შეხვედრა მის პოლონელ კოლეგასთან ანა პოტიგისთან, რომელზეც გეჟუაშვილმა განაცხადა რომ რუს სამშვიდობოელს არ უკავიათ ნეიტრალური ბოზიცია და ამიტომ მათ საერთაშორისო ძალები უნდა ჩაენაცვლონ.

როგორც პოლიტოლოგ პაატა ზაქარეიშვილს მიაჩნია, სამშვიდობოების შეცვლა ხანგრძლივი პროცესია. **„აფხაზეთში ისინი შეიყვანეს დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ეგიდით, მრავალმხრივი ხელშეკრულების ფარგლებში, შესაბამისად, მისი დენონსაციაც უნდა მოხდეს დსთ-ს ფორმატით. ამ ამოცანის გადაწყვეტა გაიოლდება, თუ საქართველო გამოვა თანამეგობრობის შემადგენლობიდან – მაშინ, აფხაზეთში სამშვიდობოთა ყოფნა იურიდიულ საფუძველს დაკარგავს. რაც შეეხება სამხრეთ ოსეთს, ისინი იქ იმყოფებიან პრეზიდენტების ედუარდ შევარდნაძისა და ბორის ელცინის დაგმობისს შეთანხმების მიხედვით, ამიტომაც, ლოგიკურად თუ ვიმსჯელებთ, ამ საკითხის გადასინჯვაც პრეზიდენტების დონეზეც უნდა მოხდეს. მაგრამ ჯერჯეროობით არ არის ცნობილი, თუ როდის გაიმართება ასეთი შეხვედრა“, – განაცხადა პოლიტოლოგმა.**

თუმცა, თუ გავითვალისწინეთ უკრაინის პრეზიდენტის ვიქტორ იუშჩენკოს მიერ გაკეთებული განცხადება იმის თაობაზე, რომ კიევი მზად არის დაეხმაროს თბილისს კონფლიქტების მოწესრიგებაში, შეიძლება ვიფიქროთ, რომ საქართველო იწყებს ახალ კამპანიას რუსეთის სამხედრო ყოფნის სრული ლიკვიდაციის მიზნით, რაშიც მას, ალბათ, დასავლეთის მხრიდან უფრო მძლავრი და ეფექტიანი დახმარების იმედი აქვს.

იური სიმონიანი,
ანატოლი გორდიენკო

НЕЗАВИСИМАЯ ГАЗЕТА

საქართველო რუსეთის მიერ გადადგმულ ნაბიჯებს მხარს უჭერს

საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა განაცხადა, რომ დადებით რეაგირებას მოახდენს რუსეთის ყოველ მოქმედებაზე, რომელიც მიზნად დაისახავს შარშანდელი დიპლომატიური დავის შედეგად გაუარესებული ურთიერთობის გაუმჯობესებას. როგორც ცნობილია, მოსკოვმა გასულ წელს შეწყვიტა სატრანსპორტო მიმოსვლა საქართველოსთან, შემოიღო საბაჟრო ემბარგო და მოახდინა ასოგით ქართველის დეპორტირება სამშობლოში.

როგორც „The Financial Times“ გაზეთისთვის მიცემულ ინტერვიუში აღნიშნა გატონმა სააკაშვილმა, რუსეთში გევრმა შეიგნო, რომ კრემლის სტრატეგიამ ვერ გაამართლა, რადგან საქართველოს ეკონომიკა ვერ დააზარალა მოსკოვის მიერ შემოღებულმა სანქციებმა.

„რუსეთში მრავალი ადამიანი რეალისტია და მათ შეგნებული აქვთ, რომ ასეთი ზემოქმედება ვერ ამართლებს. ჩვენ ასევე ვხედავთ, რომ მოსკოვში რიტორიკაც შეარბილეს. ეძგსი თვის წინათ რუსეთის ტელევიზია ცდილობდა საქართველო წარმოედგინა უმთავრეს ბოროტ ძალად, ახლა კი ასე აღარ ხდება“, – თქვა მან.

მაგრამ, საქართველოს პრეზიდენტმა იმასაც გაუსვა ხაზი, რომ მომავალი წლისთვის დანიშნული პრეზიდენტის არჩევნებისთვის კრემლის მზადებასთან დაკავშირებით ამ ქვეყანაში იწყება ისეთი პერიოდი, როცა ძალზე ძნელი იქნება მოვლენათა განვითარების განჭვრეტა. ზოგიერთები რაღაც საფრთხეს გრძნობენ, და ამიტომ ჭირს იმის თქმა, თუ რა შეიძლება მოხდეს მომავალში.

გატონი სააკაშვილი, რომელსაც დასავლეთი ადანაშაულებდა რუსეთთან ურთიერთობის გამწვავებაში, საკმაოდ თავშეკავებული იყო ბრიუსელში ვიზიტის დროს გაკეთებულ კომენტარებში. გელგიის დედაქალაქში საქართველოს პრეზიდენტი შეხვდა ევროკომისიის თავმჯდომარეს ჟოზე მანუელ გაროზუს და ნატოს გენერალურ მდივანს იაპ დე ჰოოფ სხეფერს.

გატონმა სააკაშვილმა განაცხადა, რომ დაიწყო მოლაპარაკება ორ ქვეყანას შორის სატრანსპორტო მიმოსვლის აღდგენის თაობაზე, აგრეთვე დამყარდა კონტაქტები სავაჭრო ემბარგოსთან დაკავშირებული სიტუაციის „მოსინჯვის“ მიზნით. მაგრამ თბილისს ბევრი რამის გაკეთება არ შეუძლია, რადგან სანქციები დააწესა რუსეთის მხარემ, და გადაწყვეტილებაც მანვე უნდა მიიღოს.

წლეულს რუსეთმა ერთიორად გააძვირა საქართველოში გაზის მიწოდება, მაგრამ თბილისმა შეძლო გამოენახა ამ ნედლეულის მიღების ალტერნატიული წყაროები – ძირითადად, აზერბაიჯანი-დან. მარტიდან იმ გაზის მოცულობის წილი, რომელსაც საქართველო ალტერნატიული წყაროებიდან მიიღებს, პრეზიდენტის თქმით, 80 პროცენტამდე გაიზრდება, შემდეგ კი – 90-იან ნიშნულსაც მიაღწევს.

მიხეილ სააკაშვილმა ასევე აღნიშნა, რომ შენარჩუნებული იქნება სიმშვიდე აფხაზეთთან და ოსეთთან ურთიერთობაში, რომელთა ლიდერებიც მოსკოვის მხარდაჭერით სარგებლობენ. „კავკასია უაღრესად აფეთქებადსაშიში რეგიონია, ამიტომაც, არ იქნება გონივრული იქ დაძაბულობის კერის შექმნა“. აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის ინტეგრირება საქართველოს შემადგენლობაში უნდა მოხდეს მშვიდობიანი გზით.

სტეფან ვაგსტილი,
დენიელ დომგი

FT.com FINANCIAL TIMES

„ჩვენი საქართველო“: გაქოსთვის დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის გადაცემა ნეგატიურ გავლენას მოახდენს საქართველო-აზერბაიჯანის ურთიერთოგაზე

პოლიტიკური გაერთიანება „ჩვენი საქართველო“ ეწინააღმდეგება საქართველო-აზერბაიჯანის საზღვარზე მდებარე დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის ტერიტორიის გადაცემას აზერბაიჯანის მხარისთვის. ამასთან დაკავშირებით გაერთიანებამ 28 თებერვალს თბილისში, აზერბაიჯანის საელჩოს წინ გამართა საპროტესტო აქცია.

როგორც აქციის ერთერთმა ორგანიზატორმა ლევან გუდაძემ განაცხადა, აზერბაიჯანის მხარემ უნდა დააფიქსიროს თავისი პოზიცია ამ კომპლექსთან დაკავშირებით. „პრეტენზია საქართველოს ტერიტორიაზე, ქართული მიწების, მათ შორის კულტურული, ისტორიული ძეგლების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების უკანონო მითვისება, უაღრესად ნეგატიურ გავლენას მოახდენს საქართველო-აზერბაიჯანის ურთიერთოგაზე“, – აღნიშნა ლევან გუდაძემ. ამ საკითხთან დაკავშირებით პოლიტიკურ დაჯგუფებას დაგეგმილი აქვს სხვა რადიკალური აქციების გამართვაც.

დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსი მოიცავს კლდეში ნაკვეთ ოცამდე მონასტერს, მათ შორის წმინდა დავითის ლავრას. კომპლექსის ნაწილი მდებარეობს აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე, ნაწილი კი – საქართველოში, მათ შორის გარდაბნის, სიღნაღის და საგარეჯოს რაიონებში.

REGNUM

ყოფილ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტში სასტუმრო განთავსდება

თბილისის ცენტრში მდებარე ყოფილ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის შენობაში განთავსდება ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო.

საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის სხდომაზე მოიწონეს ქვეყნის პრეზიდენტის განკარგულების პროექტი ყოფილი ინსტიტუტის შენობისა და მიწის ნაკვეთის პირდაპირი გაყიდვის გზით პრივატიზების შესახებ.

როგორც ჟურნალისტებს განუცხადა საქართველოს

ეკონომიკური განვითარების მინისტრის მოადგილემ კახა დამენიამ, ამ შენობის მფლობელი გახდება ბრიტანულ-შვეიცარიული კომპანია. ჯერჯერობით საქართველოს მთავრობამ და ინვესტორმა ხელი მოაწერეს მხოლოდ შესაბამის მემორანდუმს.

შენობა იყიდება 15 მილიონ დოლარად. სასტუმროს მშენებლობა უნდა დაიწყოს 2007 წელს და დასრულდეს 2010 -ში. პროექტის თანახმად, სასტუმროში იქნება 200 ნომერი და 50 აპარტამენტი.

ყოფილი მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის შენობაში 90-იანი წლების დამდეგს მოქმედებდა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატი, იქვე იმართებოდა პარლამენტის სხდომები (1995 წლამდე. ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინათ ამ შენობაში განლაგებული იყო ცენტრალური საარჩევნო კომისიის, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს და თბილისში მოქმედი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ლეგიტიმური მთავრობის სტრუქტურები.

НОВОСТИ

• აშშ-ს გამოუჩნდა მძლავრი კონკურენტი: რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი ცდილობს მხარი დაუჭიროს ყველას, ვინც ამერიკელთა წინააღმდეგ ილაშქრებს

ჯონ მაკკეინი შეიძლება აშშ პრეზიდენტობის კანდიდატი გახდეს

ამერიკელმა რესპუბლიკელმა სენატორმა ჯონ მაკკეინმა დაადასტურა, რომ აპირებს ჩაებას საპრეზიდენტო მარათონში და თავის კანდიდატურას ამ პოსტზე ოფიციალურად დაასახელებს 2007 წლის აპრილში.

2006 წლის ნოემბერში მაკკეინმა რეგისტრაციაში გაატარა საარჩევნო გრძოლაში მონაწილეობის შესაძლებლობათა შემსწავლელი ოფიციალური კომიტეტი, რაც მას მისცემს სახსრების შეგროვებისა და მთელი ქვეყნის მასშტაბით საგიტაციო მოგზაურობის დაწყების შესაძლებლობას.

საზოგადოებრივი აზრის ყველა გამოკითხვა ცხადყოფს, რომ რესპუბლიკელ კანდიდატთა შორის მაკკეინი მტკიცედ შედის საპრეზიდენტო რბოლის ლიდერთა პირველ სამეულში, თუმცა, პოპულარობით ჩამოუვარდება ნიუ-იორკის ყოფილ რესპუბლიკელ მერს რუდოლფ ჯულიანის.

სენატორისთვის ეს იქნება თეთრი სახლის პატრონის სავარძლის დაკავების უკვე მეორე ცდა. 2000 წელს მას მოუწია რესპუბლიკელთა პარტიისაგან არჩევნებში მონაწილეობის უფლება დაეთმო ჯორჯ ბუშ-უმცროსისთვის.

მაკკეინს აქვს საბრძოლო ჯილდოები და არის ვიეტნამის ომის ვეტერანი, სადაც მისი თვითმფრინავი ჩამოაგდეს და ტყვეობაში თითქმის ექვსი წელიწადი დაჰყო.

წინასაარჩევნო პროგრამაში სენატორი მხარს უჭერს შეერთებული შტატების სამხედრო პოტენციალის განმტკიცებას, ამერიკის შეიარაღებული ძალების რიცხვის გადიდებას და სარაკეტო თავდაცვის სისტემათა განლაგებას.

„ეფექტიან სარაკეტო თავდაცვის სისტემას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება იმ პოტენციური საფრთხისგან დაზღვევის სახით, რომელიც შეერთებულ შტატებს შეიძლება დაემუქროს ისეთი სტრატეგიული მოწინააღმდეგეებისგან, როგორიც არის რუსეთი და ჩინეთი“, – აღნიშნულია მის პროგრამაში.

შეერთებული შტატების სენატში ჯონ მაკკეინი ცნობილია ასევე რუსეთის მიმართ თავისი მკაცრი პოზიციით და იგი არის 2005 წელს შეტანილი სენატის ცნობილ რეზოლუციაში ავტორი, რომელიც მოითხოვდა რუსეთის წევრობის შეჩერებას ეგრეთ წოდებულ „დიდ რვიანში“.

ჯერ კიდევ 2003 წელს სენატის ერთ-ერთ სხდომაზე მაკკეინმა განაცხადა, რომ „ამერიკის საგარეო პოლიტიკაში ასახული უნდა იყოს დასკვნა იმის შესახებ, რომ რუსეთის მთავრობა, რომელიც არ იზიარებს ჩვენს საბაზო ღირებულებებს, ვერ იქნება ამერიკელთა მეგობარი და პარტნიორი, და თავისი ქცევით ეს ქვეყანა შეიძლება მტრების განაკშიც აღმოჩნდეს“.

„რუსეთში დემოკრატიისა და საბაზრო კაპიტალიზმის წინააღმდეგ მოქმედი ძალების ეგრეთ წოდებული „მცოცავი პუტჩი“ უქმნის საფრთხეს ამერიკა-რუსეთის ურთიერთობას და სახავს ვაშინგტონსა და მოსკოვს შორის „ცივი ომის“ დაწყების წანამძღვრებს“, – თქვა მაშინ სენატორმა.

2005 წელს მაკკეინი იყო ერთ-ერთი იმ სამი სენატორიდან, რომელთა ინიციატივითაც შეერთებული შტატების სენატმა მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც რუსეთის ხელისუფლებას ბრალად ედებოდა, რომ „პოლიტიკურად იყო მოტივირებული“ მიხეილ ხოდორკოვსკის და პლატონ ლებედევის სასამართლო პროცესი.

ჯონ მაკკეინი ასევე მკაცრად აკრიტიკებდა ალექსანდრე ლუკაშენკოს მთავრობას, რის გამოც 2004 წლის აგვისტოში ბელორუსიის ხელისუფლებამ არ მისცა სენატორს ამ ქვეყანაში შესასვლელი ვიზა.

მიმდინარე წელს მაკკეინმა დაუჭირა მხარი სენატში შეტანილ კანონპროექტს, რომელიც იწონებს საქართველოს და უკრაინის გაწევრიანებას ნატოში, ორი წლის წინ კი, დემოკრატ სენატორთან ჰილარი კლინტონთან ერთად იგი იყო იმ ოფიციალური განაცხადის თანაავტორი, რომლის თანახმადაც მშვიდობის ნობელის პრემიის მოსაპოვებლად დასახელებული იყო მიხეილ საკაშვილის და ვიქტორ იუშჩენკოს კანდიდატურები.

ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო იაპონიაში გადატრიალებას გეგმავდა

დოკუმენტებიდან, რომლებსაც უკვე მოხსნეს „საიდუმლო“ გრიფი, ჩანს, რომ იაპონელი ულტრანაციონალისტები ამერიკის სამხედრო დაზვერვასთან ერთად 1952 წელს გეგმავდნენ იაპონიის მთავრობის დამხობას და ქვეყნის პრემიერ-მინისტრის მკვლელობას.

ეს სქემა შეიმუშავეს მოთარეშეებმა და ადამიანებმა, რომლებიც ეჭვმიტანილი იყვნენ სამხედრო დანაშაულებათა ჩადენაში და მეორე მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ მუშაობდნენ ამერიკელთა საოკუპაციო მთავრობის სასარგებლოდ, ხაზგასმულია ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ანგარიშში.

შეთქმულებს სურდათ შეექმნათ ახალი მთავრობა, რომელიც ხელახლა შეაიარაღებდა იაპონიას.

ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს დოკუმენტებში, რომლებიც 2005 წელს გამოაქვეყნა ამერიკის ეროვნულმა არქივმა, დეტალურადაა გაანალიზებული შეთქმულება, რომლის მიზანი იყო პრო-ამერიკულად განწყობილი პრემიერ-მინისტრის იოშიდა შიგერუს ფიზიკური ლიკვიდაცია და იაპონიაში უფრო რადიკალურად განწყობილი მთავრობის შექმნა იტირო ჰატოიამას მეთაურობით.

შეთქმულთა ჯგუფს სათავეში ედგა იაპონიის ყოფილი პრემიერ-მინისტრის ჰიდეკი ტოიოს (მას ეს თანამდებობა ეკავა ომის წლებში, 1948 წელს კი ჩამოახრჩვეს სამხედრო დანაშაულებათა ჩადენის ბრალდებით) ყოფილი მდივანი ტაკეშირო ჰატორი.

ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს მონაცემებით, იაპონიაში შეთქმულთა გეგმას მხარს უჭერდა 500 ათასამდე კაცი. დოკუმენტებში აღნიშნულია, რომ შეერთებულ შტატებში არაფერი იცოდნენ შეთქმულების მზადების შესახებ მანამ, სანამ თვით მისმა მონაწილეებმა არ აიღეს ხელი ამ განზრახვაზე.

როგორც დოკუმენტებშია აღნიშნული, ჰატორის თანამოსაგრემ მასანობუ ცუიმ დაარწმუნა შეთქმულები აელოთ ხელი ამ გეგმების განხორციელებაზე, და მოუწოდა მათ, რომ მთელი ყურადღება გადაეტანათ იაპონიის სოციალისტური პარტიის წინააღმდეგ ბრძოლაზე. მათ გადაწყვიტეს, რომ არ განახორციელებდნენ სახელმწიფო გადატრიალებას მანამ, სანამ ხელისუფლების სათავეში დარჩებოდა პრემიერ შიგერუს კონსერვატიული ლიბერალური პარტია.

გარდა ამისა, გაირკვა, რომ იაპონელი ულტრამემარჯვენეები თანამშრომლობდნენ ამერიკელებთან, ეხმარებოდნენ მათ იაპონიის და ჩინეთის ტერიტორიებზე საბჭოთა და ჩრდილოკორეელი აგენტების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

მუამარ კადაფი: „აფრიკაში არ იციან, რას ნიშნავს სიტყვა „არჩევნები“

ლიბიის რევოლუციის ლიდერს მოამარ კადაფის მიაჩნია, რომ დასავლური დემოკრატიის მოდელი არ მიესადაგება აფრიკის ქვეყნებს. ეს მან განაცხადა ტრიპოლიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით 600 კილომეტრზე მდებარე ძალაძ სებჰაში გამოსვლისას, სადაც გაიმართა ლიბანში სახალხო ხელისუფლების დამყარების 30 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიებები.

კადაფიმ გააკრიტიკა შეერთებული შტატები, რომელიც, მისი აზრით, თავს ახვევს თავის პოლიტიკურ სისტემას სხვა ქვეყნებს, და აღნიშნა, რომ მთელი მსოფლიო ერთი მოდელით ვერ იცხოვრებს. „არჩევნების სისტემა არის ამერიკელთა ძირითადი სისტემა, – თქვა შემდეგ ლიბიის ხელმძღვანელმა. – მაგრამ აფრიკის სოფლის რაიონების მოსახლეობამ არც კი იცის, რას ნიშნავს სიტყვა „არჩევნები“, ამიტომაც, მათ ეს საერთოდ არ სჭირდებათ“.

„რა საჭიროა, რომ თავს მოგვახვიონ თავიანთი სისტემა? – განაცხადა კადაფიმ. – არა მგონია, რომ იგი ჩვენთვის შესაფერისი იყოს. ადამიანებმა თავიანთი ქვეყანა უნდა მართონ კულტურული და სოციალური გარემოს და ტრადიციების შესაბამისად“.

ამავე დროს, კადაფიმ შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ჯორჯ ბუშიც გააკრიტიკა.

„მსოფლიო ახლა განიცდის სერიოზულ პრობლემებს სოციალურ, ეკონომიკურ და სულიერ სფეროებში. ეს ყველაზე ცუდი პერიოდია, რომელიც კი მას ოდესმე ჰქონია“, – დაასკვნა მოამარ კადაფიმ.

ამერიკელებს აქვთ იმის საბაბი, რომ გამოთქვან შეშფოთება ახლო აღმოსავლეთში თავიანთი პოზიციების გამო. როგორც ისრაელის გამოცემა „Ha' aretz“ წერს, შეერთებულ შტატებს გამოუჩნდა მძლავრი კონკურენტი: რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი ცდილობს მხარი დაუჭიროს ყველას, ვინც ამერიკელთა წინააღმდეგ ილაშქრებს.

„HA' ARETZ“: რუსეთი მხარს დაუჭერს ყველას, ვინც ამერიკელთა წინააღმდეგ იბრძვის

თეგერანის დამდებს რუსეთის მხარე აწარმოებდა მოლაპარაკებას ალი აქბარ ველაიათისთან, რომელსაც თავის დროზე ეკავა ირანის საგარეო საქმეთა მინისტრის პოსტი, ახლა კი ქვეყნის რელიგიური ლიდერის ალი ჰამენეის მრჩეველია.

როგორც ირანიდან იტყობინებიან, რუსეთის მხარემ ველაიათის აღუთქვა, რომ თეირანს არ ემუქრება საერთაშორისო სანქციები, რომლებიც ირანს სერიოზულ ზიანს მიაყენებდნენ. მაგრამ განსახილველ საკითხთა უმეტესობა მაინც ერაყის მომავალს ეხებოდა.

მიმდინარე კვირას რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი ლავროვი შეხვდა „ჰამასის“ ლიდერს ჰალედ მაშალს და დაპირდა მას მოსკოვის მხარდაჭერას პალესტინელთა კოალიციური მთავრობის საერთაშორისო ალიარების საქმეში. ორიოდე კვირით ადრე კი ანალოგიური დაპირება მიიღო პალესტინის ავტონომიის მეთაურმა მაჰმუდ აბასმაც.

მოსკოვს განსაკუთრებული ურთიერთობა აქვს დამასკოსთანაც, რაც მას უკვე მრავალი წელია აძლევს გაშარ ასადის მიერ მიღებულ ამა თუ იმ გადაწყვეტილებაზე ზემოქმედების მოხდენის შესაძლებლობას. თუმცა, აღსანიშნავია ისიც, რომ რუსეთი მეგობრული ურთიერთობის შენარჩუნებას ახერხებს საუდის არაბეთთანაც, რომელიც სირიის მეტოქეა რეგიონში. პუტინს გულთბილი დახვედრა მოუწყო ამ ქვეყნის მეფემ აბდალამ, რომელმაც რუსეთს ნავთობის რამდენიმე საბადოს ათვისების უფლება მიანიჭა.

რუსეთი იკავებს პოზიციებს ახლო აღმოსავლეთში და ელის, თუ როდის დატოვებენ ამერიკელთა ძალები ერაყს, წერს გამოცემა. თეგერავალში მიუნხენში გამართულ უშიშროების საკითხებისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე ვლადიმერ პუტინმა შეერთებული შტატები დაადანაშაულა იმაში, რომ იგი მსოფლიო ბატონობას ესწრაფვის, თუმცა არც პუტინია აქ გულხელდაკრეფილი.

ამავე დროს, ვაშინგტონი დათანხმდა მონაწილეობას კონფერენციაში, რომელზეც ერაყის მეზობელი ქვეყნებიც იქნებიან წარმოდგენილი. ამერიკელებმა არაორაზროვნად განაცხადეს, რომ კონფერენციის დროს არ იგეგმება შეხვედრები ირანისა და სირიის წარმომადგენლებთან. და მაინც, თუ კონფერენციის დროს დაგეგმილია რაიმე შედეგების მიღწევა, მაშინ გარდუვალი იქნება ერაყში ამერიკის ელჩის მოლაპარაკება ირანის მაღალი თანამდებობის პირებთან. იგივე შეიძლება ითქვას სირიასთან დაკავშირებითაც.

ამრიგად, მაშინაც კი, როცა ვაშინგტონი ყველას გასაგონად აცხადებს, რომ არ არსებობს კავშირი ირანის ბირთვული პროგრამის შესახებ მოლაპარაკებასა და ერაყში შექმნილ სიტუაციას შორის, ეს მაინც ძნელი დასაჯერებელია. როგორც ჩანს, ერაყში შექმნილი ვითარება გახდა უფრო მნიშვნელოვანი საკითხი, ვიდრე თეირანის ბირთვული პროგრამა. **ეს განსაკუთრებით გაუფიოდ გამოვლინდა მას შემდეგ, რაც დიდმა ბრიტანეთმა და ამერიკელთა სხვა მოკავშირეებმა განაცხადეს, რომ გამოიყვანენ თავიანთ სამხედრო მოსამსახურეებს ერაყიდან და იქ ამერიკელებს მარტო დატოვებენ.**

№ 40. პარასკევი, 2 მარტი, 2007 წელი.

დღის ამბები

• როგორც ორგანიზაცია „ყოფილი პოლიტპატიმრები – ადამიანის უფლებებისათვის“ თავმჯდომარე ნანა კაკაბაძემ განაცხადა, რუსთავის №2 საპყრობილიდან მიიღო პატიმრების წერილი, სადაც ერთ-ერთი განსასჯელი როგერტ მახარაშვილი საპყრობილის ადმინისტრაციის თანამშრომლებს გოჩა კაკოიშვილს და ვინმე დათოს ცემაში ადანაშაულებს

◎ ინფორმაცია

„პარლამენტის ზეწოლა გრძელდება“

ფრაქცია „დემოკრატიული ფრონტის“ წევრი ბიძინა გუჯაბიძე პარლამენტზე შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და პროკურატურის ზეწოლაზე საუბრობს.

ამის შესახებ გუჯაბიძემ განცხადებები მას შემდეგ გააკეთა, რაც კონტროლის პალატის 2006 წლის საქმიანობის შემსწავლელი დროებითი საპარლამენტო კომისიის გუშინდელ სხდომაზე კონტროლის პალატის ყოფილ თანამშრომელს ნუგზარ ნაჭყებიას არ მოუსმინეს.

როგორც სხდომაზე დეპუტატმა აღნიშნა, ნუგზარ ნაჭყებიას აქვს დოკუმენტები, რომლითაც დაამტკიცებს, რომ სატყეო დეპარტამენტის ყოფილი ხელმძღვანელი ბიძინა გიორგობიანი უკანონოდ იდევნება.

გალში დამატებითი ძალები შეიყვანეს

აფხაზეთმა გალის რაიონში დამატებითი ძალები შეიყვანეს. ძალაძ გალში, სოფლებში ფიჩორასა და საბერიოში დილით 50-მდე შეიარაღებული პირი შევიდა.

ამის შესახებ აფხაზეთის ლეგიტიმური მთავრობის გალის მიმართულების კოორდინატორმა თორნიკე კილანავამ განაცხადა.

მისივე თქმით, შესაძლოა, დღის განმავლობაში აფხაზებმა გალის რაიონში დამატებითი ძალები კიდევ შეიყვანონ. ამ დროისთვის, ქვედა ზონის სოფლებში 200-ზე მეტი შეიარაღებული ადამიანი იმყოფება.

ამასთან, როგორც კილანავა აცხადებს, გამორიცხული არ არის, ერთ-ერთმა კანდიდატმა, „დემოკრატიული“ პარტიის წარმომადგენელმა ბესო ჯიშკარიანმა ე.წ. არჩევნებიდან საკუთარი კანდიდატურა მოხსნას. ჯიშკარიანი გალის რაიონის ქვედა ზონის „მაჟორიტარი კანდიდატია“.

აფხაზეთის ტერიტორიაზე დღემდე არჩევნებში მონაწილეობაზე უარი 25-მა ე.წ დეპუტატობის კანდიდატმა გამოთქვა.

არჩევნებზე — უფასო ავტობუსებით

გალის ადმინისტრაციაში გვიან ღამით აფხაზური ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა რუსლან ძიშმარიამ სხდომა ჩაატარა, რომელზეც მოწვეული იყვნენ ყველა სოფლის გამგებლები.

სხდომაზე 4 მარტს დანიშნული საპარლამენტო არჩევნებსა და ორგანიზაციული საკითხების მოგვარებაზე იმსჯელეს. მათ შორის ერთ-ერთი და უმთავრესი იყო არჩევნების დღეს ადგილობრივი მოსახლეობის უზრუნველყოფა ავტობუსებით.

გალის რაიონის ქართულ მოსახლეობას მოემსახურება უფასო ავტობუსები საარჩევნო უბნებამდე.

ჩაბანს სიტუაცია სტაბილური ჰგონია

ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში მდგარი რუს მშვიდობისმყოფელთა სარდალი გენერალ-მაიორი სერგეი ჩაბანი აცხადებს, რომ კონფლიქტის ზონაში სიტუაცია სტაბილურია.

მისივე ინფორმაციით, ჯერჯერობით რუს სამშვიდობოთა ყველა საგუშაგო ჩვეულ რეჟიმში ფუნქციონირებს.

– მაგრამ თუ კონფლიქტის ზონაში სიტუაცია შეიცვალა, ჩვენ საგანგებო რეჟიმზე გადავალთ, – ამბობს ჩაბანი და დასძენს, რომ ბოლო სამი თვის განმავლობაში, კონფლიქტის ზონის პატრულირება ღამითაც მიმდინარეობს.

ოსებს პროვოკაცია ელანდებათ

სამხრეთ ოსეთის თვითაღიარებული რესპუბლიკის უშიშროების სამსახურის მტკიცებით, ქართული მხარე მშვიდობიან მოსახლეობაზე პროვოკაციულ ქმედებებს გამოიყენებს.

ამ ინფორმაციას ცხინვალის ე.წ. ბეჭედისა და ინფორმაციის კომიტეტი ავრცელებს.

„უშიშროების სამსახურის“ წარმომადგენელთა განცხადებით, ქართული მხარე ცხინვალიდან გამომავალი გზების გადაკეტვას აპირებს, რითაც ხელს შეუშლის ოსი ეროვნების მოქალაქეების გადაადგილებას რუსეთის ფედერაციის მიმართულებით.

ისინი მოუწოდებენ მოსახლეობას, ერიდონ ქართულ სპეცდანიშნულების რაზმებს.

რექტორს წინასწარი პატიმრობა შეუფარდეს

ზუგდიდის რაიონულმა სასამართლომ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის ზუგდიდის ფილიალის რექტორს მურმან პაპაშვილს 2-თვიანი წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა.

სასამართლომ მსჯავრდებულს 55 დღის განმავლობაში საოლქო პროკურატურის სასარგებლოდ 50 ათასი ლარის გადახდა დააკისრა.

მას ბრალად ედება უნივერსიტეტის ფილიალის მიმდებარე ტერიტორიის გასხვისება, სადაც კერძო პირებმა გააშენეს კაფე-ბარები და გასართობი დაწესებულებები.

პაპაშვილის ოჯახის წევრები აპროტესტებენ მის დაკავებას და აცხადებენ, რომ ის არის უკანონო პატიმარი და მას ეს ტერიტორიები არ გაუსხვისებია.

დიფტერიით ბავშვი ზუგდიდშიც გარდაიცვალა

ზუგდიდის რაიონის სოფელ ბორულუში დიფტერიის შედეგად 10 წლის ნათია ოკუჯავა გარდაიცვალა.

ნათია ოკუჯავა ზუგდიდის ინფექციურ საავადმყოფოში მიიყვანეს. მას დიფტერიის დიაგნოზი დაუსვეს, თუმცა ექიმებმა ბავშვის გადარჩენა ვეღარ შეძლეს.

სოფელში ინფექციონისტები არიან ჩასულები. ადგილზე სადეზინფექციო სამუშაოები ტარდება.

საშუალო სკოლა, რომელშიც ნათია ოკუჯავა სწავლობდა, დროებით დახურულია.

როგორც ცნობილია, დიფტერიის სამი შემთხვევა თბილისშიც დაფიქსირდა, ერთი ბავშვი გარდაიცვალა.

დიდ ჭყონში სკოლა დაიწვა

გვიან ღამით მარტვილის რაიონის სოფელ დიდი ჭყონის საშუალო სკოლა დაიწვა.

ერთ-ერთი ინფორმაციით, სკოლას ცეცხლი შეშის ღუმელის გადახურების შედეგად გაუჩნდა. ამ დროისთვის სკოლაში მხოლოდ დარაჯი იმყოფებოდა. მსხვერპლი არ არის.

აღსანიშნავია, რომ დიდი ჭყონის სკოლა დახლოებით 30-კილომეტრიან მონაკვეთში ერთადერთი საშუალო სკოლა იყო და იქ დახლოებით 90-მდე ბავშვი სწავლობდა.

რუსთავის საპყრობილეში პატიმრებს სცემენ

სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის რუსთავის №2 დაწესებულებაში მყოფი 30 პატიმარი საპყრობილის ადმინისტრაციის თანამშრომლებს ფიზიკურ შეურაცხყოფაში ადანაშაულებს.

როგორც ორგანიზაცია „ყოფილი პოლიტპატიმრები – ადამიანის უფლებებისათვის“ თავმჯდომარე ნანა კაკაბაძემ განაცხადა, რუსთავის №2 საპყრობილიდან მიიღო პატიმრების წერილი, სადაც ერთ-ერთი განსასჯელი როგერტ მახარაშვილი საპყრობილის ადმინისტრაციის თანამშრომლებს გოჩა კაკოიშვილს და ვინმე დათოს ცემაში ადანაშაულებს.

როგერტ მახარაშვილის წერილში აღნიშნულია, რომ ციხის ადმინისტრაციის თანამშრომლებმა როგერტ მახარაშვილი 18 თებერვალს, მორიგი შემოწმების დროს, რუსთავის საპყრობილის 21-ე საკნიდან გამოიყვანეს და ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენეს. მახარაშვილი განმარტავს, რომ მას სხეულზე დაზიანებები აღენიშნება.

ინტერპრესნიუსისა და ჯი-ეიჩ-ენი-ს მიხედვით

◎ რეტრო

„ქართველი ვაისმიულერი“

მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ, როდესაც ჩვენმა ქვეყანამ ჭრილობები მოიშუშა და მეტ-ნაკლებად ეკონომიურად წელში გაიმართა, თბილისში სპორტული ცხოვრება დუღდა. თითქმის ყველა სახეობაში მოძედებდა უფასო სპორტული სექციები. სკოლებში ფიზიკურ აღზრდას განსაკუთრებული ყურადღება ექცეოდა. სპორტული მიღწევებით ქალაქში რამდენიმე სკოლა გამოირჩეოდა, მათ შორის ვაჟთა მე-2 საშუალო სკოლა, რაც ამ დარგის გამორჩეული პროფესიონალის, „გუდიონად“ ცნობილი შალვა ბოსტაშვილის დამსახურება იყო. სწორედ მისი რეკომენდაციით სკოლის მოსწავლეები მერაბ მგელაძე, ჯუმბერ ჩლაიძე და თქვენი მონა-მორჩილი „აღმოვჩნდით“ პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ტანვარჯიშის სპორტულ სექციაში. ერთ-ერთი რიგითი ვარჯიშის დროს ჩვენმა მწვრთნელმა, სულით ხორცამდე ქართველმა, ოტო რაკავსკიმ, მგელაძეს თავზე ხელი გადაუსვა და მამაშვილურად ურჩია, გედი სხვა სახეობაში ეცადა. ამის გაგონებაზე ბიჭს, თვალზე ცრემლი მოადგა. რადგან „განაჩენი“ თითქმის გამოტანილი იყო, რაღას იზამდა, ძალაუნებურად გედს შეურიგდა. მიუხედავად პირველი მარცხისა, ონავარ ბიჭს, სპორტული ჟინი მოსვენებას არ აძლევდა. ნათქვამია, ეძიებდე და ჰპოვებდეო. ტანვარჯიშში დაწუნებული ჩვენი პატარა გმირი, ამჯერად სპორტული გედის საძიებლად მტკვრის სანაპიროზე მდებარე საცურაო აუზის სექციას მიადგა. არჩევანი ილგლიანი გამოდგა. ლუკა იოანიმიდს, ლერწამივით ტანაყრილი, გრძელ ფეხებზე, ათლეტურად ჩამოსხმული, ციხფერთვალება ჭაბუკი, თავიდანვე თვალში მოუვიდათ. გამოცდილ მწვრთნელს, პროფესიულმა ალღომ არ ულალატა და შეგირდმაც იმედი არ გაუცრუა. მუყაითმა ვარჯიშმა შედეგი გამოიღო. მერაბ მგელაძე წარმატებას წარმატებაზე აღწევდა. სულ მალე კი ას მეტრზე თავისუფალი სტილით ცურვაში საქართველოს ნაკრების მუდმივი წევრი და მისი უცვლელი სპრინტერი გახდა. წარმატებასთან ერთად მას ცურვის საოცრად ლამაზი სტილი გამოარჩევდა. საქართველოს ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა სლავა კალანდაძემ მისი სტილი ოლიმპიური ჩემპიონის, ლეგენდარული ამერიკელი მოცურავის ჯონი ვაისმიულერის სტილს შეადარა და „ქართველი ვაისმიულერი“ უწოდა. ამ „ნათლობას“ დაემთხვა თბილისის კინოეკრანებზე, ვაისმიულერის მონაწილეობით ფილმ „ტარზანის“ კინოჩვენება, რამაც წარმატებასთან ერთად პოპულარობა მოუტანა. შეჯიბრების დროს გულშემატკივარი ლამაზმანების სიმპათიები ყოველთვის მისკენ იხრებოდა. არც თვითონ იყო გულგრილი მათ მიმართ. სპორტული კარიერის მანძილზე, რესპუბლიკურ თუ საკავშირო შეჯიბრებებზე არაერთხელ ასახელა ჩვენი ქვეყანა და ღირსეულად დატოვა სარგიელი. როგორი გამორჩეულიც იყო მისი

სპორტული ცხოვრება, ასევე გამორჩეულად ლამაზი ქართული ოჯახი შექმნა, სათნო და მომხიბლავ ცისანა გვიჩიანთან ერთად. ისინი ძალზე უხდებოდნენ ერთმანეთს. ეს ის გედნიერი შემთხვევაა, როცა ამბობენ, – „ფერი ფერს და მადლი ღმერთს“.

მიჭირს ამ ტკბილი ჩანახატის სევდიან აკორდზე დასრულება, რადგან ორიოდე წელია, რაც ჩვენ შორის აღარ არის, ჩვენი „ფირუზა“ (ასე ვეძახდით მოფერებით სკოლის მეგობრებიც, ჩვენი მერაბ მგელაძე. მას ხომ წლეულს 70 შეუსრულდებოდა.

ალბერტ გულისაშვილი,
სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი.

სურათზე: სოხუმი. 1958 წელი. თანაგუნდელებთან ერთად. მარცხნიდან მეოთხე – მერაბ მგელაძე.

◎ ცხენოსნობა

დახურულ მანეჟში

იპოდრომის დახურულ მანეჟში საზეიმოდ გაიხსნა ცხენოსანთა ახალი სეზონი. დაბრკოლებათა გადალახვაში „ჟოკეი კლუბის“ ღია პირველობამ მრავალი ახალგაზრდა მხედარი წარმოაჩინა, რომლებსაც საერთაშორისო სარგიელზეც შეუძლიათ წარმატებით ასპარეზობა. გაუწყებთ პირველი შეჯიბრების შედეგებს:

კონკური №1 (ძირითადი ცხენებითძ: 1. შალვა გაჩეჩილაძე, 2. გიორგი აფციაური, 3. ივანე ნორაკიძე (სამივე – „ჟოკეი კლუბი“ძ.

კონკური №2 (ახალგაზრდა ცხენებითძ: 1. ივანე ნორაკიძე, 2. გიორგი აფციაური, 3. გოჩა ჯალალონია (კერძო მფლობელის ცხენითძ.

კონკური №3 (იოლი კლასიძ: 1. გაგა თოხაძე („ჟოკეი კლუბი“ძ, 2. გაგა თოხაძე (მეორე ცხენითძ, 3. გიორგი სამხარაძე (კერძო მფლობელის ცხენითძ.

გიორგი გაგუა

● **საქართველოს ძიუდოს ფედერაციას ცენტრალური დარბაზის საერთაშორისო მოთხოვნების დონეზე რეაბილიტაციისთვის 90 ათასი დოლარი გამოეყო. სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილემ გია გალდავამ და ძიუდოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტმა დილარ ხაბულიანმა იაპონიის მთავრობას დახმარებისთვის მადლობა გადაუხადეს**

◎ თანადგომა

იაპონელები — ჩვენ გვერდით

იაპონიის მთავრობის „გრასრუტებისა და ადამიანთა უსაფრთხოების საგრანტო დახმარების პროგრამა“ საქართველოში 1998 წლიდან დაიწყო. წლეულს მის ფარგლებში კიდევ ხუთი პროექტი დაფინანსდება. ესენია: გორში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანთათვის საქველმოქმედო ცენტრის დაარსება; ოზურგეთში შეზღუდული შესაძლებლობების მოზარდთათვის პროფესიული ცენტრის რეაბილიტაცია, მარნეულში მოსავლის აღების გაუმჯობესებისა და შენახვის ცენტრის გახსნა, ყარაჯალაში საშუალო სკოლის აღდგენა და საქართველოს ძიუდოს დარბაზის რეაბილიტაცია.

გუშინ იაპონიის კულტურის ცენტრში საელჩოს პირველმა მდივანმა მიცუჰიმო კონომ და ზემოაღნიშნული ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა პროექტის კონტრაქტებზე ხელი მოაწერეს.

— მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, როცა იაპონიას უჭირდა, პლანეტის წამყვანი ქვეყნები დაეხმარნენ ჩვენს სახელმწიფოს, — აღნიშნა გატონმა კონომ. — დღეს ჩვენ შეგვიძლია სხვებისთვის თანადგომა და იაპონიის მთავრობაც ძალ-ღონეს არ იშურებს საამისოდ.

ზემოაღნიშნული პროექტით, საქართველოს ძიუდოს ფედერაციას ცენტრალური დარბაზის საერთაშორისო მოთხოვნების დონეზე რეაბილიტაციისთვის 90 ათასი დოლარი გამოეყო. სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილემ გია გალდავამ და ძიუდოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტმა დილარ ხაბულიანმა იაპონიის მთავრობას დახმარებისთვის მადლობა გადაუხადეს.

ლექსო ციინცაძე

◎ ჭადრაკი

ჩემპიონატი დღეს იწყება

თბილისის ჭადრაკის სასახლეში დღეს დაიწყება და 12 დღეს გასტანს საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა ეროვნული ჩემპიონატი, რომელშიც 12 დიდოსტატი და საერთაშორისო ოსტატი წრიული სისტემით იასპარეზებს.

გუშინ ჩემპიონატის საზეიმო გახსნის ცერემონიალზე შეჯიბრების მონაწილეებს მიესალმნენ ფედერაციის პრეზიდენტი რომან სიჭინავა, ვიცე-პრეზიდენტები — თამარ ხვიადაშვილი და კახა შალაგბერიძე, დიდოსტატი ნინო გურიელი. შემდეგ გაიმართა წილისყრა. დღეს პირველ ტურში ითამაშებენ: **მაია ლომინეიშვილი — ნანა ქაგნიძე, ნინო გაციაშვილი — თამარ წერეთელი, სალომე მელია — სოფიკო ხუხაშვილი, მაკა ფურცელაძე — ინგა ჭარხალაშვილი, სოფიკო გვეტაძე — მირანდა მიქაძე, ელენა ჯავახიშვილი — ნინო ხურციძე.**

ელდარ მალხაზიშვილის ფოტო.

◎ კალათბურთი

ორნი — ვადამდე

ევროლიგის მეორე ჯგუფური ეტაპის მესამე ტურის პირველმა სათამაშო დღემ „ჰლეი-ოფების“ ორი მონაწილე გამოავლინა. ეს უფლება „ტაუგრესმა“ და „პანათინაიკოსმა“ მოიპოვეს.

ესპანელებმა საკუთარ დარბაზში „რომა“ გააცამტვერეს — 99:56, ელადელებს კი პოლონეთში მძიმე ბრძოლა გადახდათ „პროკომის“ დასამარცხებლად — 75:69. მეოთხედფინალისკენ მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა მოსკოვის „დინამომაც“, რომელმაც პირველი წრის ფინიშზე შინ მალაგის „უნიკახას“ სძლია — 86:80.

* * *

რუსთავის „აზოტისა“ და სტუ-ს მატჩით დღეს იწყება XVI ეროვნული ჩემპიონატის II წრის დასკვნითი ტური. შეხვედრა „ფოლადის“ დარბაზში 17 საათზეა დანიშნული.

სუპერლიგის დანარჩენი მატჩები ვერის გაღში კვირას გაიმართება: „დინამო“ — „მაკაბი“ (14 საათზე) და „ავიამშენი“ — თსუ (16 საათზე).

◎ ფეხბურთი

ევროპის სტადიონებზე

იტალია. XXV ტური. „ემპოლი“ — „მესინა“ 1:1, „პალერმო“ — „მილანი“ 0:0, „სამპდორია“ — „ატალანტა“ 2:1, „ასკოლი“ — „პარმა“ 0:0, „კიევო“ — „რომა“ 2:2, „ტორინო“ — „კალიარი“ 1:0 „სიენა“ — „ლივორნო“ 0:0, „რეჯინა“ — „ფიორენტინა“ 1:1, „ლაციო“ — „კატანია“ 3-1, „ინტერი“ — „უდინეზე“ 1:1.

ლიდერთა ჯგუფი: „ინტერი“ — 67, „რომა“ — 53, „პალერმო“ — 45, „ლაციო“ — 40, „ემპოლი“ — 38, „მილანი“ — 37 ქულა.

ბომბარდირი: ტოტი („რომა“) — 16 გოლი.

შემდეგი ტური: „ლივორნო“ — „ინტერი“, „ასკოლი“ — „რომა“, „მესინა“ — „პალერმო“, „ლაციო“ — „სამპდორია“, „უდინეზე“ — „ემპოლი“, „მილანი“ — „კიევო“.

ინგლისი. ასოციაციის თასი. „რედინგი“ — „მანჩესტერი“ 2:3, „ბლეკბერნი“ — „არსენალი“ 1:0.

გერმანია. თასი. „შტუტგარტი“ — „ჰერტა“ 2:0, „კიკერსი“ — „აინტრახტი“ 0:3.

ესპანეთი. „სამეფო თასი“. „სარაგოსა“ — „ბარსელონა“ 1:2 (1:0ძ, „ვალიადოლიდი“ — „დეპორტივო“ 1:1 (0:2ძ, „ოსასუნა“ — „ხეტაფე“ 1:0 (0:3ძ, „ბეტისი“ — „სევილია“ 0:1 (0:0ძ. თამაში 57-ე წუთზე შეწყდა.

ჰოლანდია. თასი. „უტრეხტი“ — „ალკმაარი“ 1:2, „ვალვაიკი“ — „როდა“ 1:0, „ტილბურგი“ — „აიაქსი“ 0:2, „ბრედა“ — „ეინდჰოვენი“ 3:0.

* * *

დღეს საქართველოს სტადიონებზე 15 საათზე დაიწყება ფეხბურთელთა XVIII ეროვნული ჩემპიონატის XV ტურის მატჩები: „ამერი“ — „ბათუმი“, „სიონი“ — „ვიტ ჯორჯია“, „ლოკომოტივი“ — „ბორჯომი“, „ზესტაფონი“ — „მერანი“, „კახეთი“ — „ოლიმპი“, „ტორპედო“ — „ჩიხურა“, „დილა“ — „დინამო“.

◎ ორბიტაზე

უკმაყოფილება გამოიწვია

ფეხბურთში უკრაინის ეროვნული და ახალგაზრდული ნაკრებების მთავარი მწვრთნელების ოლეგ ბლოხინის და ალექსი მიხაილიჩენკოს დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია პროფესიული ფეხბურთის ლიგის ბიუროს გადაწყვეტილებამ ძვეყნის ჩემპიონატის მატჩის „შახტარი“ — „მეტალურგის“ 19-დან 20 მარტისთვის გადატანის შესახებ. მწვრთნელების თქმით, ასეთი გადატანა ორნახევარ დღემდე ამცირებს ძვეყნის მთავარი გუნდების მოსამზადებელ პერიოდს 2008 წლის ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის მატჩებისთვის.

ეროვნულმა ნაკრებმა ფარერებთან 23 მარტს უნდა ითამაშოს, ლიტვასთან კი — 28 მარტს. თუ ამ გადაწყვეტილებას არ შეცვლიან, მაშინ, ოლეგ ბლოხინის განცხადებით, იგი მარტის შეხვედრებისთვის ნაკრებში არ გამოიძახებს „შახტარის“ ფეხბურთელებს.

ახალგაზრდულმა ნაკრებმა კი იმავე ვადებში მონაწილეობა უნდა მიიღოს საერთაშორისო ტურნირში ჰოლანდიაში.

სატყუარა ქომაგთათვის

ვიდრე ფეხბურთის ინგლისელი გულშემატკივრები ალშფოთებას გამოთქვამენ ბილეთებზე ფასების მომატების გამო, ხოლო იძაური პრესა ამხელს კლუბების მფლობელთა გაუმაძღრობას, ლონდონის „არსენალი“, პირიქით, მთელი ძალებით ცდილობს, უფრო აამაღლოს თაყვანისცემელთა არცთუ ურიგო ინტერესი.

რით უნდა მოიზიდონ ხალხი? რა თქმა უნდა, ყველანაირი კონკურსებითა და პრიზების გათამაშებით. „მეძვემეხეების“ პიარმენეჯერებმა მაისში „არსენალის“ ერთ-ერთი მატჩის ბილეთის მოსაგებად ასეთი კონკურსიც კი გამოიგონეს — „თუ შენ ბურთს სხვებზე უკეთ აკენწლავ, — ნათქვამია კონკურსის რეკლამაში, — ან შენს არსენალში არის ორიოდე საფეხბურთო ფოკუსი — ჩაიწერე მობილურ ტელეფონზე და გამოგვიგზავნე კლუბში“.

თუმცა რეკლამა იმითაა კარგი, თუ თვალში გხვდება და მამაკაცებს, ძირითადად გულშემატკივრებს იზიდავს. მამაკაცებს კი პირველ რიგში რა იზიდავს? რასაკვირველია, ქალები. და, აი, „არსენალის“ პიარ-მენეჯერებმა ამ საქმეში სწორედ ქალი — ლეილან დაუდინგი ჩართეს. ეს ლამაზმანი ხომ ცნობილი მოდელი, რადიო- და ტელეწამყვანი, დიდი ბრიტანეთის სილამაზის „დედოფალია“, რაც მთავარია, დიდებული ტანის პატრონი და თავად „მეძვემეხეების“ ქომაგი. ის მარტო გათამაშების სახე კი არ იქნება, არამედ თვითონ დააჯილდოვებს ხუთ გამარჯვებულს.

◎ კალენდარი

რას გვპირდება სპორტული მარტი?

გაზაფხულმა კარებზე კი მოგვიკაკუნა, მაგრამ მარტშიც, უწინდებურად, ზამთრის სახეობათა შეჯიბრებები ჭარბობს, თუმცა ფეხბურთელთა, მორაგბეთა და ჩოგბურთელთა გააქტიურებაც აშკარად იგრძნობა. აქვე გთავაზობთ გაზაფხულის პირველი თვის გასამართი სპორტული ბატალიების ნუსხას:

2-4. მძლეოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი. ბირმინგემი.

2-4. ციგურებით რბენა. მსოფლიო თასი. ფინალი. კალგარი.

5-18. ჩოგბურთი. ATP და WTA. ინდიან უელსი (აშშ).

6-7. ფეხბურთი. ჩემპიონთა ლიგა. 1/8 ფინალი. II მატჩები („არსენალი“ — „ეინდჰოვენი“, „ბაიერნი“ — „რეალი“, „მანჩესტერი“ — „ლილი“, „მილანი“ — „სელტიკი“, „ვალენსია“ — „ინტერი“, „ჩელსი“ — „პორტუ“, „ლიონი“ — „რომა“, „ლივერპული“ — „ბარსელონა“).

7-11. ბიატლონი. მსოფლიო თასი. ნორვეგია.

8. ფეხბურთი. უეფას თასი. 1/8 ფინალი. I მატჩები.

9-11. შორტ-ტრეკი. მსოფლიო ჩემპიონატი. მილანი.

10-12. მძლეოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი (დარბაზებისთვის). მოსკოვი.

10-11. თავისუფალი ჭიდაობა. მსოფლიო თასი.

10-11. რაგბი. ექვსი ერის თასი. IV ტური: შოტლანდია — ირლანდია, იტალია — უელსი, ინგლისი — საფრანგეთი.

13-17. მშვილდოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი (დარბაზებისთვის). იზმირი.

14-15. ფეხბურთი. უეფას თასი. 1/8 ფინალი. საპასუხო მატჩები.

14-18. ბიატლონი. მსოფლიო თასი. რუსეთი.

15-16. ტრამპლინიდან ხტომა. მსოფლიო თასი. ნორვეგია.

17. რაგბი. ექვსი ერის თასი. V ტური. იტალია — ირლანდია, უელსი — ინგლისი, საფრანგეთი — შოტლანდია.

17-18. სათხილამურო ორჭიდი. მსოფლიო თასი. ნორვეგია.

18. „ფორმულა-1“. ავსტრალიის გრან-პრი, I ეტაპი. მელბურნი.

18-31. საწყლოსნო სპორტის სახეობები. მსოფლიო ჩემპიონატი. მელბურნი.

19-25. ფიგურული სრიალი. მსოფლიო ჩემპიონატი. იაპონია.

24. ფეხბურთი. „ევრო-2008“. შესარჩევი მატჩები: ყაზახეთი — სერბეთი, ჰოლონეთი — აზერბაიჯანი, პორტუგალია — ბელგია, ფარერები — უკრაინა, ლიტვა — საფრანგეთი, შოტლანდია — საქართველო, საბერძნეთი — თურქეთი, მოლდოვა — მალტა, ნორვეგია — ბოსნია, ჩეხეთი — გერმანია, ირლანდია — უელსი, კვიპროსი — სლოვაკეთი, ესტონეთი — რუსეთი, ისრაელი — ინგლისი, ხორვატეთი — მაკედონია, ლიხტენშტაინი — ჩრდ. ირლანდია, ესპანეთი — დანია, ალბანეთი — სლოვენია, ლუქსემბურგი — ბელარუსი, ჰოლანდია — რუმინეთი.

24-25. სათხილამურო რბოლა. მსოფლიო თასი. შვედეთი.

24-25. ტრამპლინიდან ხტომა. მსოფლიო თასი. სლოვენია.

25. მოტოსპორტი. მსოფლიო ჩემპიონატი. ესპანეთი.

28. ფეხბურთი. „ევრო-2008“. შესარჩევი მატჩები: აზერბაიჯანი — ფინეთი, ჰოლონეთი — სომხეთი, სერბეთი — პორტუგალია, საქართველო — ფარერები, იტალია — შოტლანდია, უკრაინა — ლიტვა, უნგრეთი — მოლდოვა, მალტა — საბერძნეთი, თურქეთი — ნორვეგია, ირლანდია — სლოვაკეთი, უელსი — სან მარინო, ჩეხეთი — კვიპროსი, ისრაელი — ესტონეთი, ანდორა — ინგლისი, ჩრდ. ირლანდია — შვედეთი, ესპანეთი — ისლანდია, ლიხტენშტაინი — ლატვია, ბულგარეთი — ალბანეთი, რუმინეთი — ლუქსემბურგი, სლოვენია — ჰოლანდია.

28. ფეხბურთი. ამხანაგური მატჩები: საფრანგეთი — ავსტრია, გერმანია — დანია.

29-1. IV. ველოსპორტი. (ტრეკი). მსოფლიო ჩემპიონატი. ესპანეთი.

30-1. IV. რაგბი. შვიდკაცას მსოფლიო სერია. ჰონგკონგი.

● შიო მღვიმელი მართლაც „შეუმჩნევლად“ და „უხმაუროდ“ გამოვიდა სამწერლო ასპარეზზე. იგი იყო თავმდაბალი და მოკრძალებული როგორც პირად ცხოვრებაში, ასევე მწერლობაში

◎ მემკვიდრეობა

„ბავშვთ გულის მესაიდუმლევ...“

სულიერი საზრდო მოზარდთათვის

20 თებერვალს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სხდომათა დარბაზში უჩვეულო ხალხმრავლობა იყო. ჩვენს ალმა მატერში სტუდენტების, მაგისტრების და პროფესორ-მასწავლებლების გარდა, მოწვეულ სტუმართა შორის თბილისის, ქუთაისის, ბრეთის საჯარო სკოლების მოსწავლეებს და „მომავლის სახლის“ ალსაზრდელებსაც ნახავდით. დერეფანში საგანგებოდ მოწყობილ დაფებზე ბავშვებს შიო მღვიმელის ლექსების მიხედვით ნახატების ფერადი საამყარო შეექმნათ.

დღეს უნივერსიტეტი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს თანადგომით, ქართული საბავშვო ლიტერატურის კლასიკოსის შიო მღვიმელის (ქუჩუკაშვილის) საიუბილეო საღამოს აღნიშნავდა.

„დავიბადე 1866 წელს ტფილისის გუბ. გორის მაზრის სოფ. ბრეთში, დედაჩემის გადმოცემით თებერვალში, ყველიერის ხუთშაბათს, ზედ შიოობა დღეს და ამიტომაც დამარქვეს შიო“...

შიოს მშობლებს ათი შვილი ჰყავდათ, შიო მეათე იყო. მან ბავშვობა სოფელ ვარიანში გაატარა. დედა ადრე გარდაეცვალა. დაობლებულ შიოს ყველა და ყველაფერი უყვარდა. „შიო ოგლობას შეეჩვია. აუარებელმა სოფლის ბავშვებმა წაიტყუეს. მას ნახავდით მოშაირს, მათთან ერთად ჭალაში მოხეტიალეს: ოფოფის გუდე არ გამოეპარებოდა, თამაში, კოჭაობა, ჩიტის გარტყმების დაჭერა და მათი მოფერება-ალერსი, – აი, ყველაის, რაც შემდგომ ლექსების საძსოვ მასალად გამოადგა (იხ. ვართაგავა, „ქართული მწერლობის სილუეტები“).

ფსევდონიმად „მღვიმელი“ შიოს მწერალ ნიკო ლომოურთან საუბრის შემდეგ მიუღია: „შენც ისეთი უწყინარი და სათნო ხარ, ჩემო შიო, როგორც ბერი შიო იყო ძველადო“. – უთქვამს ნიკოს. ბერ შიოში კი ერთ-ერთ ცამეტ ასურელ მამათაგანს გულისხმობდა.

შიო მღვიმელი მართლაც „შეუმჩნევლად“ და „უხმაუროდ“ გამოვიდა საბჭოთა ასპარეზზე. იგი იყო თავმდაბალი და მოკრძალებული როგორც პირად ცხოვრებაში, ასევე

მწერლობაშიც: „...შიოს ყველანი პატარა კაცად თვლიან. ჩვენი შიო, ჩვენი შიოო და არავინ ფიქრობს იმას, რომ ეს პატარა კაცი, იმავე დროს ძალიან დიდი კაცია, მისი ღვაწლი დიდმნიშვნელოვანია. ვინც გალღეს კეთილგონიერად ზრდის, იგია ალმზრდელი და გამაგდნიერებელი ერისა, ვინაიდან სიყრმის დროს დათესილი კეთილი თესლი დიდოგაში უხვად გამოიღებს ნაყოფს...“ – წერდა ვაჟა-ფშაველა.

შიო მღვიმელის დაბადებიდან 140-ე წლისთავზე ყველა ბავშვის უსაყვარლესი პოეტის ლექსების სრული „რჩეული“ და საიუბილეო ალმანახი „შიო მღვიმელი – 140“ გამოიცა. უნივერსიტეტში გამართული საიუბილეო საღამო ხომ სულმნათი პოეტის გახსენება, აღიარება და მისი საბავშვო პოეზიის გარშემო თაობათა გაერთიანება იყო.

ყველაფერი კი დაიწყო იმით, რომ თსუ ასოცირებული პროფესორი, 50-მდე სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი, XIX და XX საუკუნეების ქართული ლიტერატურის მკვლევარი და რამდენიმე საინტერესო მონოგრაფიის ავტორი რუსუდან ნიშნიანიძე დაინტერესდა და მთელი სერიოზულობით შეუდგა შიო მღვიმელის ლიტერატურული მემკვიდრეობის დეტალურ წარმოჩინებას. მისი რედაქტორობით იხილა მზის სინათლე შიო მღვიმელის ლექსების „რჩეულმა“ და საიუბილეო ალმანახმა, რომელიც გამომცემლობა „უნივერსალმა“ გამოსცა.

რუსუდან ნიშნიანიძე: შიო მღვიმელის ლექსების კრებული რამდენიმე ათეული წელიწადია არ გამოცემულა. თითქმის ნახევარი საუკუნეა არ გადახდილა მისი იუბილეც. ასე რომ, „მეორე იაკობ გოგებაშვილად“ წოდებული, ბავშვების უსაყვარლესი პოეტი ნელ-ნელა დავიწყების არეალში ექცეოდა. ახლოვდებოდა შიო მღვიმელის საიუბილეო თარიღი – დაბადებიდან 140 წლისთავი. საჭიროდ ჩავთვალეს სტუდენტებთან, მაგისტრებთან ერთად, საზოგადოებისთვის კიდევ ერთხელ გაგვესხენებინა და შეგვესწავლა პოეტის შემოქმედება. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერით შევძელით გამოგვეცა შიო მღვიმელის ლექსების „რჩეული“, სადაც შევიდა ლექსები პირვანდელი სახით, ანუ იმდროინდელი ცენზურის გავლამდე. ისევე როგორც არასოდეს გამოცემულა პოეტის ლექსების სრული კრებული, არც საიუბილეო ალმანახით გაუხარებიათ ოდესმე შიო მღვიმელის პოეზიის მოყვარულნი...

ჯერ კიდევ სიცოცხლეში, არც ისე ხანდაზმულს, მას დიდი და პატარა „ძია შიოს“ ეძახდა.

შიო მღვიმელი 1901 წელს დაოჯახდა. მისი მეულლე ანეტა ჩივაძე კავთისხეველი იყო. იგი ყოველთვის უმსუბუქებდა ცხოვრების ორომტრიალად მიყენებულ ტკივილებს...

„შიო მღვიმელს სამი ძალიშვილი ჰყავდა, – წერს საიუბილეო ალმანახში რუსუდან ნიშნიანიძე, – ბავშვის ფსიქოლოგიაც ეგება ამიტომ იცოდა ასე ზუსტად. მის უმცროს ქალიშვილს, ქალბატონ ქეთევან (მწერალს, მთარგმნელს, დრამატურგსაც ოჯახზე და მის წევრებზე არაერთი სტრიქონი აქვს დაწერილი. გავიხსენებდი: „...ვიცოდით, მამა იყო პოეტი და გვიან ღამით ლექსებსა სწერდა...“

გვიანობამდე მუშაობდა, ფიქრობდა, წერდა, რათა დილაადრიან რედაქციაში წაეღო და დაეგეჭდა, პატარა ქართველებს სტრიქონებით მოფერებოდა, მიალერსებოდა.

საინტერესო და ამალელვებელი იყო საიუბილეო საღამოზე წარმოთქმული თითოეული გამოსვლელის სიტყვა. საღამო მიჰყავდა თსუ მაგისტრს გიორგი კეკელიძეს. მოხსენებითა და მოგონებებით გამოვიდნენ: ასოცირებული პროფესორი რუსუდან ნიშნიანიძე, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე გელა წიფურია, პროფესორი გრივერ ფარულავა, შიო მღვიმელის პრემიის ლაურეატი ცირა ქიტიაშვილი, ასოცირებული პროფესორი მიმოზა სოსელია, ჟურნალისტი „ახალი განათლებიდან“ მაკა ყიფიანი, პოეტი თემურ ჩალაბაშვილი, მაგისტრები: ზაალ ჩხეიძე, ზაქარია ქიტიაშვილი, ლევან გელაშვილი, მზია კაპანაძე, მაია სირაძე, ლევან ლიპარტელიანი და სხვ.

დამსწრე საზოგადოებიდან სიტყვა ითხოვა შიო მღვიმელის ოჯახის ახლობელმა, ექიმმა მერი კანდელაკმა, ბრეთის საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილის გამოსვლის შემდეგ ბავშვები ერთმანეთს ასწრებდნენ ძია შიოს ლექსების მხატვრულად გამოთქმას.

სხდომის დარბაზში მაგნიტოფონი ჩართეს და **ქეთევან ქუჩუკაშვილის** ხმა გაისმა: ძალიან ვწუხვარ, რომ თქვენთან ერთად ვერ ვესწრები შიო მღვიმელის საიუბილეო საღამოს. რესპუბლიკურ საავადმყოფოში ვწევარ და აქედან გესალმებით. თითოეულ თქვენგანს გეუბნებით მადლობას, ვინც მოსული ხართ მამას იუბილეზე, რომელიც თითქმის საუკუნეა არ გამართულა. ძალიან ლამაზი და სრულყოფილი „რჩეული“ გამოიცა მამას საიუბილოდ. ყოვლისმომცველია საიუბილეო ალმანახიც. ასეთი რამ მამაჩემს არასოდეს ღირსებია. მადლობა რუსუდან ნიშნიანიძეს, მადლობა განათლების სამინისტროს, უნივერსიტეტს, თითოეულ სტუდენტს, მაგისტრს, პროფესურას, რომ გაიხსენეთ მამა, გაიხსენეთ საბავშვო პოეზიის აუცილებლობა, რომ კითხულობთ და ფიქრობთ შიო მღვიმელზე, მის ლიტერატურულ მემკვიდრეობაზე... ღმერთმა დაგლოცოთ!

სათაური ვაჟა-ფშაველას დავესესხე და დასასრულსაც მის სტრიქონებს გავიმეორებ:

„ბავშვთ გულის მესაიდუმლევ,
ჰფრომოგ მღვიმეში ჩუმადა,
ბავშვების ჭირი და ლხენა
გულს მიგაჩნია წყლულადა“.

ლეილა ნოდია

სურათზე: რუსუდან ნიშნიანიძე და ქეთევან ქუჩუკაშვილი.

◎ პრემიერა

არც ქეთო ბერდებაა და არც კოტე!

ვიქტორ დოლიძის „ქეთო და კოტე“ კვლავ სცენაზეა!

დიახ, თითქმის ოთხწლიანი „შესვენების“ შემდეგ ვიქტორ დოლიძის უგერეგელი კომიკური ოპერა „ქეთო და კოტე“ კვლავ სცენაზეა! ჩვენც – მაყურებლები და მსმენელები ხელახლა ვეზიარეთ მის მჩქეფარე, ლამაზ და მხიარულ მუსიკას, მის ხალას კომედიურ პერიპეტიებს. დიდი მადლობა ამისათვის კომპოზიტორს, დრამატურგს, თბილისის საოპერო თეატრის ხელმძღვანელობასა და მთელ შემოქმედებით კოლექტივს.

პირველ რიგში, უნდა ითქვას იმ დიდი და წარმატებული მუშაობის შესახებ, რომელიც ჩაატარა დირიჟორმა რევაზ ტაკიძემ, მით უმეტეს თუ გავითვალისწინებთ, რომ განვლილი წლების მანძილზე ფაქტობრივად მთლიანად შეიცვალა ორკესტრისა და გუნდის შემადგენლობა. გამოცდილმა მუსიკოსმა კიდევ ერთხელ გამოავლინა თავისი მაღალი პროფესიონალიზმი სპექტაკლის ყველა მუსიკალური რგოლის (ორკესტრი, გუნდი, სოლისტებიძ ზუსტ კოორდინაციასა და კომპაქტურობაში, რაც აუცილებელი პირობაა ნებისმიერი საოპერო თუ საბალეტო სპექტაკლის წარმატებისათვის. სპექტაკლი ცოცხლად, დინამიკურად და, ცხადია, ნაწარმოების პარტიტურასთან სრული შესაბამისობით ვითარდება.

ჩვენი სარეჟისორო ხელოვნების კორიფეს ბატონ გიგა ლორთქიფანიძეს სარეცენზიო სპექტაკლში შესანიშნავი თანაშემწე გამოუჩნდა ცნობილი მომღერლის თამარ გურგენიძის სახით, რომელმაც მოამზადა და სპექტაკლში შეიყვანა რამდენიმე ახალი შემსრულებელი.

სპექტაკლი ორი შემადგენლობით წარმოგვიდგა, რაც თეატრის კარგი შემოქმედებითი პოტენციალის შესახებ მეტყველებს. ქეთოს პარტიას ჩვეული ოსტატობით ასრულებს ცნობილი მომღერალი ლიანა კალმახელიძე, რომლის ღირსეულ შემცვლელად ახალგაზრდა ნიჭიერი ნინო ჩაჩუა მოგვევლინა. კოტეს როლი ორჯერვე წარმატებით შეასრულა ლამაზი ტენორის მფლობელმა გია მახარაძემ (ჩვენი გამოჩენილი მომღერალი თემურ გუგუშვილი პრემიერის დღეებში თბილისში არ იმყოფებოდაძ, მოწოდების სიმაღლეზე იყვნენ ლევანის როლის შემსრულებლები – იმპოზანტური ბესიკ გაგიტაშვილი და სულხან გველესიანი. საქო-სიკოს ცნობილი წყვილი ჩინებულად წარმოგვიდგინეს ვანო გალუაშვილმა და თამაზ საგინაძემ. მეორე წარმოდგენის დღეს ამ როლებს გივი ფეიქრიშვილი და ნუგზარ გელაშვილი ასრულებდნენ. საერთო მოწონება დაიმსახურეს სცენური და ვოკალური ოსტატობით ნატალია ვოლჩენკომ (ბარბალეძ და მზია დავითაშვილმა (ბაბუსიძ. ამავე როლებს ასრულებენ ლეილა გოცირიძე და ვარდო ცერცვაძე. მოგვეწონა მაროს როლის შემსრულებლები – ახალგაზრდა, პერსპექტიული მომღერლები ეკა გაგიტაშვილი და ირინე ალექსიძე. ასევე ორი ჩინებული შემსრულებელი ჰყავს მაკარის როლს ცნობილი მომღერლების ომარ ხოფერიას და ტარიელ ჭიჭინაძის სახით.

თავის დროზე შესანიშნავად დადგმული ცეკვები (ცნობილი ქორეოგრაფი – დავით ჯავრიშვილიძ კარგად ალადგინა ირაკლი თუშიშვილმა. საბალეტო სცენაში ყველას ძალიან მოეწონა ექსცენტრიული პერსონაჟი დავით ჩხაიძის შესრულებით. აღვნიშნოთ ეპიზოდური როლების შემსრულებლებიც – მაია ალფაიძე, ნინო ფირუზაშვილი, აბესალომ გოგუა, პაატა ხელაშვილი.

მწყობრად და გამართულად აჟღერდა გუნდი (ქორმაისტერები – ავთანდილ ჩხენკელი და შალვა შაორშაძეძ.

ვიმეორებ, ვ. დოლიძის „ქეთო და კოტეს“ აღდგენა ყოველმხრივ მისასალმებელი და სასიამოვნო ფაქტია. ვუსურვებ თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელებსა და მთელ შემოქმედებით კოლექტივს შემდგომ წარმატებებს და, კერძოდ, ქართული საოპერო და საბალეტო რეპერტუარის თანდათანობით გაფართოებას.

გულბათ ტორაძე

სხვადასხვა

● დღეს ჩვენ ვეხმარებით არა მარტო დიდგვაროვან ქართულ გვართა წარმომადგენლებს ან უცხოეთის ძვეშვევრდომებს ევროპულ სამართალზე, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობაზე დაყრდნობით, ჩვენმა ფირმამ პირველმა შეძლო რესტიტუციის რამდენიმე საქმის მოგება, რითაც საქართველოს მრავალ მოქალაქეს სამართლიანობის მიღწევის იმედი ჩაუსახა

◎ გამოფენა

მიზანი — ორი ერის დაახლოება

საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის II კორპუსში გაიხსნა სომხეთ-თურქეთის ერთობლივი ფოტო-გამოფენა „მერჰაბარევი“.

„მერჰაბარევი“ არის სომხეთისა და თურქეთის პირველი ერთობლივი ფოტოჟურნალისტური პროექტი. გამოფენის მოსამზადებლად 2000 წელს სომხეთის ფოტოსააგენტოს „პატკერის“ ხუთი ფოტოჟურნალისტი გაემგზავრა სტამბოლში და ასევე ხუთი თურქი ფოტოჟურნალისტი, ერევნის სააგენტო „ნარიიდან“ ერევანში. ამ გამოფენის მიზანია დააახლოვოს ორი მეზობელი ერი. სიტყვა „მერჰაბარევ“ შედგება ორი სიტყვისგან და ორივე ნიშნავს „სალამს“: „მერჰაბა“ — თურქულად და „გარევ“ — სომხურად. 2006 წლის მეორე ნახევარში გამოფენა ჩატარდა სტამბოლში, დიარბაკირში, ერევანსა და გუმრიში, ახლა კი მას მასპინძლობს საქართველო. პროექტის პარტნიორები არიან ჰაინრიხ ბიოლის ფონდი, „ანადოლიე კულტური“ და ასევე შვეიცარიის ინსტიტუტი ერევანში.

პროექტში მონაწილეობა მიიღეს თურქმა ფოტოჟურნალისტებმა: ოზპან იურდალამ, მეჯმედ კაჩმაზიმ, ქერემ უზელიმ, სერა აქჰანიმ, თოლგა სეზგინიმ, ხოლო სომეხთაგან — რუხენ მანგარიანმა, გერმან ავაგიანმა, კარენ მირზოიანმა, ნელი შიშმანიანმა და ანაიტ ჰარაპეტიანმა.

გამოფენა ერთობლივად გახსნეს შვეიცარიის

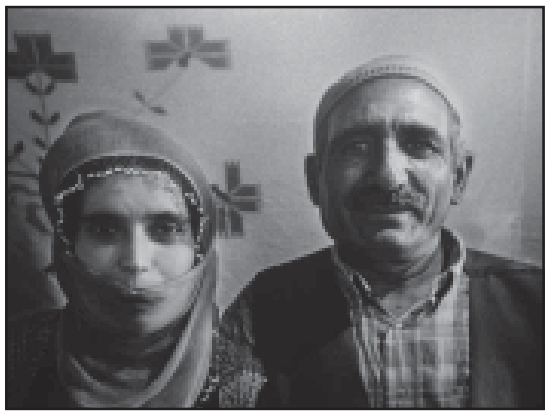

ელჩმა და მისმა კოლეგებმა — თურქეთისა და სომხეთის ელჩებმა საქართველოში. ასევე გახსნის ცერემონიალში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს პირველმა ლედიმ სანდრა რულოვსმა.

ნინელი ფერაპონტოვა

◎ დიდგვაროვნები

გერმანელი უფლისწული თბილისში ცხოვრობს

ევროპული არისტოკრატიის უძველეს გვარს — ვეტინს თეგერვალში 1200 წელი შეუსრულდა. ამ დინასტიის წარმომადგენლებმა, არსებითად, ძველი კონტინენტის ისტორია შექმნეს. ვეტინები იყვნენ ინგლისის დედოფალ ვიქტორიას მეულლე უფლისწული ალბერტი, მეფე კარლ I პაპა ფერდინანდი, რომელმაც ცოლად შეირთო პორტუგალიის დედოფალი მარია, ასევე ლეიოპოლდი, რომელიც 1831 წელს ბელგიის მეფედ აირჩიეს. ვეტინები მართავდნენ რეჩპოსპოლიტას, პორტუგალიასა და ბულგარეთს, აგრეთვე დღესაც მართავენ ბელგიასა და დიდ ბრიტანეთს. თუმცა ცოტა ვინმემ თუ იცის, რომ ამ გვარის ერთ-ერთი წარმომადგენელი — უფლისწული ჰანს ფონ საძსენ-ალტენბურგელი ამჟამად თბილისში ცხოვრობს და მოღვაწეობს. თავად უფლისწულის თქმით, მისი გვარი აგერ უკვე 38 თაობას ითვლის. ვეტინები — საძსონური გვარია, რომელიც მან მდინარე ზაალზე ციხე-დარგაზ ვეტინიდან მიიღო. XV საუკუნისთვის ვეტინები ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან გერმანულ გვარად იქცნენ — 1432 წელს მათ საძსონიის ჰერცოგისა და კურფიუსტის წოდება მიიღეს. საკუთრივ საძსენ-ალტენბურგელები კურფიუსტ ერნსტ I შთამომავლები არიან, რომლებიც ამჟამად ასევე საძსენ-ვაიმარის დიდი საჰერცოგოსა და საძსენ-მაინინგენის, საძსენ-კობურგისა და ჰოტის საჰერცოგოების მთავრები არიან. უფლისწული ჰანსი კი ამჟამად წარმატებული ბიზნესმენია, საერთაშორისო იურიდიული ფირმა „ანდრონიკაშვილი-საძსენ-ალტენბურგ, ბარამიძე და პარტნიორების“ დირექტორი, პროფესორი, ასწავლის საქართველოს საზოგადოებრივ მეცნიერებათა უნივერსიტეტში.

— თბილისში როგორ აღმოჩნდით?

— 1996 წელს აქ ორი მიზეზის გამო ჩამოვედი: პირველი გახლდათ ნავთობის ბიზნესი, მეორე — თქვენი უდიდესი წინაპრების დავით ალმაშენებლისა და დიმიტრი თავდადებულის მიმართ ცხოველი ინტერესი. მანამდე საქართველოს შესახებ ცოტა რამ თუ ვიცოდი, ინფორმაცია ძირითადად წიგნებიდან და პუბლიკაციებიდან მქონდა, შემდგომ ცნობებს ინტერნეტიდან ვილებდი. რამდენიმე ვიზიტის შემდეგ საქართველომ, მისმა მდიდარმა და დინამიურმა ისტორიამ იმდენად დამაინტერესა, რომ არაერთხელ გადავიკითხე „ქართლის ცხოვრება“ ინგლისურად და გერმანულად.

— მე კი მეგონა, რომ თბილისში თქვენი ხშირი სტუმრობის მიზეზი თქვენს მოგავალ მეულლესთან ნანა ანდრონიკაშვილთან ნაცნობობა იყო...

— მართალი ბრძანდებით, თუმცა ჩვენი ნაცნობობა მხოლოდ თბილისში ჩემი მე-17 ვიზიტის დროს შედგა. მე და ნანამ ერთმანეთი 1999 წელს გავიცანით, ერთი წლისშემდეგ დავინიშნეთ, 2001-ში კი ვიქორწინეთ. ჩემთვის დიდად სასიამოვნო იყო ესლდენ დიდებულ ქართულ გვართან დანათესავება, მით უმეტეს, რომ ასეთი ცდა უკვე ჰქონდა ჩემს ერთ-ერთ შორეულ წინაპარს. დოკუმენტურად დადასტურებული ისორიული ფაქტია, წმინდა რომის იმპერიის მეფისა და იმპერატორის ფრიდრიხ ბარბაროსას ერთ-ერთმა ვაჟმა, უფლისწულმა ჰაინრიხმა ცოლოგა სთხოვა საქართველოს დედოფალ თამარს, თუმცა მან უარი უთხრა და ცოლად ოს უფლისწულ დავით სოსლანს გაჰყვა. ასწლეულების შემდეგ კი ვითარება განმეორდა და, ჩემდა საბედნიეროდ, წინაპრისგან განსხვავებით, ბედმა გამიღიმა...

სხვათა შორის, ერთ-ერთი ოჯახური ამბავი ალტენბურგელების ოჯახის სხვა ქართულ დიდგვაროვან ოჯახთან ნათესაობაზე მოგვითხრობს. თავადის ქალ ელისაბედ საძსენ-ალტენბურგელის (გათხოვების შემდეგ რომანოვასძნორჩქალიშვილ ტატიანას ისე შეუყვარდა ახალგაზრდა თავადი კონსტანტინე ბაგრატიონ-მუხრანელი, რომ, მშობლების ნების საწინააღმდეგოდ, გადაწყვიტა მას ცოლად გაჰყოლოდა, ხოლო ქორწინება რუსეთის იმპერატორ ნიკოლოზ მეორის საგანგებო კუთხეებით შედგა. სამწუხაროდ, ტატიანას ღვიძლი ძმები იგორი, კონსტანტინე და იოანე რომანოვები, როგორც სამეფო გვარის წევრები, ბოლშევიკებმა 1918 წელს ურალზე, ქალაქ ალაპაევსკში გადაიყვანეს, სადაც მოწამეობრივი სიკვდილით დასაჯეს (ისინი მიტოვებული შახტის შურფში ჩაყარეს.ძ. ჩვენთვის დიდად სასიამოვნო იყო იმის გაგება, რომ რუსულმა მართლმადიდებლურმა ეკლესიამ ისინი წმინდანებად შერაცხა.

— იცავთ თუ არა ძველ ტრადიციებს?

— საუკუნოვანი ტრადიციების მიუხედავად, ჩვენ ძალიან დემოკრატიული ოჯახი გვაქვს, რაც, ვფიქრობ, სავსებით მართებულია. ამასთან, ურყევი რჩება მოვალეობის გრძნობა. სწორედ ამის გამო იყო, რომ პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის მოწოდებას გამოეხმაურეთ და მე და ნანა ამერიკის შეერთებული შტატებიდან დავბრუნდით. დავბრუნდით, თუმცა არ ვიცოდით, თუ რამდენად ვჭირდებოდით ჩვენ საქართველოს, საქართველო კი — ჩვენ. არადა, ჩვენი არჩევანი სწორი გამოდგა.

დღეს ჩვენ ვეხმარებით არა მარტო დიდგვაროვან ქართულ გვართა წარმომადგენლებს ან უცხოეთის ძვეშვევრდომებს ევროპულ სამართალზე, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობაზე დაყრდნობით, ჩვენმა ფირმამ პირველმა შეძლო რესტიტუციის რამდენიმე საქმის მოგება, რითაც საქართველოს მრავალ მოქალაქეს სამართლიანობის მიღწევის იმედი ჩაუსახა.

— თქვენი აზრით, რა არის სადღეისოდ საქართველოს მთავარი პროგლემა?

— ცხადია, მთავარ პროგლემად კორუფციარჩება, რის გამოც საქართველოში სერიოზული ინვესტიციების განხორციელება, რომლებიც ხელს შეუწყობდნენ ეკონომიკის სწარაფ ზრდასა და მოქალაქეთა კეთილდღეობას, შეუძლებელია. ვერ წარმოიდგენთ, რამდენად ძნელია აქ მსხვილ კაპიტალდაბანდებათა განხორციელება, რამდენი პროცედურაა გასავლელი, რამდენი დრო მიაქვს ამას... ყოველივე ეს აფრთხობს სერიოზულ ინვესტორებს, რაც ერთობ სამწუხაროა. ვხუმრობ ხოლმე, რომ საქართველოში ყოველ დღე იმდენი ბრძოლა მჭირდება, რამდენიც ევროპაში ბოლო ათი წლის მანძილზე არ დამჭირვებია. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, აქ ცხოვრება დინამიურია და საინტერესო. უბრალოდ, იმისათვის, რომ ახლებურად იაზროვნო, დროა საჭირო. ქართველები ნიჭიერი ერია, რომლის უზარმაზარ პოტენციალს გამოლვიძება და საკუთარი ძვეყნის სასიკეთოდ გამოყენება სჭირდება.

ეკატერინე უხტუმსკი

Аргументы и факты

მოამზადა
ოთარ ტურაბელიძემ

◎ მოგვმართავენ, გვეკითხებიან

რუბრიკას უძღვება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ იურიდიული კონსულტანტი ირინე ლლონტი.

კითხვა: ვმუშაობ კერძო სტრუქტურაში ვადიანი შრომითი ხელშეკრულებით. ვინაიდან დამსაქმებელი ხშირად არღვევს ჩვენს კანონიერ უფლებებს, თანამშრომლებმა გადავწყვიტეთ, მოვაწყოთ გაფიცვა, მაგრამ საქმე ის არის, რომ მალე გვეწურება შრომის ხელშეკრულების ვადა. გთხოვთ, გვაცნობოთ, ხომ არ ჩაგვეთვლება გაფიცვა უკანონოდ?

ლეილა დოლიძე

პასუხი: ქალბატონო ლეილა, დაგვაფიქრა თქვენმა შეკითხვის შინაარსმა რატომ გირლვევთ დამსაქმებელი კანონიერ უფლებებს? რატომ ასე ზოგადად აღნიშნავთ ამის შესახებ შეკითხვაში, რაც გულისხმობთ უფლებების დარღვევაში? შეკითხვა რომ უფრო კონკრეტული ყოფილიყო, იქნებ გამოგვენახა გზა პირადად თქვენი და სხვა დასაქმებულთა დასახმარებლად.

აქვე გაცნობებთ, რომ თუ გაფიცვის უფლება წარმოიშვა ვადიანი-შრომითი ხელშეკრულების დასრულებამდე, გაფიცვა ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ უკანონოდ ჩაითვლება.

* * *

კითხვა: ბევრი თხოვნა-მუდარის მიუხედავად, ჩემმა უფროსმა მაინც თავისი გაიტანა, ამ რამდენიმე დღის წინათ სამსახურიდან დამითხოვა. რამდენად სწორია მისი გადაწყვეტილება ამას სასამართლოში გავარკვევ, მაგრამ თქვენ გთხოვთ, განმიმარტოთ, რამდენ დღეში უნდა გამისწოროს საბოლოო ანგარიში.

ირაკლი გოგოხია

პასუხი: ბატონო ირაკლი, თუ სამუშაოდან უკანონოდ დაგითხოვეს, ყოფილ დამსაქმებელთან სასამართლოში დავის მოგებას გისურვებთ და გაცნობებთ, რომ საბოლოო ანგარიში უნდა გაგისწორდეთ სამსახურიდან გათავისუფლების დღიდან არა უგვიანეს 7 კალენდარული დღის ვადაში.

* * *

კითხვა: გთხოვთ, თუ შეიძლება თქვენი ექსპერტის მეშვეობით განმიმარტოთ, რა შეიძლება განისაზღვროს წერილობითი ხელშეკრულებით სამსახურებრივ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებით?

რუსუდან ანჯაფარიძე

პასუხი: საქართველოს შრომის კოდექსის 45-ე მუხლის შესაბამისად, წერილობითი ხელშეკრულებით შეიძლება განისაზღვროს დასაქმებულის ინდივიდუალური პასუხისმგებლობის სახე და ფარგლები, თუ ეს გამომდინარეობს სამუშაოს სპეციფიკიდან.

მოგვმართეთ, შეგვეკითხეთ: 98-96-33.

ოთარ ტურაბელიძე, ბონდო ქურდაძე, გიგლა გოგეჩია, ნუკრი ბერიძე, დალი ხუნდაძე და ირმა ირემაშვილი უთანაგრძნობენ მეგობარსა და კოლეგას მარინა დონაძეს

ქალიშვილის

გარდაცვალების გამო.

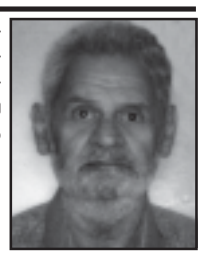

მეულლე ალა, შვილები გიორგი (ჟორიკი), გაიანე კაკავები, ბიცოლა ოლია, ბიძაშვილები ვაჟა მამაგეიშვილი, უნელი ალანია, მარინე ბალავაძე, ჟუჟუნა ბახტაძე, სიძე ჯონი ფარცხალაძე ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა (ოჩამჩირიდანლტოლვილი)

ნოდარ ერმილეს ძე კაკავა

დაკრძალვა მოსკოვში 1III.

სამედიცინო ინსტიტუტის „თბილისის“ პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტები თანაგრძნობას უცხადებენ ინსტიტუტის პროფესორს მარინა ბელაშვილს და მთავარ ბუღალტერს ეკა ბელაშვილს ბაბუის

ლევან გულიაშვილის

გარდაცვალების გამო.

სს „წყალმშენი-1“-ის აქციონერთა საყურადღებოდ!

სს „წყალმშენი-1“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს 2007 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილების საფუძველზე საზოგადოების აქციონერთა მორიგი საერთო კრების საღრიცხვო დღედ დანიშნულია 2007 წლის 12 მარტი.

სამეთვალყურეო საბჭო

ტელ: 899 41 39 43.

ბოლო გვერდი

XVIII საუკუნის 70-იან წლებში ოსმალეები ხოცავდნენ ყველა იმ ქართველს, ვინც გამაჰმადიანებაზე უარს იტყოდა. ზოგმა ქართველმა თვითონ დატოვა მშობლიური კუთხე და სულის გადარჩენის მიზნით, უცხოოობაში არჩია ცხოვრება, ერთ-ერთ ასეთ ოჯახში დაიბადა თეოდორეც.

◎ ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი

თბილისის პირველი სკოლის მესამე კლასის მოსწავლეები (კლასის დამრიგებელი ლეილა თითიბაძე, სასწავლო ნაწილის გამგე ხელაიაძ. გადაღებულია 1947 წლის 22 მარტს.

(ქვემოდან მეორე რიგში, მარცხნიდან მარჯვნივ): ზურაბ გამრეკელი, გეგიაშვილი, ნუგზარ ქავთარაძე, რეზო თვარაძე, ზურაბ ვეზირიშვილი, ანზორ ნიკოგოსოვი, არჩილ შარაშიძე, გიორგი ფალავანდიშვილი, გიორგი კლდიაშვილი, გიორგი წერეთელი, კორნელი ჟელიძე.

ფოტო მოგვაწოდა ზურაბ ვეზირიშვილმა.

◎ სულიერება

თეოდორე აჭარელი – მღვდელმოწამე

2 მარტს საქართველოს სამოციქულო ეკლესია წმინდა მამა თეოდორე აჭარელს იხსენებს, რომელიც ოსმალთაგან ეწამა საქართველოს უძველეს კუთხეში – აჭარაში. XVIII საუკუნის 70-იან წლებში ოსმალეები ხოცავდნენ ყველა იმ ქართველს, ვინც გამაჰმადიანებაზე უარს იტყოდა. ზოგმა ქართველმა თვითონ დატოვა მშობლიური კუთხე და სულის გადარჩენის მიზნით, უცხოოობაში არჩია ცხოვრება, ერთ-ერთ ასეთ ოჯახში დაიბადა თეოდორეც.

თეოდორე წმინდანის ცხოვრებიდან არ ჩანს, თუ რა მიზეზით აღმოჩნდა მათი ოჯახი ტრაპიზონში, ან მათმა რამდენმა თაობამ იცხოვრა სამშობლოს გარეთ. მხოლოდ ცნობილია, რომ წმინდა თეოდორემ შეძლო უარი ეთქვა მუსლიმანობაზე და რადგანაც ეს ძალიან საშიში იყო, წმინდა თეოდორემთავი შეაფარა ქალაქ იზმირში არსებულ ერთ-ერთ ქართულ მონასტერს, იქვე ალიკვეცა ბერად და თავისი ძმისშვილიც მოაქცია ქრისტიანობაზე. 1822 წელს წმინდა თეოდორემ ათონზე ქართველთა მონასტერში წასვლა გადაწყვიტა.

როგორც ცნობილია, ამ დროისათვის ოსმალეთი ცდილობდა სისხლში ჩაეხშო ბერძენთა ეროვნულ-განმათავისუფლებელი გამოსვლები. ოსმალთა ჯარით იყო გარშემორტყმული ათონის წმინდა მთაც. სწორედ მათ შეუპყრიათ ათონს მიმავალი ბერი და ქრისტიანობის გამო მოუკლავთ, მოწამის გვამი კი ზღვაში გადაუგდიათ.

მოამზადა
გიული ლიპარტიამ

„ეკვის სახლის“ დირექტორს ბატონ თამაზ ნოზაძეს 45 წელი შეუსრულდა. მისი ხელმძღვანელობით „ეკვის სახლი“ თბილისში ცნობილი და საყვარელი ადგილი გახდა. ვუსურვებთ ბატონ თამაზს მრავალჟამიერ ბედნიერებას, „ეკვის სახლის“ შემდგომ წარმატებებს.

„ეკვის სახლის“ კოლექტივი

◎ გვემრავლოს!

მილოცვა არხილოსკალოდან

ზესტაფონის რაიონის სოფელ მეორე სვირის ამგულატორიის გამგეობის სამხედრო აღრიცხვისა და მოწვევის სამსახურის უფროსი გოჩა გიორგაძე ეძამდე ერთ შვილს მარიამს შეხაროდნენ. ამ დღეებში კი მათ ზესტაფონის სამშობიარო სახლში მეორე შვილი– გიორგი შეეძინათ.

ძმისწულის დაბადებით გაიხარეს დედოფლის წყაროს სოფელ არხილოსკალოში მცხოვრებმა გოჩა გიორგაძის დამ ნანამ და სიძემ მალხაზ ჩოხელეებმა, მათმა შვილებმა ნინომ, შორენამ და ანიმ. ისინი არხილოსკალოდან ულოცავენ ოჯახს გვარის გამგრძელებლის შემოზრძანებას. ჩოხელების ოჯახმა გვთხოვა, ეს მილოცვა დაგვიბეჭდეთ და გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ იმ ნომერს სათუთად შევინახავთო. გოგო დაიბადება თუ ბიჭი, ყოველთვის სასიხარულოა, თუმცა საქართველოში მაინც ქალბაა ყველაზე სასიხარულო. გოგოზე თუ ოჯახში ამბობენ: „სტუმარია, გაიზრდება და წავა“, ბიჭზე იტყვიან „ძე გვარის გამგრძელებელიაო...“

ნათელა ფაილოძე

◎ ანეკდოტები

ხელისუფლება ჩვენს კეთილდღეობაზე ზრუნავს. საკუთარ კეთილდღეობაზე საზრუნავი არა აქვს.

* * *

პეტკას გავეცოდინა ეშინოდა ნემსის. მაგრამ იგი არ ნებდებოდა, გამუდმებით იკაუჭებდა ნემსსოფას.

ახლა იგი უნემსოდ ერთი დღეც ვერ ძლებს.

* * *

ერთადერთი გამონაკლისი, ვისაც ნერვები არ ეშლება საცოდებების გამო, პირიქით, უხარია კიდეც საცოდებების წარმოქმნა, ავტოინსპექტორია.

* * *

– ბიჭო, გამაგიუეს, ასეთი მახინჯი რამ მოგაყვანინა ცოლად, თვალები სად გქონდა?

– სამაგიეროდ იგი შინაგანადაა ლამაზი.

– მაშინ წალმა მაინც ამოატრიალე.

* * *

რითი სჯობს უმანძანოდ სიარული საჭესთან ჯდომას?

1. **როგორც წესი, ავტოინსპექტორები ფეხებზე გაკიდიათ.**
2. **შეგიძლიათ, რომ იაროთ ტროტუარებზე.**
3. **არ მოგიწევთ საცოდებში დგომა.**
4. **შეგიძლიათ იმგზავროთ, იაროთ მთვრალმა.**
5. **ავტობუსში ან ტროლეიბუსში პიკის დროს შეიძლება ვინმეს უკნიდან დაეჯახოთ და ამით არაფერი დაგიშავდებათ.**
6. **შეგიძლიათ მოძრაობისას დალიოთ ლუდი, მოწიოთ სიგარეტი, ილაპარაკოთ მოგილურით და ძალებსაც უყუროთ გამუდმებით, თანაც ისე, რომ არ გახდეთ ავარიის გამომწვევი მიზეზი.**
7. **გამსწრები ძალი არ გალიზიანებთ, პირიქით!**
8. **არა გაძვთ ძალაძის ცენტრში გაჩერებისა და დგომის პროგლემა.**
9. **მეტისმეტად შავი სათვალეების გამო არავინ გაგაჩერებთ.**
10. **გოლოს და გოლოს, როცა საჭეს მიუჯდებით, გაიგებთ, რა არის გედნიერება.**

რეკლამა

„საქართველოს რესპუბლიკაში“ 98-96-32; 899 328576

◎ ლარის კურსი

2 მარტიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსი

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,3691 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,7130 ლარი
ევრო	1	2,2660 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0655 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	1,9712 ლარი.
სომხური დრამი	100	0,4850 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,3961 ლარი.

◎ კადრი

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
აიწყო და დაკაბადონდა გამომცემლობა „მაქსიმუმში“. მ. კოსტავას ქ. №14. ტელ: 93-50-22.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი შპს „ახალი საუკუნის“ დამფუძნებელი ჟურნალისტები. მისამართი: კოსტავას 14

ნაბეჭდია გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

გამომცემელი – შპს „თანადგომა“ ქიზიყის ქ. № 212. ტ: 899 537616; 899 797679; 98-96-32.

მთავარი რედაქტორი ალეკო ასლანიშვილი
მორიგე რედაქტორი ოთარ ტურაბელიძე

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი,
მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32; 899 328576

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.